

අනුපූර්ව නිවන් මග

05

බලන්ගොඩ, තුමිතයෙන්න ශ්‍රී සිද්ධාර්ථ බොද්ධ මධ්‍යස්ථානවාසී,
පුරුෂ පාද බලන්ගොඩ සාකන මන්ත හිමි විසින්
සම්පාදනය කරන ලදී.

අනුපූර්ව නිවන් මග ⑤

ප්‍රථම මුද්‍රණය : 2018

© : බලන්ගොඩ සාකච්ඡා මන්ත්‍ර හිමි

ධර්ම දානය පිළිස පමණි.

ධර්ම දානය සඳහා මුද්‍රණ විමසීම්.

මුද්‍රණය

 දිමුතු මුද්‍රණාලය

අංක 103/A, නුවර පාර, යක්කල.

දුර: 033-2239662 / 077-8829705
033-4366777 / 076-6727070

විද්‍යුත් තැපෑල: dimuthupub@yahoo.com

dimuthupub@gmail.com

දහම් පොත් කියවීම සඳහා පිවිසෙන්න.

වෙබ: www.dhammadanabooks.com

ଆଜି ଯେଦି ଯମକୁ ପେର କର୍ମମେଳ
ଶ୍ରୀଯ ଜୀବ ମଧ୍ୟର ରେଖାଯ ତୁଲ ଅଲବନବା
ଯାତି ଯାତି କର୍ମମ ଜକଜୀ ଜଜର୍ବି ଯନବା
ତୋପେନେନ ଦ୍ଵିତୀ ଜଜର ଲୈଲେଜିନ୍ ଜାକଜନବା

අනුප්‍රාර්ථ නිවන් මග 05

මේ මහා හඳ කල්පයේ සතර වෙනුව පහල වී වදාල ජී
භාග්‍යවත් අරභත්ව ගොතම සම්මා සම්බුදු ර්ජාණාන්
වහන්සේට මාගේ නමස්කාරය වේවා!

පන්සාලිස් වසක් මූලිල්ලේ අනේක දුක් ගැහැට විදිමින්
බොහෝ දෙවි මිනිසුන්ගේ ගොරවාදිරයට පාතු වෙමින්,
දේශනා කල, සුවාසු දූහසක් ධර්මස්කන්දියට මාගේ
නමස්කාරය වේවා!

ජී මේ කාලය තුළත්, අනාගත කාලයේ පහල
වෙන්නාහු යම් ආර්ථ උතුමකු ඇද්ද තෙතුයි කාලික
මහා සග රුවනට මාගේ නමස්කාරය වේවා!!!

କନ କେବିଟ୍ୟ ଜ୍ଞାନର ଗତିଯାତ୍ରା	ଲିପଦ୍ଧିତିରେ
ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନ ମହିଳା ହବି ଅଭ୍ୟାସ ଦୈଵ	ଯନ୍ତ୍ରିତିରେ
ଅଲ୍ଲିଟ୍ୟାଗେ ବିଲେନ୍ତ ନାମ କର୍ମଯା	ଜ୍ଞାନରେ
ନାରୀତତ୍ତ୍ଵ ଲିପାକ୍ୟ ମୋଦ ଜ୍ଞାନରେ	ଯନ୍ତ୍ରିତିରେ

අනුපූර්ව නිවන් මග 05

මේ ලංකා අමරපුර සිරි සද්ධම්ම විජ මහා නිබායේ රාස්සගල පාර්ශ්වයේ, මහා නායක, අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂක, මේ ධර්මායතන මහා පිරිවෙන් පරිවෙනාධිපති, අවසරයි, කරගොඩ උයන්ගොඩ මෙත්මූල්‍ය නාමිත, මාගේ මහෝපාදනායන් වහන්සේ ලෙස, පළමුව ගොරව ප්‍රත්‍යාමය පුදු කර සිටිමි.

එසේම, මේ ගොතම බුදු සභුතේම, නිදුක් නිරෝගී සුවය බවත්ත්, නිවී සැනසෙන්නට ග්‍යෙනිය, ගෙධ්‍රිය, වාසනාව, අති දුර්ලභ වූ ලාභය උදාවේවායි ඉත සිතින් ආක්රීවාද කර සිටිමි.

මෙයට,
සභුත් ලදී,
බලන්ගොඩ සායන මන්ත හිමි.

ගෙන්ධය නාසයට මිතුරේකු ලෙස	ඉන්නේ
ප්‍රිය සැප මහිරි සුවදුම නිති	ඉල්ලන්නේ
අඇලීමෙන් ගැටීමෙන් කටයුතු	වෙන්නේ
දිගු සසරකට නව කර්මය	සැකසෙන්නේ

අනුපූර්ව නිවන් මග 05

මේ ටොරු අමරපුර සිරි සඳ්ධම්ම විජ නිකායේ රාස්සගල විහාර පාර්ශවයේ කාරක සංස සහික, බැඳුල දිගාවේ අධිකරණ සංස නායක, කර්මාචාරී, සාම්බිනිසුරු, සාසන සේවක, මේ සිද්ධාර්ථ ජන්ම ජයන්ති බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානාධිපති, අවසරයි, ගලගම විනිත දේව ගුරු දේවයන් වහන්සේට, දෙවනුව මාගේ ප්‍රත්‍යාමය පුදු කර සිටිමි.

එසේම මේ ගොනම බුදු සහුන්ම දිගාසිරි, නිරෝගී සුවය බලමන් නිවී සැනසෙන්නට, යෙදීපෑය, ගක්තිය, වාසනාව, අැති දුර්ලන ලාභය උදාවේවායි ඉත සිතින් ආක්රේවාද කරමි.

මෙයට,
සහුන් ලදී,
බලන්ගෙඩ සාසන මන්ත නිමි.

මගේ දිව හරි ඩොඳයි රස හඳුනා දෙනවා
පෙර ගති පුරුදු ලෙස කටයුතු සිදු වෙනවා
ප්‍රිය සැප මධුර රස තහ්මේනු ගොඩ වෙනවා
සුපුරුදු ලෙසින් සසරේ ගමනක් යනවා

අනුපූර්ව නිවන් මග 05

ගොනම බුදු සඩුනේ සිල් ගණදම් පුරුන මහා සග රුච්චනටත්, මා හැඳු වැඩු මව් ජිය දෙපලටත්, ගුරු දෙගුරු සැමටත්, සිවිපස ඇප උපකාර කරන්නාව සැමටත්, ගිෂ්‍ය ස්වාමීන් වහන්සේලා සැමටත්, සසර දුකින් අතම්දීමට වෛර දරන නැවුගල ප්‍රධාන මෙහෙති අර්ථය හා ගාබා වල සැමටත්, ගිති උපාසක, උපාසිකා සැමටත්, තෙවනුව මාගේ ප්‍රත්‍යාමය පුදු කර සිටිමි.

සැමටම මේ බුදු සඩුනේම නිවී සැනසෙන්නට යෙද්දී, ගක්තිය, වාසනාව අති ද්‍ර්යාන ලාභය උඩු වෙවායි ඉත සිතින් ආගේවාද කරමි.

මෙයට,
සඩුන් ලදී,
බලන්ගොඩ සාසන මන්ත හිමි.

පෙර කර්මයට මේ කය මට නිම
වන්නේ
ප්‍රිය සැප පහසුමයි නිතරම
ඉල්ලන්නේ
අමිතිර කටුක පහසුට ගැටෙමින්
ඉන්නේ
ඩිනිසයි සසරේ සැධී පහරට හසු
වන්නේ

අනුපූර්ව නිවන් මග 05

බොහෝ දෙනාගේ හිත සුව පිතිස ධර්ම දානයක් ලෙසින් මේ උතුම් ගුන්ධය ඔබ අතට පත් කිරීමට වෙහෙසක්, පරිගුමයක් දරා කැපවුනු පිංචත් සැමටද, මුද්‍රණය කිරීමෙහිලා කැපවුනු දීමත් මුද්‍රණාලයේ අධිපති තුමා සහ කාර්යා මධුල්ලටද, මුළුමය වශයෙන් දායක වූ පිංචත් සැමටද, හඳුනිර ප්‍රත්‍යාමය පුදකර සිටිමි.

ඔබ සැමටත් මේ ගොතම බුදු සසුන්ම දැක් ගිනි නිවා සැනසෙන්නට දෙදේර්ය, ගක්තිය, වාසනාව අති දුර්ලන වූ රාජය උදා වේවායි ආගේවාද කරමි.

මෙයට,

සසුන් ලඟී,

බලන්ගොඩ සාසන මන්ත හිමි.

හිත තොද එකා යන නාමය ලැබ ගන්නේ
අසස කන නාස දිව කය රචටා ඉන්නේ
මේ පස් දෙනාටම සමස් සලකන්නේ
අංමුණු උපදුවා සසරට බැඳ ගන්නේ

ගුන්වියේ සංකීත්‍ය සටහන

අනවරාගුව් බිජිසුතු සසර කතරක අනර්මල් සිරින අප සියල් දෙනාටම, සම්බුද්ධ සාසනයක පිහිට පිළිසරත්තා හැර අන් මගක් නැත. සසර දැකයි කියමින් අඩා වැලපුතු අවස්ථා අප්‍රමාතාව ඇති. එනේර වීමට නානාවිධ කුම වේදයන් කරන්නත් ඇති. මග වැරදුතු නිසා තවමන් සසරේ නැවති ඇත. ඒ අනර තුර ඉශේදි කාන්ත මනාප මනවචන රුප ගැඩි, ගෙද, රස, පහස තුළින් ඒ ඒ තැන අලවන්න ඇති “තතු තතුහි නන්දිනි” ඇලවනාම ගැලවන්න අමාරුදි. ඒ නිසා සසරේ නිර්වත්තා. දැනුත් බැඳිලද? ඇලිලද? අනහැර ගන්න බැර තරමට බැඳිම් වැඩි වෙලාද?

“ප්‍රක්‍රාවන්තස්සායං ධම්මෝ ක්‍රායං ධම්මෝ දුප්පක්කදුස්ස” ප්‍රක්‍රාවන්තයාටයි, ඇඟ්‍රාන්තයාටයි මේ දහම උරුම. ආක්‍රාණායාට තොවයි. ඔබ තුවනින් හිතල, තුවනින් ව්‍යුමසල බැලුවාත් ඔබටම තේරේවී. මේ ලෝක කවුරුත් ඇලිල නෑ, කවුරුත් බැඳිලත් නෑ. බොරුවේ බලවන්කම හෙවත් අවිද්‍යාව නිසා අපට එහෙම හිතෙනවා. මේ අපට පෙන්වන දහම මානසිකව නිදුහස් වීමක් බව ඔබටම වැටහුනා නම්, ඒ තමයි මාගීය.

මේ පරිසේක්තාමේ මගක් බව අපි අහල තියෙනව. දැකල නෑ. ඒ නිසා අපි වවන හර්බයක් තුළින් නිවන් තොයනවා. ලැබෙන්න හේතු නෑ. කය පැවේදි කර ගන්නව. හිත පැවේදි කර ගන්නේ නෑ. කයින් අනහරිනවා. හිතෙන් අල්ල ගන්නව. කය සංවර කරන්න දැගලනවා, වවනය සංවර කරන්න දැගලනවා, හිත සංවර කර ගන්නෙ නෑ. කයේ කතු සේදනවා. හිතේ කතු ගොඩ ගැහිලා. දැන් හිතල බලම් අපේ

වැඩපිළිවෙල පරීසෝත්ගාමේද, අනුසෝත්ගාමේද කියල. වැරදිලා නේද? මූලි ජීවිත කාලයේම හරි හමුබ කළ දේ වියදම් කළේ, කය සුවපත් කරන්න නේද? කි කොරියක් වියදම් කරල ඇද්ද? ඔබම හිතල බලන්න. කය සුවපත් ව්‍යුනාද? ඔබ, සිත සුවපත් කරන්න කොපමණ වියදම් කළාද? කයට වියදම් කළ මුදුලට සාපේක්ෂව ඉතාම සෞචිවමයි නේද? කය අපි හැම කෙනෙක්ගෙම බිඳෙන ද්‍රව්‍යක් එහෙතෙන. එදාට පිහිට කයද, හිතද? නුවතින් විමසල බලන්න. අපි දන්න ද්‍රව්‍යස් ඉදුලම පැතුවෙ හිවන නේද? පතල ලැබුව කෙනෙක් ගැන අහල තියෙනවද? අපට වැරදිලා පිංචතුති, නාට ධර්මය අනාථ ධර්මය මොනවාද බලමු. නාට කිවිවේ හිවනටයි. අනාථ කිවිවේ සසරටයි.

- අනහැරීම නාටයි
- නොඅරුම් නාටයි
- මේම නාටයි
- හිවන නාටයි

මේ සියල්ලම මානසික බව හොඳින් තේරුම් ගන්න. දැන් අපි නාටද? අනාටද? අපිව ර්වරිටල, අන්දල, මුලාකර්ල, නැද්දද?. පිංචතුති, බුද්ධ සාසනය පරීපුර්තා කළා කියන තැන, ආසවක්ෂය නේද. කෙළවර වෙන්නේ, එතතින් නම්, ආරම්භයන් ආගුව. වලින්ම පටන් ගන්න ඕනි කියල හිතුනේ නැද්දද?. මොනවාද ආගුව, ආකාව, තරහව, වෙටරය, මාන්නය, කුර්ඩය, උඩගුකම, ලොකුකම, තදුගති, කුහකගති, ආඩම්බර්ගති, ගුණාමකු ගති, මේ තමයි ආගුව. මේවා තුරුල් කරල තියාගෙන, දන්දිලා, සිල් රැකෙල, භාවනා කරල හිවන ලබාවැද? හේතු නෑ. තුවිධ පුනර ක්‍රියාවද අනහැරුම කරන්න. තන්හාවෙන් තෙත් නොකර මනසින්ම අනහැරුල කරන්න ද්‍රුෂ්‍ය වෙන්න. නිවීම,

සැහයීම, සතුට සහනය, ඔබට දැනෙන්න ඕනි. දැන දැක ගන්න ඕනි. අපට නිවන පනවපු තැන් තුනක් තියනවනහේ.

- ලේඛකායෝ නිඩ්බාණාං.
- ද්‍රේවිග්‍රෑසායෝ නිඩ්බාණාං.
- මෝජකායෝ නිඩ්බාණාං.

අපට වෙන දේකින් නිවන් ලැබේදිද? හේතුනක නේද? අපි එකක් අර්ථ බලමු. අපි හොයන නිවන ඒතුල තියෙනවද කියලා. ඉන් අනතුරුව සක් සුදක් සේ ඔබට මේ නිවන්මග දිස්වේ. ඕපනයිකවූ, අකාලිකවූ දහම ඔබටම හමුවේ. සැක සංඛා, කුකුස් නැති, නිවරදි නිවන් මගට ඔබ බැස ගනීවී. නිවෙන, සැනසන, මේදෙන, මග ඔබ තුළින්ම දැන දැක ගනීවී. එයයි බුද දහම. එයයි නිවන් මග. එය ඔබටම වැටහේවී.

මේ කියන දේ සරලව සිංහල කරා ගෙශලයෙන් ඔබට දායාද කරන්නේ ඔබේම පහසුව පිණිසයි. අක්ෂර වින්‍යාසය එපා කියනවා නොවේ. පදය අමතක වේවා! අර්ථයම වැටහේවා! කියන උතුම් බුද වදනින්ම පටන්ගමු. වචනය, වච් සංකාරයක් බව ඔබට වැටහෙන්න ඕනි. අර්ථය නිවනට බව වැටහෙන්න ඕනි. පද පරම උනොත් නිවන් නෑ. මේ අනතුර අද බහුලව තියන නිසයි සිහිපත් කලේ. ලැබුණු ද්‍රේවි මොනොත අපතේ නොහැර එනෙර වීමට උත්සහ කරමු.

පිංචතුනි, ඔබට මෙහෙම කියන්නම්. ඔබ සාද නාදය, නමස්කාර පායය, තෙරැවන් ගුණ, සිල්පද හේ ධර්මයේ කිසිවක් දන්නේ නෑ කියල හිතන්න. එහෙම නම් මේ කියන දේ හොඳින් වැටහේවී. අපිට තියන බාධාව දන්නව කියන එකමයි.

“ අහං නප්‍යනාති
හගවා සේ ජාතාතී ”

මම දැන්නේ නෑ. බුදු රජාණාත් වහන්සේ තමයි දැන්නේ. අපි එතන ඉදන් පටන් ගමු. දැන් ඔබට සසර දුක් ගිනි නිවා, සතර අපායේ බෞර්වල් සඳහටම වසා ගන්නට ලෙවිතරා බුදු මගයේ මේ පහදා දෙන්නේ. හොඳින් සිති නුවතින් තේරුම් ගන්න උත්සහ කරන්න. බර වචන අයින් කරල ඉතාම සරලව පහදා දෙන්නම්. ගිනි ගෙන දැවන ලෝකයෙන් මිදි, ඔබ නිවී සැනසෙනවා නොඅනුමානයි. කුමන ආකාරයෙන් හෝ කුමන හෝතුවකින් හෝ ඔබට තරඟ සිතක් පහලවූ විට, එහි ස්වභාවය සිති කර ගන්න. අම්මා, තාත්තා නිසා හෝ ස්වාමී භාර්යාවන් නිසා හෝ ද දරුවන් නිසා හෝ ඇතුති අසල් වාසින් නිසා හෝ අව්ව, වැස්ස, සිතල, පින්න, සුළුග නිසා හෝ මැසි මදරුවන් නිසා හෝ එහෙමත් නැත්නම් ඔබේම නොසැලකිල්ල නිසා හෝ ඔබට තරඟ සිත් පහලවී ඇති. එවිට ඔබේ ස්වභාවය නුවතින් ගිතන්න. දත්මීට කනව, අඩිය හඳුපනව, ඔරවනව, ගොරවනව, ගස්සනව, හඳුපනව, පදුදුනව. ඒ විතරද? නෑ බතින, ගහන, කිපන, කොටන, මරණ සියල්ලම ඔය තරඟ සිත තුළ තියනව. දත් ඔබ ගිනි ගන්නවද? නිවෙනවද? ගිනිගන්නවා. ඔබ හොයන්නේ හෝ පතන්නේ කුමක්ද? නිවන තේදී? ලැබෙන්න තේතු තියනවද? නෑ. තරඟ සිත කියන්නේ ගින්තක්. අපිට විනාග කරල දාන හතුරේක්, වදකයෙක්, ඔබට පෙනෙන්නේ හෝ දැනෙන්නේ එහෙමද? නැත්නම් මතුරේක් විදියටද? ඔබ තුලට පමුණුවා ගෙන බලම, ඔබම තීරණය කරන්නකා.

තරඟ සිත පිවතුනි, නිරයගාමී අකුසලයක්. ඇය ගිනි කිරන නිසා. ඔබට මේ උතුම් මිනිසන් හව

ව�ඩුණා නිරයට පාර කපා ගන්නද? නිවතින් සැනසෙන්නද? අපිව මහා වේරයක් කරල, රචිටිල නැද්ද බලන්න. බුද්ධ සාසනයෙන් ඇතට විසිකරල නැද්ද බලන්න. මේ අවස්ථාව නැවතත් ලැබේයිද? නෑ..... පිංවතුති, කතුකැස්බෑස උපමාව දන්නවතේ නේද? දැන් ඔබට මේ දක්වා වැරදිලා තිබූන නම්, මේ උතුම් බුදු විද්‍යාන් නොඅසුන නිසාමයි. තාමත් ඔබ පුමාද නෑ. මොනවා අතිම වුනත් ඔබට, මේ මොහාත තවම තියනව. එය සත්‍යයි. බුදු සසුන් වැරදුතු බොහෝ අයට සසරින් මිදෙන්න හැකි වුනේ ඒ නිසයි. ඔබ අසා ඇති අංගුලිමාල ගැන. අම්බපාලිල ගැන. නන්දල විමලල ගැන. බොහෝ දුෂ්චරිත කළ අය වුනත් එතේර වුනා නේද? සේරම්බටිට, සරකානී, මිලක්ක වරද්ද වගේ අයන් එහෙමයි. මේ උතුම් බුදු විද්‍යා ඇහෙදුම් වෙනස් වුනා.

දැන් අපි බලම් කොහොමද එහෙම වෙන්තේ කියල. පිංවතුති, හරිම සරලයි. මේ ධර්මය ගාමිනීරයි තමයි. නමුන් ගැහුරු බවක් හෝ කරන්න බැරි බවක් නොවෙයි ගාමිනීරයි කියන්නේ. ග්‍රෑශ්ධියි කියන අප්‍රය. එනිසා ඔබටත් පුළුවන්. හින මානය අතහරින්න. නිවන දුර වෙන්නේ නෑ. ඔබට තරඟා සිතක් පහල වූ විටම සිහිය උපදින්න ඕනි. මෙතෙක් කාලයක් ඔබ තරහ සිතට ආදරය කළා, සේවනය කළා, ඇසුරු කළා, අනතුරු නොදැන්න නිසයි එහෙම කළේ. දැන් ඔබ නොදැන්ම දන්නව ඔබේ පරම හතුරා බව. මෙතෙක් කාලයක් අස් වහල අපිව වේරයක් කරල, රචිල, හතර අපායට පාර කැපුවේ, මේ තරහ සිතමයි.

ඔබ මොකුත්ම කරන්න එපා. සිහිය උපද්දා ගන්න විටම තුවන, වේරය ඔබ පසු පසම එනව. මේ දෙන්න ඔබට උදව් කරන දෙන්නෙක්. ඒ මොහාතේම

තරහ සිත නුපදිනව. මේක ධර්මතාවයක්. දැන් ඔබ අසුරුට කරන්නේ නුපදින දහම, කෙලෙස් තවන, ක්රම නිරෝධ කරන, සසර දුක් නිවන දහමයි, මේ ලැබිල තියෙන්නේ. මේ සිතක් සිතක් පාසා ඔබට ලැබෙන්නේ, නුද දැනුමක් නොවේ. අවබෝධයයි. මෙන්න අවබෝධ කරන දහම ඔබට හමුවෙලා. දැන් නොදින් නුවතින් විමසලා බලමු බුද්ධ සාසානය ලැබිලද කියල.

ශේ කිවිවේ, සීල සමාධි, ප්‍රඟා. දැන් ඔබට කේ සිල්. අඩුවක් තිබිල එතෙර වෙන්න බැහෙන්. ඔබ කලේ සිහිය උපද්ධා ගත්ත විතරයි. එවිටම තරහ සිත නුපදිනා. එවිටම මානසික කායික වාචසික ත්‍රියා සංවර්ධිනා. ගහන, බනින, කපන, කොටන, මරනා දේවල් වෙනව නම්, දුර්සීලයි. දැන් ජ්‍යෙ වෙන්නේ නඩ. දැන් ඔබ ලග සිල් නැදුද? සුපිරි සිල් කියන්නේ, මේ සිල් වලට තමයි. ආර්ය කාන්ත සීලයටයි ඔබ දැන් හිමිකම් කියන්නේ. හැබැයි සිල්පද නඩ. බරක් නැති වදයක් නැති, අයාසයක් නැති, විභාවක් නැති, සිල්, මෙන්න දැන් ඔබට උරුමවෙලා.

“යා සමාදානං තං වත්තං. සංවර්තන්තේන් සිලං” බුද්ධ වචනය අනුව හරියටම හරි තේදු? සමාදන් වීම වතකි. සංවර්තන්වය සීලයයි. දැන් නුවතින් ඔබේ සිත දෙස බලන්න. කලින් තිබූ ගින්න බාහය, නොසන්සුන් බව, විසිරුණු ස්වභාවය, කැලැමිලි ගතිය, කලබිල ගතිය, අඩුද? වැඩිදු? අඩුයි කියල ඔබම දැන ගනීවි. මේ හිතේ එකග බව නොවයිදු? එකග බව කියන්නේ සමාධිය තේදු. එහෙනම් මෙන්න දැන් සීලය තුවින් සමාධිය ලැබිල. මේ බුදුමග බව, කුවුරු මොනව කිවිවත්, දැන් ඔබව රවටන්න බැ. ඇයි ඒ බැරි. කුවුරුවත් කියනවට නොදුටු, නිවනක් පැතුවෙ ඉස්සර. නොදුන්නා කාලේ. දැන් ඔබ දැන්නවා..... දකිනවා.....

ඔබට නිවන ස්පර්ශ වෙලා තිබෙන්නේ. මාර්ගය හමුවෙලා තිබෙන්නේ. අල්ප වශයෙන් හෝ නිවනේ සුවය ඔබ අත් වින්ද. ඒ නිසා උච්චිත්ත බස. එකග සින් මොහොතක් පාසාම වැඩින්නේ ප්‍රාග්‍රාමයි. ඔබ මේ දැකින්නේ මහා ආශ්‍රීවර්ෂයක්. සසරක් ප්‍රරාවට නොදුටු සුවයක්. මේ නමය බුද්ධ සාසනය. කර්ම නිර්යා කරන සාසනය ඇත්ත ඇති සැටියෙන් දකින, යටාහුරු කුදානාය දැන් ඔබට ලැබේල තියනව. සතර අපායන් සඳහටම තිදහස්. මේ ඔබ කළේ “දැස්සන්න පහාතබ්බ” නම් වූ ද්‍රේගනයෙන් බැහැර කළ යුතු ආශ්‍රීව බැහැර කිරීමයි. දැන් ද්‍රේගනයට පත්වෙලා ඉවරයි. ඒ කියන්නේ සේෂ්පන්නයි..

මෙනැන් සිට ආසවක්ෂය දක්වා (අරහත් එගය) කෙලෙස් දුරුකළ යුත්තේ භාවනාවෙනුයි.

“භාවනාය පහාතබ්බ” (විද්‍රේගනාය පහාතබ්බ) සේෂ්පන්න වුනේ හෝ ඒ තැනට එනතුරු භාවනා කළාද? සතිපටිධානය තුළින් (සිතිය පිතිවුවීම තුළින්) ඔබට සේෂ්පන්න දක්වා රැගෙන ආවා තේද? තිපරි වට්ටය තුළින් පෙන්වා දුන්නෙන් මේ රිකම නොවෙයිද බලන්න.

■ සිත්ස කුදානා ■ කිත්ස කුදානා ■ කිත කුදානා	- සේෂ්පන්න බව - භාවනාව - සියල්ලම නිම කළ බව

අද අපි සියල්ල වර්දවා ගෙන, සියල්ල පටලවා ගෙන, මගලීල නැ කියලා අඩනවා. නිවන් මග වැහුනම නිවන් නැ. ඒ ගෙන පුදුම වෙන්න දිතිත් නැ.

මේ සඳහා නිබෙන, එකම එක මග දේස, නුවතින් හිතල බලන්න. ① සම්මා දිටියි ④ සම්මා සමාධී. මූල නැතුව අග සේවීම නේද අද අපි කරන්නේ. අනුපූර්ව නිවන් මග වැහිල කියල, ඔබටම වැටහේවි. සම්මා දිටියි යනු සත්‍ය ක්‍රානුයයි. සේනාපන්න බවයි. බුද්ධ සාසනයේ පිටිසුම් දොරටුවම වසාගෙන, මගේ එම නැහැලු. අපටමයි නේද වැරදිල කියන්නේ. වැටහෙනව නේද? මග වැහිලයි නිඩුණේ. දැන් අප නිවැරදි වෙමු. මේ ලැබුණු මොහොත අහිමි වෙන්න වැඩි කාලයක් ගත වෙන්නේ නෑ. තර්කවාද පැන්තකින් තියල, සැනසෙන්න නිවෙන්න බලමු.

මේ ඔබට විශ්‍රාන්ත කළේ එක කරුණෙක් පමණයි. මෙතනම නිවීම නියෙනව.

“දේවීපසයෝ නිඩුබාණා”

සාන්ත, සුන්දර, ප්‍රහිත, නිවන අත ලගම තියාගෙන හතර වට්ටි දිවිව, භාද්‍රයෝම ඇති. දැන් නිවී සැනසෙන්න බලමු.

මෙයට,
සහුන් ලැඳි,
බලන්ගොඩ සාසන මන්ත හිමි.

සසරේ භය දැනෙක් අප අත නොහැර එති
සැප ගෙන දෙන ලෙසට නිති කටයුතු කරනි
ඇස්, කන, නාස, දිව, කය, මන යැයි කියනි
මේ මහ සතුරු කැල නිවනට වැට බදිනි

පටුන

01. අවිඳ තන්හාවගේ දරුණුව්
02. දුර්ලහ වූ ලාභය
- 03 කෙමෙස් දුරුකරන මග
- 04 ධාතු ධාතු නානත්වය
05. සැගවුණු නිවන් මග

සසර දුකින් මේදීමට වෙර වීරිය දුරන්නාවූ,

පිංචත් ස්වාමීන් වහන්ස,
පිංචත් මැණිවරුණි
පිංචත් උපාසකවරුණි
පිංචත් උපාසිකාවරුණි

අති ගෝරවත්තිය මහා සංස රත්නයෙන් අවසරයි !

අනුපූර්ව නිවන් මග අංක 05 ඔබ අතට පත්වන්නේ බොහෝ දෙනාගේ ඇඩිවූ බලවත් ඉල්ලීම මතයි. මෙයේ ඉතාම සරලව ඔබ අතට තොම්මේ ලබාදෙන මෙම උතුම් ගුන්ථය, තොදින් වටහාගෙන, මේ ගෝතම බුදු සඩුන්ම, නිවී සැහසන්නට, ඔබ සැමට භාග්‍ය උදාවේවා!!! නිවන් මග විවර වේවා!!! සියලු බාධක දුරුවේවා!!! මගේම නිවන් අවබෝධ වේවා!!!..

ඇවිදු, තන්හාවගේ දරුවේ

“ලීවං උපසං හරති”

උපමා සංසිංහයෙන් දහම් අර්ථය පහත දීමට, බුද්ධින් නිතර නිතර උත්සහ ගෙන ඇති බව, ධර්මය පරිගිලනය කරදැදී මනාව පෙනෙන ලක්ෂණයකි. මෙමගින් වටහා ගැනීම ඉතාම පහසු බව අප ඕනෑම කෙනෙකුට නොරහසකි. අපි නිරන්තරයෙන් අනන් ගැමුරු ධර්ම විශ්‍යයන් දේස බලන විට, පරියාප්ති ධර්මය නම් නොදැනා අයකු නැති තරමිය. එහෙත් ලෝහ, ද්වේෂ, මෝහ අඩුවීමක් හෝ අවබෝධයක් නම් බවන බවක් හෝ ලැබූ බවක් නොපෙනේ. ආයතන, පංච උපාදානස්කන්ද, පරිවිච සමුප්පාදය ආදි දහම් පරියායන් තුළ සියලු දෙනාම වචන හර්බයක් තුළ සිර්වී සිටී. තමා තුලින් බලා, තමා තුලට පමණුවා බලන දහමක් බව අපට අමතක වී තිබේ. ඒ නිසාම ධර්මය තුලින් ලැබිය යුතු වටිනාම දේ අද අපට අහිමි වී ඇත. මේ ධර්මනා තමා තුළ ක්‍රියාත්මක වන අයුරු දැන දැක ගැනීම තුළම ලෝහ, ද්වේෂ, මෝහ අඩුවී යන බව තමා තුලින්ම දැක ගනී. නොඳාල්මට, සංසිංහමට, අවබෝධයට, විශේෂ දූතායට, නිවනට හෝතුවන බව තම තමන්ට දැනෙන දෙයකි.

යමක් සේවනය කරන විට, යමක් අසුරු කරන විට ලෝහ, ද්වේෂ, මෝහ වැඩිනවද? ඒ මග පහ කිරීමටත්, අලෝහ, අද්වේෂ, අමෝහ වැඩිනවාද? ඒ

මග ඇසුරු කිරීමටත් යමකු දැක්ම නම්, එයම ඔහුගේ සති පටිධානය බවට පත්වේ. සතර සම්පයක් ප්‍රධාන, සතර සාධිපාද, පංච ඉන්දිය, පංච බල, සත්ත බොජ්ප්‍රංග වැඩි ආර්ථ මාගීය සම්පූර්ණ වීම පිණිසම හෝතු වේ. එනිසා මූලික අත්තිවාරම සකස් කර ගැනීම ගිහි හෝ පැවෙදි සැම කෙනෙකුම කළ යුතුම දෙයක් වේ. ගසක මල් එල බෙනු කැමති කවුරු වේවා කළ යුත්තේ, සාත්ත්ව හරියට කිරීම පමණයි. එය පැතුමකින් ලැබිය නොහැකියි. සාත්ත්ව හරියටම කළා නම්, මල් එල ලැබීම කාටවත්ම වළක්වන්න බං. එසේ නම්, පත පතා සිටින වැඩ පිළිවෙළ නවතා, අපි ප්‍රතිප්‍රාවට බැස ගනිමු. මේ බණියක් පමණ ගිරිරය තුළින් නොපෙනෙන, නොදුටු නිවන අත් දැකිමු. මෙනෙක් කල් ඇසු නිවන, දැන දැක ගනිමු. ඒ දුර්ලභ වූ හාඟ තම තමන් තුළින්ම මතු කර ගැනීමට දැන් කාලය පැමිණා ඇත.

දැන් ඔබට මූලින්ම කතන්දරයක් කියල දෙන්නයි හදුන්නේ. කතන්දර නම් ඕහි තරම් අහල ඇති. කතන්දර කියලන් ඇති. කතන්දර හදුලත් ඇතිනේ නේද? මේ එහෙම එකක් නෙමෙයි. ඔබට දැකින් එතෙර වෙන්න ඉවහල් වන, සතර අපායන් නිදහස් වෙන්න හෝත්වන කතන්දරයක්, නොදින් තේරුම් ගන්න උත්සහ කරන්න. එක අම්මෙකුය තාත්ත්ත්වකුය දරුවෙවා හය දෙනෙකුය නිටිය. සේරම පිරිම් දරුවෙවා. මේ දරුවෙවා අම්මටයි තාත්ත්වයි හරිම ආදරෙයි. මෙහෙම ඉන්න කාල, මේ දරුවෙවා හය දෙනාට නොදුට

උගේන්හාලා රස්සාවල් හයකුත් අරන් දැන්හා. දැන් මේ අය හරිම පෝසත්. මේපූගට මේ හය දෙනාටම විවාහයන් හයක් කරලා දැන්හා. ලේලිල හය දෙනත්, අපරාද කියන්න බිං හරිම දැක්ෂයි. ඔබ අහල ඇති නේද මහා දින සිටුවරයා හා සිටු දේවිය ගැන. මේ වගේම දිනවත් පෝසත් පැවුල් හයකින් තමයි, මේ හය දෙනා විවාහ උනේ. මේ පුතාල හය දෙනාම වැඩි කරන්නේ ලොකු ආයතන හයක. ඒ වගේම ලේලිල හය දෙනත් ලොකු ආයතන හයක රස්සාවල් කරන හය දෙනෙක්. මේ අම්මටයි තාත්ත්වයි හරිම සතුටුයි. ආඩම්බරයි. දෙමාපියා වයසයි. නමුත් දරුවෙවා සේරම එකාවගේ දෙමාපියා රැක බලා ගන්නව. ලේලිලත් අදාවගේ අය නොමයි. පන දෙන්න තරම් මේ දෙන්නට ආදරේයි. මේ කාලෙ රටේ පහල වෙනව පිංචත්ති, මහා රජ කෙනෙක්. මේ මහා රජ මේ පිරිම් දරුවෙවා හය දෙනාගෙම ව්‍යාපාර හයට සිල් තියනවා. නැත්නම් තහනම් කරනවා. තව ටික කාලයින් ලේලිලාගේ ව්‍යාපාර හයත් සිල් තියලා තහනම් කරනවා. මෙහෙම ටික කාලයක් යද්දී අම්මගෙයි තාත්තාගෙයි ආයුෂ ගෙවිල කය බිඳීල යනව. දරුවෙවා හරිම සතුටින් යුග දිවිය ගෙවනව. අද නම් මොනවයින් මෙනවා වෙයිද නේද? මේ හය දෙනාගේ ව්‍යාපාරවල නිෂ්පාදනය නතර වුනා කියල, දුෂ්පත් උන් නැ. ලේලිලත් එහෙමයි. කම්ලත් නිටියට වඩා නොදුට ජිවත් වෙලා ඉන්නවා. මේ දොලොස් දෙනා ගැන හැමෝටම පුදුමයි. හැමෝම කරා කරනව. මෙවිවර දෙයක් වෙලත්, සතුටින්, සර්හැල්ලවත් ඉන්නවනේ. දැන් අපි බලමු මේ අය කවුද කියලා.

අම්මා	-	අවිද්‍යාව
තාත්තා	-	තන්හාව

පුතාල හය දෙනාගේ නම් තමයි.

1. වකු	2. සේෂ	3. පිටිහා
4. සානා	5. කාය	6. මනෝ

ලේලිල හය දෙනාගේ නම් තමයි

1. උසප	2. ගබිඳ	3. ගන්ධ
4. රස	5. පහස	6. අරමුණු

පුතාල හය දෙනාගේ ව්‍යාපාර හය මොනවාද?

1. වක්බායනන	2. සේතායනන
3. සානායනන	4. පිටිහායනන
5. කායායනන	6. මනායනන

එතකාට ලේලිලාගේ ව්‍යාපාර හය මොනවාද?

1. උසපායනන	2. ගබිදායනන
3. ගන්ධායනන	4. උසායනන
5. පොරිධිඩ්බායනන	6. ධම්මායනන

මේ ආයතන වලට සිල් තියල තහනම් කළ රුපු කවුද? ඒ තමයි දීර්ශ කාලයකට පසුව මේ තුන් මෙවම දික් විෂය කරල, මේ මෝකේට පහල වෙන භාග්‍යවත් අරඟත් සම්මා සම්බුද්‍රරජාතාන් වහන්සේ.

දැන් ආයතන ගැන පහදාල දෙන්න පහසුයි. දැන් අපි මේ අනුසාරයෙන්, නිවන් මග හෙරි පෙහෙලි කරලා පාදා ගන්න බලමු. බුදුරජාතාන් වහන්සේ මෙහෙම ප්‍රශ්නයක් අහල, බුද මූලින්ම පිළිතුරුත් දෙනව, මේ බුද වදන ඉතාම වටිනව. අපි හැමෝගේම තියන බොහෝ ගැටළී මේ තුළින් නිරාකරනය වේවි. අපි බලමු මේ ප්‍රශ්නය හා පිළිතුර කුමක්ද කියල. හොඳින් තේරේම් ගන්න බලන්න.

ප්‍රශ්නය :-

වක්බූ වක්බායතන වේද?

වක්කායතන වක්බූ වේද?

පිළිතුර :-

වක්බූ වක්බූ වේ, වක්බායතන තොවේ.
වක්බායතන වක්බායතනවේ, වක්බූ තොවේ.

මේ විදියට, වක්බූ, සේත්, සාතා, පිටිහා, කාය,
මත්ත්, හයත්, ආයතන හයත්, ඉතාම සර්ලව ලිඛිල්ව
පෙන්වා දෙනවා

පිංචත්ති, මේ ඇස කියන්නේ කන්තාඩියක් වාගේ දෙයකටයි. කන්තාඩිය ඉදිරියෙන් යන නොද හෝ නරක, ලස්සන හෝ අවලස්සන සිහැම රුපයක් මෙයා පෙන්වනව. එයගේ කිසිම වෙනසක් නෑ. ලස්සන කෙහෙක් කියලා, ඒ උසපය ලග තියාගන්නේ නෑ. අවලස්සනයි කියල ගැටෙන්නේත් නෑ. කලින් උසප නැවත පෙන්වන්න, කිවාත් එහෙම කරන්නත් එයාට බෑ. අපේ ඇසත් ඒ වශේ උනානම්, අපිත් බුද පිළිසරණ ලදූ, නිවුතු අය වෙනව. එදාට කියන්නේ “දිටියේ දිටිය මත්තං හවිස්සති” කියල. ඇය එහෙම කියන්නේ.

දැක්ක දේ දැකීම් මාත්‍රයක් විතරයි. ඇමෙන්, ගැටෙන, මුලාවෙන මොකුන්ම නෑ. අතිත, අනාගත වර්ථමාන කාල තුනම ඉවරයි. අකාලිකයි. නැවත දැකුපු උසප සිහි වෙන්නේ නෑ. ඇත්ත දැකල. ඒ තමයි, සම්මා දිටියියේ, ස්වභාවය.

ඇස කියන්නේ පිංචත්ති පුරාණ කර්මයක්. පේනවා කියන්නේ, ඒ පුරාණ කර්මයේ විපාකය. මේ විපාකය, විපාකයක් විදියට යන්න දෙන්නේ නෑ. අපි නොදන්න කමට කුමක්ද කරන්නේ. විපාක නැවත කර්ම කරනවා. නව කර්ම හදනවා. ලස්සන ඒව මගේ කරගන්නත්, අවලස්සන උසප සමග ගැටෙන්නත් යනව. මේ තමයි මුලාව. මේ නිසා නව කර්ම සකස් වෙනව. සසර සකස් වෙනව. දුක සකස් වෙනව. මේක නොදන්න තාක්කල් සන්වයාට මිදිමක් හෝ නිවීමක් ලබෙන්නේ නෑ. මේ විදියට ඉතිරි ආයතනත් නුවතින් විමසන්න දැක් නම්, ඔබ දිනුම්. එකක් හරි භැටි දැන

දුක ගත්තා කියන්නේම, ඔබට නිවන් මග හමුවෙලා කියන එකයි. මෙන්න මේ වැඩ පිළිවෙළ නිසයි අපි හැමෝම අනවරාග්‍රැවූ සසරේ අතරම් උන්.

මම කියපු, මගේ කියපු අඡස, කන, නාසය, දීව, කය, මනස අවබෝධ නොකළ නිසාම, අපට දුක උරුම උනා. මේ හය දෙනාම සැපයි. සැපයි කියල අපට දීප සියල්ල තුවින් ලැබුණෙ දුක. එහෙනම අපට ර්වට්ටල නැද්ද? මුලා කරල නැද්ද? තවමත් අපට මේ හය දෙනාගේ වැඩපිළිවෙළ අල්ල ගන්න බැරි උනාහම්, අපට තවම බුද්ධ වචනය ලැබේල නෑ. බුද්ධ සාසනය ලැබේලත් නෑ. දුකෙන් නිදහස් වන, කර්ම නිරෝධ කරන වැඩ පිළිවෙළ ලැබේල නෑ. අපට කටුද පවි කියන්නේ. ඇත්තටම අපි පවි නැද්ද? අපිටම අපි පවි කියල, දැන් කර්ම නිරෝධ කරන වැඩ පිළිවෙළට බැස ගනිමු. තවම අපි අවාසනාවන්න නෑ. තවම අපි ප්‍රමාදත් නෑ. මේ ලැබුණා මොහොත ගෞෂ්ධයි. අනවරාග සසරක් කහපිට හරවන, ඒ උතුම් සද්ධර්මය දැන් ඔබට ලැබේල තියෙනව. සියල්ලම අහිම් උනත්, මේ මොහොත හා මේ ලැබේම අහිම් කරන්න බෑ. සතර අපායට පාර කපාගෙන නිරි බොහෝදෙනා, මේ දහම තුළ නිවතින් සැනසුනා. ඒ තරම් වටිනා ගෞෂ්ධ දහමකයි, මේ අපට ලැබේල තියෙන්නේ. අමාරදය කියල කිසීම වෙළුවක හිතන්න එපා. නීන වීරයකින් සසර දක් නසන්න බෑ. කොලස් බර වැඩ නිසාත්, නුහුරුබව නිසන් අපහසුබව දැනෙයි. එය ගැටුවක් නොවේ. මේ මගට පිවිසෙන තුරු පොඩි අපහසුවක් තියේවි. ඒක එහෙම තමයි.

ඔබ සම්මතය තුළ කුමක් කළත් අමාරු නැදේද? ඔබ රියදුරෝක් වීමට පෙර, පුරුදු පුහුණු වෙද්දී හය, අමාරුව, නුහුර තිබුනේ නැදේද? කාන්තාවක් විදියට ඉස්සෙල්ලාම සාරිය අදින හා අඳපු ද්‍රවයේ නුහුරු නැදේද? ආහරණයක්, පාවහන් යුගලයක්, ඔරෝස්සුවක් මේ කුමන දේ තුළත් මුලින්ම නුහුරුබව තිබුනේ නැදේද? තිබුණා. ලොකික දේටත් එහෙම නම්, සසර දුකින් මිරුන මේ වයි පිළිවෙළ තුළ නුහුරු නෑ කිවිවාන් තමයි පුදුම වෙන්න ඕනෑ. ඇත්තටම පිංචතුනි, හාවිතා, බහුලිකරා, යානිකරා, වත්ප්‍රිකරා ලෙස පෙන්වා දෙන්නේ මේ රිකම තමයි. කළකදී නුහුරු බව දුරුවේ, අපහසුව දුරුවේ, දාහය ගින්න තිව්, සුවය, සහනය, ඔබටම අන් විදින්න පුළුවනි.

මේ සුවය, සසරේ කවදාවත් විදුපු සුවයක් නොවන නිසා, ඔබව ර්වටන්න මූල කරන්න කිසිම කෙනෙකුට බැ. මේ මහා ආශ්වර්යය වූ සුවය බුද සසුහකින් හැර කිසිම තැනකින් ලබන්න බැ. කාම ලෝක, රේප ලෝක, අර්ච ලෝක, සියලු ලෝක අනාථ බව ඔබටම වැටහේවේ. මේ තමයි තිලක්ෂණ අවබෝධය, අනාථ බවින් මිදි, නාථ වූ නිවන තුළ තිත පිහිටාවේ. “ලේතං සංතං ලේතං පතිතං” පිංචතුනි, ඇත්තටම මට වයා ඔබ පිං කරල තියෙනව කියල මට හිතෙනව. අයි මම එහෙම තිතන්නේ? පිංචතුනි අද ඔබට අහෙන්නේ බුදුබණා. මේ තරම් සරලව, විස්තර කරල පහදා දෙන්න අපට කවුරුත් තිටියේ නෑ. මෙහෙම බණ මට ඇහුන නම් පිංචතුනි, මම එක

මොහොතක් ගිහි ගෙදුරු ඉන්නේ නං. අන්ත සසරු පාරමිතා ගක්තිය නිසා අද මෙහෙම රැකිල ඉන්නව. එහෙම නොවෙන්න ගිහි ගෙදුරු හිරවෙලා, සසරට ඇඳුල යන්න, අප්‍රමාණ අවස්ථාවන් ආව. මට පිංචත්ති, මාරුය පුදුම විදියට උදවී කලා. කොහොම හරි සසර පුරුදු නිසාම, ඒ ඇස් වලට වැඩි ගහළ පැනල බේරුණා. අපට මේ ගමනෙදී උපකාර නං. අනුපකාර බහුලයි. හරි මග පෙන්වන අය නං. පාගල දාන අයමයි වැඩි. මේ තමයි මොකෝ හැටි. මේ රික හොඳින් තේරුම් ගන්න ඕනි. මේ තුන් ලෝකෙම වට්හාම දේ බඛන්න ලේසියෙන් බෑ. පිංචත්ති, ඒකට කැපකිරීම් කරන්න ඕනි. සූදුවැලි අතර්ල, පාවච එළලා, මල් මාලා දාල, ගුණ ගායනා කරුල නිවනට රැගෙන යන්න කවුරුත් එන්නේ නං. හින විරියකින් මේ ගමන යන්නත් බෑ සැබැවටම මෙය මානසික සටනක්. මනස ජය ගන්න තුරු, නිවනට හිත පිහිටුන්නේ නං. ධර්මානුකුලව, ආගමානුකුල මොහදේ කුලත්, දුර්ගනයට පත්වීම හෙවත්, සම්මා දිටියියට පත්වෙන තුරුම, අසාර බව වැටහෙන්නේ නං. කොටල පෙවිවත් වැඩක් නං. තමාටම යම් මොහොතක වැටහුනා නම්, ලෝකය අසාරයි කියල. ඒකමහා පුදුම වාසනාවක්. අන්න එදාටයි, දහම් පිපාසාව ඇති වෙන්නේ. එදාටයි දුකෙන් මිදෙන මිගක් ඕනි වෙන්නේ. ඒ පිරිස කොහො හිටියත් නිවන් මග හොයගෙන එනව. එහෙම නැතුව පිංචත්ති, බලෙන් දෙන්න බෑ. අද බොහෝ දෙනා බණ අහන්නේ නිවෙන්න නොමයි. විලාසිතාවටයි. හින වූ, ගම්ඩු, කාම ලෝකය දිනා ගන්න වැඩි කරන අයම

බහුලයි. මේ අයට බණ කිවිවට මොකුත් වෙන්නේ නං. කාම ලෝකය අනාථ බව වැටහුනා නම්, එය දුර්ලත ලාභයක්.

ඔබ මෙහෙම හිතන්නකා. ඔබට සැප ලැබෙන්නේ කැමති දේවල් ලැබුනොත්ද? කැමති දේවල් නොලැබුනොත්ද? ඔබ පිළිතුරු දේවී, කැමති දේ ලැබුනොත් සැපයි කියල. පුදුම වෙන්න ඕහො නං. දූෂ්චි විපල්ලාසය හා විපරීත දූෂ්චිය නිසා එහෙම හිතෙහා එක් වර්දක් නං. පිංවිත්තී, හාග්‍රවතුන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ, ප්‍රිය දේවල් වැඩි වන තරමට දුක වැඩි වෙනව කියලයි. අපි ප්‍රිය කල, ආදරය කල, හැම දේම අපිට උරුම කරලා දීලා තියෙන්නේ දුකමයි. මේක අපිට තේරන්නේ නං. හැබැයි එක දෙයක් තියෙනව. මේක තේරුමේ ගන්න තාක්, ධර්මාවබෝධය කරන්නත් බැං.

ලද්ධිමයෙන්, ආගාවන්, කැමැත්තෙන්, ලෝකම ලැබුණ වගේ හොයා ගත්ත, මගේ පන කියපු, ඇස්දෙක කියපු, නොනා, දුක දුන්නේ නැද්ද? මහත්තය, දුරුවා, රස්සාව, ගේ දොර, මිල මුදුල්, ආහරණ, වාහන මේවට දුක් වෙලා නැද්ද? ඕන තරම් දුක් වෙලා ඇති. දැන් ඔබට හිතේවී, එහෙනම අපිට කියන්නේ සේරම අතහරුල පැවිදි වෙන්න කියලද? නං... නං.... ඔය විපරීත දූෂ්චිය අයින් නොකර පැවිදි වුනා කියල වැඩික් නං. මේ ඔබව උතුම්ම දහම් පරියායකටයි අරන් යන්නේ. නුවනින් හොඳින් වටහා

ගන්න බලන්නකා. එක පාරක් කියවල නම් වටහා ගන්න බැර වෙයි. උත්සහය අත් තොහැර භාවිතා බහුලිකරා කරන්න. යහපත, අනිවෘධිය පිණිසම ඉවහල් වනවා තොඳනුමානයි.

පිංචත්ති, භාහිර ලෙකයේ සත්ව, පුද්ගල, දාච, වස්තු, කිසිම දෙයක් තුළ දුක නෑ, තණ්හාව නෑ. ඒවා කෙරෙහි තම තමාගේම සිතේ උපන් වන්ද රාගය නිසයි, දුක. අපේ මෝඩිකමට අපි කියනව, අරක නිසා, මේක නිසා, අරය නිසා, මෙයා නිසා, දුකයි! කියල. මේ තමයි ඇත්ත තොදන්න කම. දුක, දුකට හේතුව, දුක නැති කිරීම, දුක නැති කිරීමේ මග තොදන්හා කම. අවිද්‍යාව කියන්හෙත් මේකටමයි. අන් පවි තේදු, අපිම දුක හදාගෙන, අපිම දුක තුරුලේ කරගෙන, අපිම අභිනව දුකයි කියල. කාටවත් දුක දෙන්න බැ. කාගෙවත් දුකක් ගන්නත් බැ. මෙන්න මේ ඇත්ත දැකින්න තරම් තුවනක් පහල උනාහම්, සඳහටම සතර අපායන් නිදහස්. ඇයි ඒ? මේ තමයි, ඇත්ත දැකීම හෙවත් සම්මා දුටියිය.

ඒ කියන්න බුද්ධ සාසනයට පිටිසිලා. ඇතුළු වෙලා. ද්‍රේශනයට පත් වෙලා. එහෙමත් නැත්තම් සේත්තාපන්න වෙලා. මේ ඔබ අවබෝධ කරල තිබෙන්නේ නිවෙන සැනසෙන මගයි. උතුම් වූ වතුරාර්ථය සත්‍ය ධර්මයයි. සම්මා දුටියිය කරා පිටිසෙන්න අවස්ථා ගණනාවක් නියෙනව. සම්මා දුටියි සූත්‍රවල ඉතාම හොඳින් පහදුල දීල නියෙනව.

සාර්පුත්ත මහ රහතුන් දාසය ආකාරයකින් විග්‍රහ කරල දැන්නේ, මේ ගැන තමයි. මොන කුමය තුවින් වේවා වැටහෙන්නේ අර්ථ මාගීයේ පිටිසුම් දොරටුව, සම්මා දිවියමයි. අනුප්‍රාව නිවන් මගක් පනවල තියෙන්නේ ඒ නිසාමයි.

අපි අද තවත් ලස්සන මෝඩ් වැඩික් කරනව පිංචතුනි, අකාලික දහමක් කිය කියාම, කාලික දහමක් සේවනය කරනව. දැන් ඔබ හිතල බලන්න තුන් කාලන්, කුමන කාලද ඔබට දැක එන්නේ කියල. ඔබ කියාවේ වර්තමානයේ කියල. එහෙම කියන්නේන් නොදැන්නා කම නිසයි. පිංචතුනි, අතිතය කියන්නේ ගෙවිල ඉවරයි. නිරුද්ධ වෙලා. අනාගතය කියන්නේ පහල වෙලා නැති දෙයක්. වර්තමානයක් කියල පනවන්න කිසිවෙකුට බැං. මේ මොහොත කියන විටත් අතිත වෙලා. මොහොතක් පාසාම බිඳී බිඳී වෙනස් වෙනව. මේ ඇත්ත ඔබ නුවතින් විමසල අවබෝධ කළා නම්, එකත් සම්මා දිවිය. ඔබට මුණා ගැහිල කියන්නේ අකාලික දහම. අනේ අපි ඒක දැන්නේත් නැති නිසා, අතිතය සිහිකරමින් දැක්වෙනවා. නොපැමිනි අනාගතය වෙනුවෙන් පැතුම් පොදු බැඳුගෙන දැක් වෙනව, වර්තමානයෙත් ඇත්ත නොදැන්නා කම නිසා දැක් වෙවී ඉන්නව.

දැන් ඔබ දහමට පිවිසෙන්න. තමන් තුවින් බලන්න. තමා තුලට පමුණුවාගෙන බලනව කියන්නේ එකටයි. මේ ටික විමසගන්න හැකි උනොත් ඔබ

ශේෂේද්ධේත්වය කරා රුගෙන යනවාමයි. පටු මහස ප්‍රාලීල්වී, නුවන ප්‍රඟාව පහල වී, දහම් අසස පහල වෙනව. ලෝකයේ බොරුව තැමඳාම තියනව. ඇත්ත මතු කරල දෙන්න බුදු කෙනෙක් පහල වෙන්නම හිනි. වෙන කිසි කෙනෙකට මේ ඇත්ත මතු කරල දෙන්න බිජ. දැන් අපේ මහා වාසනාවකට මේ උතුම් ලාභය ලැබේල තියනව. පරණ දූෂ්ඨී ගලවා, මේ ලැබුණු මොනානේ දුර්ලභ ලාභය උදාකර ගනිමු.

අතිතයේ අපේ ප්‍රීය කෙනෙක් කළුරිය කරල කියල හිතමු. දැන් ඒ කෙනා ගැන හිතරම සිහිවෙනව නේද? කරපු කියපු දේ සිහි වෙනව නේද? ඒ වෙලාවට දැනෙන්නේ මහා දුකක් නේද? පපුව බාල යනව, ඇඛෙනව. කදුලු ගෙනව, කන්න බිං, හින්ද යන්නේ නං. මේව දුක් නෙමෙයිදී? කවුද මේ දුක දුන්නේ. මැරුණා කෙනාද? නං... නං... ඇත්ත තොදුන්නා කම හිසා, මැරුණා කෙනා ඉන්නව කියල හිතාගෙන අපිම දුක උපද්දුවා ගත්ත. ඔය වෙලාවේ සිහිය ඉපදුනා නම්, අතිතය හිරුද්දයි කියල. දුක නං. ඒත් ඉන්නව වගේම පේනවනේ. ඒ කවුද? ඒ තමයි අපිව මෙතෙක් රචනා, අපිව මුලා කරපු, මායාව. වික්ද්‍යාත්‍යාය මායා කාරයෙක් කියල පෙන්නුවේ ඒ හිසයි. පිංවත්ති, ඒ පේන්නේ, ස්කන්ධ ර්සපය. එතන සත්වයෙක් නං. පුද්ගලයෙක් නං. ඔය තමයි සත්ව පුද්ගල දූෂ්ඨීය. ඔතන පෙන්වන ර්සපය, විදිම, හඳුනාගැනීම, වේනනා, වික්ද්‍යාත්‍යාය තමයි ඔබට දුක උපද්දුල දුන්නේ. බර වචන ඉගෙන ගත්තට, කමින් තේරුනේ නං නේද?

සම්බුද්ධ නුවනින් මේක දැක්ක. අපට දේශනා කලා. නමුත් අපට තේරුතෙන් නෑ. “සංඛිත්තේන පංචපාදානස්ක්බන්දා දුක්ඩා” මේ තමයි පංච උපාදානස්කන්ද දික.

දැන් ඔබේ තරුණා වයස සිහි කරගන්නකා. කොහොදී හරි දැකපු ලස්සන කෙහෙක් ගැන හිත අදිල ගියා කියල හිතන්න. දැන් ඔබ ගෙදර ඇවේල්ල මොක්ක කරන්නේ?. කවුද දැන්නේ නෑ. කොහොද දැන්නේ නෑ. මොනව කරන කෙහෙක්ද දැන්නේ නෑ. බැඳුලද දැන්නේ නෑ. එයා මගේ උනානම්, හෝත් භමුවුනා නම්, මේ විදියට හිතේවි. දැන් ඔබට ඒ කෙනා ඒ විදියට මැවිල පේන්නේ නැද්ද? ඒ කෙනා ඔබ ලග ඉන්නව වගේ දැනෙන්නේ නැද්ද? තනියෙන් කතා කරන්නේ නැද්ද? හිනා වෙන්නේ නැද්ද? බඩිගිනිත් නෑ. නිදිමතත් නෑ. මතේ ලේක්, ප්‍රපණද්ව සංක්‍රාමවාගෙන තුළුලන්නේ නැද්ද? දැන් දුකද? සැපද? දුකයි!..... කවුද ඔබට දික දැන්නේ. පාරදි දැක්ක කෙනාද? ඒ කෙනා මොක්ත්ම දැන්නේ නැතුව ඇති. නමුත් ඔබ සිහින මාලිගා හඳුගෙන දුක් වෙනව. බලන්න පිංචත්ති, අවිද්‍යාවේ බලවත් කම කොතරමිද කියල. ඔබේ හිතේ මැවෙන, හිත ලග ඉන්න කෙනා සත්වයෙක්, පුද්ගලයෙක් නොවේයි. ස්කන්ධ පංචකය ඔබට දික ගෙනත් දෙනව. ඔන්න ඔය හිතේ මැවෙන කෙනා සත්වයෙක් නොමෙයි. කියලය බුදුරුන් පෙන්නුවේ. හැබැයි පාරදි දැක්කේ සත්වයෙක්. හිතේ මැවෙන්න ස්කන්ධ රැසපය. මේක හරි හැටි දැනුනානම්

ඔබට රචිතයෙන් බස. මුලා කරන්න බස. දුක් විදින ලෝකෙන් ඔබ නිදහස්. මෙයත් සම්මා දිටියියමයි. තවමත් තේරුතෙන් නැත්තම්, අපි උපමාවකින් තේරුම් ගන්න බලමු. මේ ඔබ දකින්නේ, බුද සභාන් මහා ගාමිතිර දහමක්. වටහා ගන්න භැකිනම්, මහා ලාභයක් වේවේ.

පිංචර්නි, ඔබ කැඩිපත ලගෙට ගියාම. ඔබේ ප්‍රතිඵිම්බය එහි සටහන් වෙනවතේද? ඒ ඔබද? නෑ... නෑ..... හේතු ඇති කළුහි ඇතිවන එලයක්. මොනවාද හේතු

- කන්තාඩිය හේතුවක්
- අලෝකය හේතුවක්
- ඒ ඉදිරියේ ඇති වස්තුව හේතුවක්

මේ එකක් භරීඅඩු නම්, ඔබට ප්‍රතිඵිම්බයක් කියල දැයක් පෙනෙයිද? නෑ. නුවහින් හිතල බලන්න. අලෝකයයි, ඔබයි තිබුනට, පෙන්නේ නෑ. ඔබයි කන්තාඩියයි තිබුනත්, ආලෝකය නැත්තම් ජේන්නේ නෑ. කන්තාඩිය තිබුනත්, අලෝකය තිබුනත් ඔබ ඉදිරියට යන තුරු ජේන්නේ නෑ.

“හේතුන් පරිවිච සම්භාරී හේතු හංගා නිරුප්පේති”

මේ හේතු එල දහම හෙවත් පරිවිච සමුප්පාදයයි.

දැන් ඔබ කන්තාඩිය ඉදිරියට ගිහිං හැඩි වැඩි වෙනව. ඔබේ වැඩි කරගෙන ඔබ යනව. කිසිම වෙළාවක ඔබට තිතෙනවද, මම ඉන්නේ කන්තාඩිය ඇතුමේ කියල. නෑ එහෙම නිතෙන්නේ නෑ. ගේ කරුණ්ලේක් ඔය අසුලින් ගියා නම්, උඩ රුවටෙනව. උඩ මොකද කරන්නේ. තව කුරුණ්ලේක් ඉන්නව කියල හිතාගෙන තොටී කැඩින කම්, මේ පෝරාගෙන කොටනව. දැන් ගේ කුරුණ්ල වගේ ඔබ රුවටුන් නෑ. නමුත් පාරදි දැකපූ කෙනා සිහි කරමින්, ප්‍රසාද රුපයට, ධම්ම රුපයට, ස්කන්ධ රුපයට ඔබ රුවටෙනවද නැද්ද?. දැන් නුවහින් හිතල බලන්න, ගේ කරුණ්ලත් ඔබත් අතර වෙනසක් තියෙනවද කියල. අපි කොට්ටිවර රුවටීමකද ඉන්නේ. මේ තමයි අවිද්‍යාව. දුක දැන්නේ නෑ. දුක හටගන්න හැරී දැන්නේ නෑ. දුක නැති කිරීම දැන්නේ නෑ. දුක නැති කරන මාගීය දැන්නේ නෑ. ඕකට තමයි අවිද්‍යාව කියන්නේ. ඕකට තමයි වතුරාසය සත්‍යය තොදන්නා කම කියල කියන්නේ. බර වචන රික ඉගෙන ගත්තට කළින් තෙරැනේ නෑ නේද. වචන හරඳයක් කළාට දුක නැති වෙන්නේ නෑ. ඒ නිසා තමයි පද පරමයාට නිවන් නෑ කියල වදාමෙ. දැන්නවා, දැකිනවා කියදේදී ඔබ බලන්න මොනවාද දැන්නේ, මොනවාද දැකින්නේ කියල.

පිංචත්ති, ගේ කුරුණ්ලා කන්තාඩිය ඉදිරියේ රුවටුනාට, ඔබ රුවටුන් නෑ. වතුරු පේන ජායාවට බල්ල රුවටුනාට, ඔබ රුවටුන් නෑ. මේරුගුවට වතුර කියල හිතාගෙන, මුවා රුවටුනාට ඔබ රුවටුන් නෑ. ඒ

අයට සාපේක්ෂව නං, අපි දූතාවන්තයි. මේ සාපේක්ෂ කලේ තිරිසන් ලෝකයට තේදු? දුර්ලහ මිනිසන් බවක් ලබු ඇති, මතුස්ස ස්වභාවය ඉක්මවා යන්නයි උත්සහ ගෙන ඕනි.

ඒ සඳහා කරගත යුතු වැඩ පිළිවෙළ තමයි ඔබට පහදුල දැන්නේ. හිත තුළ හොල්මන් කරන , ඔබට රචන මුලාකරන, දුස්සිලයෙක් බවට පත්කරන, සතර අපායට ඇඳ දුමන, කිරීම සකස් කරන, ස්කන්ධ රැසය දැන දැක ගන්න. මේ රැවටීමෙන් අත්මිදෙන්න හැකි උනොත් ඔබ සඳහටම සතර ආපයෙන් නිදහස් වුන කෙනෙක් බවට පත් වෙනවා. පිංචන්නි, මේ උතුම් දහම ලොකිකන්වයට පෙරලිලා බොහෝ කාලයක් වෙනව. අපට ඇතුළෙනු, මතක තියාගන්න, කටපාඩම් කරන, තාලට කියව කියව ඉන්න දේවල්, ඒවන් නරක නෑ. මොකුත් නොකර ඉන්නවට වඩා හොඳයි. හැබැයි ඔබම හිතල බලන්නකා දැක සංසිද්ධාද? නිවුහද කියල. නිවෙන්න තේතු නෑ.

ඒ නිසා බුද තුවනින් මේව දැකලයි දේගෙනා කලේ. එපදෙනක් හිටියට, අලුත වදාපු පැටවෙකුත් හිටියට, කිරී ලැබේවා කියල අගෙන් ඇඳ්දුට කිරී ලැබෙයිද? මහණාති කියල වදාල. නෑ ස්වාමීනි, ඇයි නොලැබන්නේ? කිරී ලැබෙන්න සුදුසු තැන එතන නොවන නිසා. අදත් වෙලා තියෙන්නේ ඔය රිකම නොමෙයිද කියල, ඔබම තුවනින් විමසල බලන්න. කාලයේ හෝ ධර්මයේ දේශයක් නෑ. තේරුම් ගන්න

නුවත මදි කියන්නත් බස. කමක්ද අඩුව. බුදු බණ අභේනව අඩුයි. බුදු බණ වගේ දේවල් නම් ඕන තරම් අභේනව. ඒට අහල, කත්, ඔලුගෙස් පිරිල. නිවන් දැකින බණ ඉතාම දුලහයි.

අසත්පුරුෂයෝ අකාශය වගේ. සත්පුරුෂයෝ ඉදි කටු තුබික් වගේ කියල වදාලේ ඒ නිසයි. අප හැමදෙනාම ඉදිරිය තියන ලොකුම අනතුර එයයි. අසත්පුරුෂයා හා සත්පුරුෂයා වෙන් කර ගන්න බැර වීම තුල, සද්ධේර්මය හා අසද්ධේර්මය වෙන්කර ගන්න බැරුව යනව. බුදුරුන් පහලවී අමා දම් දෙසන කාලයේත් මේ අනතුර තිබුණා. සත්පුරුෂවූ සාරපුත්තයන් වහන්සේට නින්දා අපහාස කරමින් දෙවිදත්, කොකාලික වැනි අසත්පුරුෂයන් වර්ත්තානා කළා. මෙවැනි අති විශාල පිරිසක් එදත් නිරෝචන පාර කපා ගත්තා නම්, අද ගෙන කවර කරාද? නේද. මේ තමයි දුෂ්පාක්දේකුව කියන මහා අනතුර. නියසිල පස් උපමාවන් පෙන්නුවේ, මේ අනතුර තමයි.

තුන් පිටකය කටපාඩම් කළ පමණින් එතෙර වෙන්නේ නෑ. පෝරිල හීම් වගේ අය බිජි කරන්න නෙමෙයි. බුදුකෙහෙක් ලෝකේ පහල වෙන්නේ. නිවන් දැකින බන බොහෝම රිකයි. ඇක්ටෝරියා වනයදි උපමාවන් පවා පෙන්තුවනේ. බර වැඩි උනාම ගමන යන්න බස. මේ දහම අපට දුන්නේ එතෙර වීමට මිස, කරේතබා ගෙන යන්න නෙමෙයි කියල වදාල නේද? අද වගේ උනා නම් පිංචන්නි, සුනිත, සේපාක, වූල

පන්නක, බහුප්‍රතික මාතාව, සේනා, මාලුන්කයය පුත්ත වගේ අය නිවන් දැකිද? අදත් සසට් නේද?

“ධම්මොව යථා දම්මෝ යතා අත්තේ තතා පරීපජ්ජ තබුන්නේ”

මේ උතුම් බුදු වදුනට අනුව ධර්මය, ධර්මය විදියටම හදුනාගෙන, අර්ථවත්ව වටහාගෙන, පිළිපිළින්නට උත්සහා කරමු. ඒ සඳහා ඔබට මේ ලබුණු අති දුර්ලභ මුනුස්ස පිටිතය, පාති, ජ්‍රා, ව්‍යාධී, මරණ ද්‍රක්, දොම්ඩස්, උපායාස වලින් අත්මිදෙන්නට ලබුණු වාසනාවන්ත, භාග්‍යසම්පන්න කාලයක් බව නිතර නිතර සිහිකරමින් අප්‍රමාදී වන්නට ගක්තිය දෙර්ෂය ලැබේවා!

දුර්මහ වූ ලාභය

පිංචතුනි,

ඔබ අප සකම දෙනාටම ගෙනත මාතෘකා පාධය ඇහිල ඇහිලම කන් පිරිල වගේ තේදු? නමුත් මෙහි අර්ථය වැටහුණු පිරිස නම් දැම ගාහකින් වත් කියන්න බෑ. ඇයි එහෙම කිවිවේ. පිංචතුනි අප හැමදාම කළේ වචන පසු පස හඟායන එකමයි. අර්ථය හෙවිවේ නෑ. කාල සිටු පුහුයාට පමණක් වඩාලා කියා ඔබ සිතනවා නම් මුලාවකි. වචනය අමතක වේවා! අර්ථ වැටහේවා! එයයි බුදු වදන. අර්ථය වුවද හඟායන දෙයක් තොවේ. මේ උතුම් ධර්මය තුළින් තමාට නැගී එන දෙයකි. ධර්මය වගේ දෙයකින් නම්, එය සිදු තොවන බවත් දැන ගන්න ඕනි. අපි හැමෝම දිගින් දිගටම මනුෂයා වෙන්නේ නෑ. මේ ලැබුණු පිවිතය අතිශයින්ම දුර්මහ එකක්. ඇත්තටම එහෙම හිතෙනවාද?. නෑ පිංචතුනි නෑ. අහපු නිසා දින්නවා දැකළ නෑ. අපිට අපේ පිවිතේ එපා වුන වෙලාවල් නැද්ද? ඕන තරම් ඇති. මේ කියන දුර්මහ බව දැකපු අයට එහෙම හිතෙන්නේ නෑ.

ඔබ අහල තියෙනව තේදු රජ්පු මාලා ගැන. එයාටත් පිවිතේ එපා වුනාතේ. බෙල්ල වැල දාගන්න කියල කැලේට ගියාතේ. ලනුව ගැට ගහල බෙල්ලට දාගන්න විට, රජ්පු මාලා කියල මහා සුන්දර වඳුනක් අහෙනව. කවුද මේ. අපගේ මහා කරුණික බුදු රඳන්.

දහම් ඔසුවෙන් සැනසුනාද නැදේද? ඔබ මේ කරාව දැන්නව. නමත් අර්ථය දන්නවද බලන්න. දැන් රෝප්‍රමාලාට පිටතය එහා වුනේ ගුරී කන්න වුන තිසා නේද? කොන්ඩි කැපුව, කියල බේරෝන්න පුලුවන් උනාද. බැරිවනා. දැන් මට කියන්න, බින පදයක් අහල ඇය නැවතත් ගියේ ඇයට අපායක් වූ තැනටම නේද? එතනින් ඔසුව ඇයට වද හින්සා නොලැබුනාද? ගුරී බැට නොලැබුනාද? නෑ. නෑ. පුරුදු පරිදිම ලැබුණා.

එශෙම නම මොකක්ද වුනේ. නුවතින් හිතන්න. පිංචතුනි, ඔබ ඔය කන පිරෝන්න අහල තියෙන දේ අවබෝද කළා. කමක්ද? මනුෂ්‍යය පිටතය දුර්ලභය කියල අවබෝධ කළා. දැන් මොකද වෙන්නේ. කලින් ගුරී බැට දෙකයි. දැන් එකයි. කයට වදිනව හිතට වදින්නේ නෑ. මේ කයට වදින පහර කය පවතින තුරු වලක්වන්න බෑ.

බුද පසේබුද, මහ රහතන් වහන්සේලාටත් එහෙමයි. නමත් ඒ පහර හිතට වදින්නේ නෑ. මේ ලෝක සත්වයාට ඉවසන්න අමාරු වේදනාව කායික වේදනාව, නොමයි. මානසික වේදනාවයි. ඒ සඳහා තමයි බුද රජාණන් වහනසේ නමක් ලෝකට පහල වෙන්නේ. එතෙක්, මේ වෙනස කිසිවෙකු දැන්නේ නෑ. දැන් මේ කියපු දේ ඔබේ පිටතයට ගෙපල බලන්න. ප්‍රයෝගික කරගන්න.

ඉගෙන ගන්න, මතක තියා ගන්න. පාඩම් කරන, තාලට කියවන වේ, පසකින් තබන්න. මේ උතුම් දහම අවබෝධය පිනිසමයි. කවුරුන් තුලින්ද? තමා තුලින්, එහෙම උනොත්, මොන විදියේ ගටලු, ප්‍රශ්න, බාදක, නින්දා, අපහාස, තාධන, පීචන, දක්, දුම්හනස් ආවත්, ඔබට පිවිතේ එපා වෙන්නේ නැ. පිංචත්ති, සම්මතයේ මේ විදින්න වෙන කිසිම දුකක්, සැබැස දුක නොමයි. පහලට වැටුනොත් නම් වැටුනම තමයි. මේ උතුම් බුදු වූන අවබෝධ කර ගන්න බැරිවීම නිසා, ඔබ අප සසරේ වින්ද දුක, පමන කළ හැකිද? මේ දුර්ලන මොනොත ගිලිනුනොත් නැවතත් බේහිසුණු සසර්ම වැටෙනව තේද? කවුද අපිව බේරුන්නේ. ඇස් දෙක, පන කියපු අයට පුළුවන්ද? ඒ අය එයිද? පේනවා තේද, අපි ඉදිරියේ තියන මහා අනතුර. මෙක දකින්න සේතාපන්න ග්‍රාවකයෙක් විතරයි. එයයි බුදු වූන. අවිද්‍යාවවෙන් වැහුණු, තන්හාවෙන් බැදුණු කිසිම කෙනෙකුට මේ ඇත්ත පේන්නේ නැ. සංසාරේ මහා පිනකට විශ්වාසය ඇති වුනොත්, ඒ කෙනා ප්‍රතිච්‍රිත බ්‍රාහ්මණයි. නිස සල පස් වශේමයි. තේද? පිංචත්ති, “බුද්ධ” කියන වචනය අනන්න ලැබීම පවා දුර්ලනයි කියල වූල. බෝසතානුන් වහන්සේ විදියට සසරේ එද්දි, ඒ උතුමාට පවා බුදු වූන දුර්ලන වූන. දහම්සාධ රුපු ගෙන ඔබ අහල ඇතිනේ. මේ බුදු වූනට ජාති, ආගම්, කුල තේද නැ. උස් පහත්, කළ, සුදු, දුප්පත්, පෝසත් තේද නැ. විශ්වයේ පර්ම සත්‍යය මෙයයි. විශ්වයේ පර්ම සත්‍යයට සියලුම සත්වයෝ අයිති. මේ සත්වයට වාසනාව නැ. ලේඛලයක් නිසා.

කාගෙන් කොහොත් වැදුනාදැයි නොදැනී. බුදු දහම අද ආගමක් වෙලා. බෝද්ධයෙන්ගේ වෙලා. මේ නිසාම ගෙවුම්, අර්ගල, හේද ගටුගෙන. සියලු සත්වයන්ටම නිවේ සැනසෙන්න නිබෙන එකම පර්ම සත්‍ය, අද බෛඳාගෙන. වෙන්කර ගෙන. එයම තෘප්තිනාව නොවේදය විමසා බලන්න. සම්බුද්ධවරුන් ලොව පහල නොවන්නට නිවනක් ලැබේවිදු? විශ්වයේ පර්ම සත්‍ය මත වේවිදු? අනාදීමත් කාලයක පටන් එන බව දැන ගෙනියිද. සසර් ස්වභාවය, සතර අපාය, දිව්‍ය, බුහ්ම ලෝක දැනගනීවිද? ලෝහ, ද්වේෂ, මෝහ, නිසා සසර සකස් වෙනවා කියා දැන ගෙනිද? කර්ම නිරෝධයක් භා ඒ සඳහා වැඩ පිළිවෙළක් දැන ගෙනිද? මේව අපි දැන ගෙන්තේ කාගෙන්ද?

කිසිම ලාභ ප්‍රයෝග්‍යනයකට, කිරීති ප්‍රසංසාවකට ගැනී නොවුන, ලෝහ, ද්වේෂ, මෝහයයේ සකලප්‍රතින කළ උතුමා නිසා නේද. ඒ උතුමාගේ බුදු වදන නම් වූ සද්ධීර්මය නිසා නොවිද? ඒ සද්ධීර්මය තුවින් සැනසෙන මහ සග රුවන නිසා නොවේදයි සිතා බලන්න. මේ තුනුරුවනේ ගක්තියෙන් විශ්වය පවා පාලනය කරනවා. මෙන්න මේ කියන බුදුරුන්ගේ පහල වීම දුර්ලභයි. මෙන්න මේ කියන සද්ධීර්මයම අනත්ත ලැබුම දුර්ලභයි. මෙන්න මේ කියන බුදු වදනින් සැනසෙන සත්පුරුෂයේ හෙවත් කළනම්තුයේ දුර්ලභයි. මෙන්න මේ කියන දුර්ලභ සියල්ල හිමි කර ගෙනිමින්, අංග සම්පූර්ණ මනුෂ්‍යය පිටිතයක් ලබා ගෙන, මෙවත් කළක ජන්ම ලාභය බැංහුනවා යනු ඊටත් වඩා දුර්ලභයි, කියා ග්‍රී මුඛයෙන්ම වදාලා.

දැන් දූෂ්ධිකෘතු වලින් මේදී, දුර්ලහ වූ සියල්ල ලබේ. නිබෙදුයි වීමසා බලන්න. දේවරක් නොලැබෙන එකම ලාභය ලැබේ නිබියදීන්, ඔබ දුකෙන්, සසරින්, සතර අපායෙන්, නිදහස් වීමට සුදානම්ද? නැද්ද? කියා ඔබෙන්ම වීමසා බලන්න. මේ කියන දුර්ලහ වූ ලාභය බවන්න, අපි මේ සසරේ අප්‍රමාණා පිංකම් කරල පැතුව, දැන් පැතුම් සචිල වෙලා. ඒන් පුදුම අවසනාවන්තකම කියන්නේ, අපට ඒ කිසිවක් මතක නෑ. අපට හිතෙන්නේ කුමක්ද? අනික් අය වගේම, භාඳ වැඩ විකක් කරල නැත්තම් පිං විකක් කළාම සේරම හරි කියල. එහෙම නේද?

ඔබට මතකද, බෝධි සත්වයන් වහන්සේටත් මාරුයා එහෙම කිවිව කියල. ගුමනායන් වහන්ස ගිහිං පිං කරල සැපසේ වසන්න. මේ බැරේ දේවල් කරන්න දැගලන්න එපා. මගෙන් මිදිල ගිය කෙහෙක් නෑ කිවිව නේද? එහෙහම් අද අපි ඉන්නේ මාරුයාගේ තුරුලේ නොවේදුයි නුවතින් වීමසා බලන්න. මේ වෙලාවෙදී මාරුයාට මෙහෙම පිළිතුරු දෙනව. මේ ගෙවා යන අවිරවත් නදිය වියලන්න තරම් සුළුගක් මේ හමන්නේ. කෙලෙස් සටනට ආප්‍ර මට, සටන් බිමේ මිය යෑම මහා සැපයක්, හිනවු, තුවිව වූ, ගාමස වූ කාම සැපයට මම යන්නේ නෑ කියල තමයි, මාරුයා ප්‍රගත්තේ. මාරුයා පැරදුන පසුව මෙහෙම කියනව.

ගුමනයන් වහන්ස ඔබ මගෙන් මිදුන. කමක් නස ඔය සැපය ඔබ වහන්සේ තනියම හුක්ති විදින්න තිනි. අනිත් අයට බින කියන්න එහෙම යන්න එපා. දුකෙන් මිදුන මග හෙම කියා දෙන්න එපා කියල ඉල්ලා සිටිය. බුද රුදන් මෙසේ වඳාල. පාඨී වූ මාරුය, මම මගේ බුද්ධ කෘත්‍ය ඉටු නොකර පිරිනිවන් පාන්නේ නැ. නිසු නිසුත්ති, උපාසක උපාසිකා කියන සිවු පිරිසම, ධර්මධර වනතුරු, විනයදුර වනතුරු ධම්මානු ධම්ම ප්‍රතිපාදාවේ හැසිරෙන්න, දැක් වනතුරු, මාගේ පිරිනිවන් පැමක් බලාපොරාත්තු වෙන්න එපා කියල වඳාලා. එය එස්ම සිද්ධිය. බුදුරුදන්ගේ පිරිනිවන් පැමත් සමගම, මාරුය නැවතත් සංස්ක වසන්නට අප්‍රමාණාව ත්‍රියා කළේය. නා නා විධ හේතු නිසා ව්‍යාසන නිසා ලෝකය පුරා විසිරී පැතිරී තිබූ බුද දහම, මාරුවේෂයන්ම නැති කළේය. අදත් එස්මය. පිං කළ හැකියි. කුසල් කළ නොහැකියි. කුසල් කියා ලොකික කුසලයේ තිරිවී සිටී. “නතර විය හැකිය, එහත් එනේර විය නොහැකිය.” එය මාර සංකල්පයි. මේ අදහස මාර සංකල්පය වුවත්, මාරුය යනු සංකල්පයක් නම් නොවේ. ගිහි ගෙදරන් නික්මුණුදා පටන් බුද බව බැන තුරුත්, බුදුවී පුරා වසර හතක් සේවනැල්ල සේ පසුපස ආ මාරුය, පිරිනිවන් පාන තුරු බුදුසම්බුන් ලුහු බැන්ද බවට, අප්‍රමාණාව විස්තර හා ඕනෑ තරම් අවස්ථා තිබේ. අද මේ අන්ද බාල පෙන්නයාට සංකල්පයක් විම පුදුම නොවේ. මන්ද යත්, ඔවුන් සියල්ලව්ම මාර උගුලට හසුවී සිටින බැවිනි. මාර උගුලේ, මාර වසගයේ, මාර තුරුලේ ඉන්නා අයට සංකල්පයක්

ව්‍යවත්, බුදුරුදුන්ගේ ආර්ථ ග්‍රාවකයන්ට හම් කිසිදා සංකල්පයක් නොවන්නේය. එයද නුවහින් වීමසා බඳුවෙමට කාලයයි. කකුසඳ බුදුන් සමයේ විදුර සංඝිව අගසව් දැඩ්ලගෙන්, සංඝිව මහ තෙරුන්ගේ කන් සගල සිදුරු කළේ මාරුය බව ඔබ අහල ඇති. ගොපලු කොලුවකුගේ වේෂයෙන් ගලක් ගසා මේ පාප කර්මය කර ගත්තේ එවකට මේ තනතුර දුරු දුසී හම් මාරුයයි. ඔහු එම අකුසලය නිසාම වුත්වී නිරයේ උපන් බව වදාලා. දුසී මරුගේ සහෝදරියගේ පූතු එම තනතුරට භාවත පත් විය.

මේ වෙන කිසිවෙක නොවේ. ගොතම බුදු සහුන් මහා සාධීබල සම්පන්න, වමන් සවි මොග්ගල්ලන හිමි වදාලේ, සුංසුමාර්ගිරි පුදේශයේදී කුසට මාරුය ඇතුළු වීමේදිය. මේවා සංකල්ප ලෙස දැකින්නේ නුවන් මද කමක් නිසා මිස, හරුයක් ඇතිව නොවේ. මාර දුවරු පවා කෙලෙස් වලට උපමා කර මේ පරම සත්‍ය වසා ඇත. රාගයෙන් මත් වී, රාගයෙන් ඉහවහා ගිය අයට එසේ සිතීම ගැන පුළුම විය යුතු නැති.

රාගය, ද්වේෂය මෝහය ප්‍රහාණාය කරන උත්තම උත්තමාවයන්ට මේ කිසිවක් ගැටුලු සහගත ප්‍රශ්න නොවන්නේය. ඔවුන්ට ප්‍රශ්නය වන්නේ සංකල්පය නොවේ. සබඡම මාර බලවේගයයි. මිට අමතරව දස බිම්බරක් මාර සේනාව හඳුනා ගත යුතුයි.

01. “කාමාතේ පදිමා සේනා”

මේ පලමු මාර සේනාව බව දැන ගත යුතුයි. කාමයන් තුළින් නිවන් මග අවුරු දුමනව.

වහල දුමනව. කාම අරමුණා සිහි කරල දෙනව. රැප, ගබිඳ, ගන්ධ, රස, පහස නැමැති පංච කාමයන් සිත වසා ගන්නව. මෙටිට මේවා ප්‍රීය, සැප, මදුර, ඉශ්ධ, කාන්ත, මනාප ලෙස වෙලා ගන්නව. ආත්ත වහල බොරුව ඉස්මතු කරනව. දැන් නැවතන් සසර මිස නිවන අහලක නෑ. නිවන වහල, ආවරණය කරල මේ පලමු සේනාවන් මිදිම යනු ලාභයක්මයි. මේ තමයි, මාරයාගේ ආහාරය. මාර පාසය, කාමයෝ තමයි, මරුගැලක් බව වැටහුනා නම් ලාභයක්මයි.

02. “දුනියා අරති උච්චති”

මේ දෙවැනි සේනාවයි. අරතිය යනු මහා අනතුරකි. ධර්මයේ හැසිරෙන්න හිත නැමෙන්නේ නෑ. උඩාසින කරනව. කම්මලැලි කරනව. ධර්ම මාගීය කුටුක දුෂ්කර බවත්, කාමයෝ ප්‍රීය මනාප බවත් සිහි වෙනව. බුද්ධ වවහය හිතට යන්නෙම නෑ. ඇම් මැලි ගති වලින් හිත වහල දානව. පැවිදි ගිහි කියල හේදයක් නෑ. පැවිදි අයට නම් හිසු පිවිතයේ හිත ඇමෙන්නේ නෑ. නා නා විධ අරමුණා සිහි කරල දීල ගමන් මග වෙනස් කරල දානව. අඩුවක්මයි පෙන්නේ. වරදක්මයි පෙන්නේ. හොඳට හෝ අනුකම්පාවෙන් යමක් කියදුදි පවා තේරුම් ගන්න බෑ. එහෙම වුනොත් දෙවැනි මාර සේනාවට කොටු වෙනවා කියන එක, සිද්ධ වෙනවාමයි.

03. “තතියා කුප්පී පාසාති”

මාර් සේනාවේ පිරිස සියලු තැන්ති රුක්වල් දාලය තියෙන්නේ. බෙරෝන්න කියල තැනක් අඟත්තෙම නෑ. දැන් ගහන්නේ බඩගින්න පිපාසය කියන දේවල් වලින්. ආහාරය ගන්නේ කුමක් සඳහාදය තොදන්නේ නම් කොටුවෙලා ඉවරයි. දානෙ තොලබූතු විටදී ගෙදර නිරිය නම් මෙහෙම වෙන්නේ නෑ කියල, නිත වහනව. මදයට ප්‍රමාදයට, හැඩි වැඩි විම පිණිස, ලස්සන විම පිණිස, තොට, කය පැවත්වීමට මේ ආහාරය ගන්නා බව තුවතින් දැනී නම්, මාර් සේනාව පරදී. එනිසා නිතර ප්‍රත්‍යාවෙකුමා කළ යුතයි. ආහාරය නිසාම පැවිදි වේ, ආහාරය නිසාම සිවුරු හැරයන අවස්ථා ඕනෑම තරම් නිකේ. මේ මාර් සේනාවෙන් පැරදුතු ඇයයි.

සස්ටින් එනෙර වෙන බහක් අහන්න නිත ඉඩ දැන්නෙම නෑ. පෝය දුවසට, කවදාවත් නැති වැඩ යයදෙනව. එදාට තමයි කයේ වැඩියෙන් ආදායම ලබාබන්නේ. බලන්න නිතල එහෙම නැද්ද කියල. දිනයිද? පරදිද? මෙතනම පැරදිලා. එදාට ක්‍රුරු හරි අසනීප වෙනව. මේව ජයගන්නව කියන එක ලබහසියෙන් කෙනෙක් කරන්නේ නෑ. ඇය ඒ? මාර් සේනාවට කොටු වෙලා කියල තමන්වත් දැන්නේ නෑ. වෙන ඕන නාඩිගමකට අපි සූදානම්. බලන්නකා වෙනස. බර්ත් ඩේ පාරියට, වෙඩින් උත්සවයට, වට වන්දනාවට බාදක නෑ. බාදක එන්නේ එනෙර වෙන මගට මිස, නතර වෙන මගට තොවේ. ඔබට පිංචත්ති

මේ කියන දේවල් වැටහෙන කොට වෙන්න ඕන දේවල් වෙතා ඉවරයි. කොපමණ කිවත් වැඩක් නෑ. අභුවට හිතට යන්නේ නෑ. ඒ තරමටම මේ මාර බලයේ ගක්තිය තෝරුමේ ගන්න බැවි. කිසුමට බීමට අරාධනාවක් ලබාදියි? ඒකටනම් ඒකම තමයි. නාය වෙතා හරි යනව. අනුන්ගෙන් ඉල්ලගෙන, අද පැමුණු හරි යනව. කොහොමද අන්දින හැටි.

04. “වතුත්ති තත්තා ප්‍රව්‍යවත්ති”

මේ තමයි මාර දූවරුන්ගෙන් කෙනෙකුගේ නම මේව අද සංකල්ප කියනවන්. සරණ ගිය බුදුවරුන් ගැන තොදන්නා කම හැර, එයට වෙන පිළිතුරක් නෑ. මහමානි මාර දූවරුන්ගේ ද්‍ර්යහනය වෙන කවුරු හෝ දැක්ක නම්ලිමතු වෙනව, පිස්සු හැඳෙනව, හදවත පැලී ලේ වමනේ වෙනව කියල වදාල. දැන් හිතල බලන්න සංකල්පද කියල. බුද කෙනෙක් ලේකයේ යහපත උදෙසා හෝ මහාකල්පිත දේවල්, අන්තුත දේවල්, සංකල්ප පෙන්වා දෙන්නේ නෑ

ඒ දේවල් කරන්නේ කෙලෙස් සහිතව ඉන්න අයයි. සකලක්මේ ප්‍රහාතාය කළ උතුමකුගේ ස්වභාවය දකින්න කෙලෙස් බරිතව බැව. කෙලෙස් සින් ස්වභාවයෙන් ඉන්න ගමන්, නිකෙලෙස් බව පෙන්නන්න යනව. මහ භානි දායකයි. බුද රැඳුන් එයන් දුටුව. එනිසා තමයි ලේකය රාග මඩලක් කියා වදාමේ. බොහෝ අය රෘපානව, එදා බුද ඇයින් දැකින්න ඇති. හරියට නළු නිලියෝ වගේ. තමන්ගේ ස්වර්ශපය වහල,

වෙන ස්වර්යපයක් ලෝකට පෙන්වනව. ඔබ නුවතින් හිතල බලන්න. ධර්මය ඕපහයිකයි නේ.

දැන් බලන්න, ඔබේ සිත නා නා විධ දේවල කරා අඳිල යන හැරී. අරය වගේ වෙන්න ඇත්තෑම්, මෙයා වගේ වෙන්න ඇත්තෑම්, අරවගේ ඇඳුමක්, වාහනයක්, ගෙයක් මටත් තියෙනවනා, අරවගේ සැපක් මට ඇත්තෑම් මේ විදියට සිත දුවනවද බලන්න. හඟාගෙන යනවද බලන්න. ආගාව, කැමැත්ත, ප්‍රිය බව, මුසු කරල තමයි, තණ්හාව හටගන්නේ. ඒ ඒ තැන භාවුන විවිද ගලවන්න බැං. ගලවන්න බැරි තැන ඇලිලා. එතන කර්ම සකස් වෙනව. තණ්හා වුනාම මේව වැටහෙන්නේ නෑ. හරියට අන්දයට පේන්නේ නෑ වගේ. දුකේ ඉදාන් දුකේ හිරවෙලා, දුකේ ඇලිලා දුකටම තණ්හා වෙලා. ඔබ කියන ලස්සනම ලස්සන මෝඩ කරාවක් තියෙනව. මොකද්ද ඒ කරාව දන්නවද?

දුකෙන් එතෙර වෙන්න ඕනිලු. දුකෙන්, නිදහස් වෙන්න ඕනිලු. මේ දුක නම් නැවත ලැබෙන්න එපාලු. අන් පවි නේ. පිංවත්ති, තණ්හාවන් ඇලුනාම ලැබෙන්න දුක. දුක ඉපදෙන වැඩි කර කර සැප පැනුවට ලැබෙයිද? මේ කෙනාව මාර සේනාවට කොටු වෙලා. නමුත් එහෙම කොටු වෙලා ඉන්න බවත් දන්නේ නෑ. බලන්නකා අනතුර. ආගාවන් ලැබූ සියල්ල, වේදනාවන් නිමා වේ. මේ කියන්නේත් මේකම තමයි. තණ්හාවන් දුක ලැබෙනව මිස සැප ලැබෙන්න නෑ.

පිංචතුනි, සේනාපත්න ආර්ය ග්‍රාවකයාටත් තත්ත්හාට තියෙනවා. නමුත්, රුලු නඩ. ගොරෝසු නඩ අධිමාන්තර ආගාවත් නඩ. අත්‍යප්‍රේක්‍රිය ආගාවත් නඩ. පැවැත්ම උදෑසා හැරෙන්න ගොඩගහ ගන්න අදහස් නඩ. රුස්කර ගන්න ආගාවත් නඩ. අවශ්‍යතාවය පරිදි, සුදුසු පරිදි සුදුසු නම්, සුදුසු ආකාරයට පරිහරණය කරනව. සම්මතයේ අනිත් අය වගේම පිවත් වෙනව. වෙනස පවතින්නේ සිතේය. අතහැරීම ඇත්තේ හිතේය. මිදිම ඇත්තේ හිතේය. නොජූල්ම ඇත්තේ හිතේය. තිවීම ඇත්තේ හිතේය. භාගිර අයට පෙනෙන්නේ, කය මිස හිත නොවේ. එනිසා හඳුනා ගන්න බං. වෙන් කර ගන්න බං. උන ගන්න බං කියල වඳාලේ ඒ නිසයි.

05. “පක්ද්වීමේ රීනමිද්ධන්ති”

මේ මාර සේනාව ගෙන නම් අමුතුවෙන් කියන්න ඕන නඩ කියලත් හිතෙනව, මන්ද, අනු නවයයි දැඟම නවයක්ම මේ සේනාවට කොටු වෙළයි ඉන්නේ. පොඩිඛ බැරේ උනානම් දොයි. නමුත් ඔබ මෙතෙක් කාලයක් අහල තිබුනට වඩා මේ සේනාව වෙනස්. නිදිමත කියන දේ රීනමිද්ධයේ ලක්ෂණයක් විතරයි. මිද්ධ කියන්න මිදෙන. සසරින් හෝ දුකෙන් නෙමෙයි. තෙල් මිදෙනව, කිරී මිදෙනව වගේ. අන්න ඒ විධියට තැන් තැන් වල මිදෙනව. ඇලුනාම ගලවත්න පුලුවන්නේ. මිදෙනම ගලවත්න අමාරුයි. නැවත උතු කරන්න වෙනව. මේ මාර සේනාවට කොටු වුනාම මකළවත් හඳුන්න බං. උනුකරලවත් බං. ඒ ඒ තැන්වල

මිදෙන ස්වභාවයක් මේ තුළ පවතිනව. නිදිමත කියන්නෙන් එහි ලක්ෂණයකටදී. හරියටම තමන් හරි කියල දුරන මතය වගේ. දුෂ්ධීයක හිර වෙළා දූෂ්ධීගත වීමක් තමයි වෙන්නේ.

ඉතිං මේ වීනමිද්ද මාර සේනාවට හසු වුනාම, හරිම කම්මලැලියි. නිකං ඕන්ද මාන්ද වුනා වගේ. කිසිම ප්‍රිය මනාප බවක් නැතුව යනව. ඉන්නවට ඉන්නව වගේ. කිසි දෙයක් කරන්න හිත ඉඩ දෙන්නේ නෑ. නිදාගන්න ඒක තමයි මෙහි ස්වභාවය. දැන් ඔබට තරමක් හෝ වැටහෙන්න ඇති. මේ මාර සේනාවන් හරිම ප්‍රබලයි. බුද රුදුන් වුදාලා. මේ සේනාවට කොටු වුනොත්, අව පක්ෂයේ සඳමෙන්, ගුණ ධර්ම පිරිහිලා යනව කියල.

06. “ඡරියේ හිරෝ පවුත්වති”

මේ තමයි මිළග සේනාව. එනේර වෙන්නම දෙන්නේ නෑ. මේ දක්වා බේරිලා ආව කියමුකොළ. මේ සේනාවගේ කාර්ස භාරය තමයි, නා නා විධ අරමුණු මවල පෙන්වනව. හොල්මන්, අවතාර, භයානක ගෙඩ, දුර්ගන්ධ, අත්හුරි දුර්ගන වලින් හය උපද්‍රවනව. මේවට අහුවුන අය ගිහි පැවැදි හේදයක් නෑ. ඕන තරම් ඉන්නව. ඇත්ත වගේමනේ. තමන්මනේ දකින්නේ. ඒ නිසා හය කරල හිත වහනව. දන්නේ නෑ මාර සේනාව කියල. සමහර අය අදුරට බයයි. සොහොන් වලට බයයි. රැට එලියට බහින්නන් බයයි. මැරැණු අයට බයයි. මේ දකින්න බයයි. තුවාල දකින්න

බයයි. කුමන ආකාරයට වේවා, බය ඇති කළ ගමන් ගමන ඉවරයි. නිවන් දකින එක ලේසි නැ තේද? ආගාව, තිබුනට දැගලල උඩපෙනල මේ ගමන යන්න බැ. මොකුත් නොදුන්න තොත්ත බඩා වගේ, අහිංසකව යන්න තිනි ගමනක්. ඇය ඒ? කොහොන් ගහනවද කියල දුන්නේ නැනෙ. නිතල බලන්නකා, කොහොම සිහියක් තියෙන්න තිනිද කියල.

සිහිය, නුවන, විරිය නැතුව, ආගාව තිබුනට බැ. කියව කියව තිරියට බැ. පැතුවට බැ. දුකයි කිවිවට බැ. මේව සංකල්ප වලට දාල හරියයිද? නිවන් දකින්න පුලුවන් වෙයිද? අනතුර අනතුර සේ දැකපු කෙනා යම් උත්සාහයක් හෝ දුරාවී. අන් සියල්ලෝම මාර සේනාවට කොටු වෙති. සමහර ආයට බුද්ධ දේශනා වර්දිනව. පැටලෙනව. මැවු මාර, ක්ලේෂ මාර විදියට විග්‍රහ කරල තියනවතේ. ඉතිං සංකල්පලු. එක තැනකදී පෙන්වනව පිවිතුනි මාරයාගේ අතින් ගිලිහෙන්නේ, ඇගිලි අතරන් ගිලිහෙන ආය විතරයි කියල. නුවනින් නිතල බලන්න.

07. “සත්තමේ විවිකිව්‍යා”

පිංචුනි, මේ තමයි භත්වති මාර සේනාව. මේ ගැන පොඩි දරුවෙක්ගෙන් ඇඟුවත් කියයි සැකය කියල. මේ මූලි දහම් පරියායම ලොකිකත්වයට පෙරලිම නිසා නිවන් මග වැහිල. සැකය වනාහී විවිකිව්‍යාවේ ලක්ෂණයක් මිස, සෘජුවම සැකය කියා ගත්තොත් අර්ථය නැතුව යනව. විකෘති වූ

විත්තයටද විවිධිව්‍යා කියන්නේ. මහස විකෘති වූ විටදී, දුෂ්චරිත වැඩින්නේ. මහස විකෘති වූ විටදී, විකෘති ආගාවන් ඇති වෙන්නේ. මහස විකෘති වූ විටදී, අඩඳඩර, ගැටුම්, කලකෝලාහල ඇති වෙන්නේ. මහස විකෘති වූ විටදී, ගැටුලු, ප්‍රශ්න, සැක, සංඛා, කුකුස් පහල වෙන්නේ. මහස විකෘති වූ විටදී, පවුල් අරගල, දික් කසාද, නඩු හබ වලට පැටවෙන්නේ.

ප්‍රකෘති මහසට ඉහත කි කිසිවක් නෑ. ඇයි? අයේත දැකළතේ. මහස විකෘති නෑ. ප්‍රකෘති මහස නිවනට බර වෙලා පවතින්නේ. “මිස්සග්ග පරිනාම්” මාර සේනාවට පහර දෙන්න බෑ. එහෙනම් තොදින් තේරුම් ගන්න ඕනි කුමක්ද? සැකය යනු මේ ලෝක පවතින එකක්. එය හිතේ හටගන්න එකක්. ඒක නැති කරන්න අපට බෑ. කරන්න පුළුවන් දෙයක් නියනව. මහස ප්‍රකෘති කර ගන්න එක අපට කරන්න පුළුවන්. අනෙක් දේවල් දුරු වෙනව. බැහැර වෙනව. බැරි දේවල් කරන්න ගිහිං නිවන් මග වහ ගන්නව. සම්මතයේ පමනක් නෙමෙයි. ධර්මය වර්ද්‍යා ගැනීම තුළත් මාර සේනාව පහර දෙනව.

එනිසා, ධර්මය, ධර්මය විධියටම අහන්න ඕනි. අර්ථවත්ව දැන ගන්න ඕනි. ඒ අනුවම පිළිපදින්න ඕනි. එහෙම තොවුනොත්, “කරී කරී” එහෙම කොහොමද? එහෙම වෙන්න පුළුවන්ද? අරක කොහොමද? ඇයි එහෙම වෙන්නේ? මේ වගේ ගැටුල් ගොඩකට මූහුණ දෙන්න වෙනව කියල, බුද නුවතින් දැක වදාල. එහෙම

ව්‍යුහාත් හාතිය වැඩියි. බුදුන්, දහම් සරුන් පවා සැක කරනව. ගිල ගොරවය අනිම් වෙනව. මාර සේනාවට යට වෙලා නැවතත් සසරටම ඇද වැටෙනව. දුර්ලභවූ ලාභය අනිම් වෙනව. මේ සේනාවෙන් බේරිලා ජය ගත්ත නම්, නිතර නිතර කිසින වනු අට, සංවිග වනු අට, සිහි කරන්න ඕනි.

08. “මානෝ තම්හෝව අටිධමෝ”

මේ තමයි ඊලග මාර සේනාව. මාන්නයත් දැසි බවත් කියන දෙකෙන් අපිව වහනව. මාන්නය කියපුවාම එකක් නෙමෙයි ඔබට මීට පෙර මාන්න 28 ගෙන කියල දීල ඇති. ඊට වඩා තියනව.

තමින කියන ආකුසලය ගෙනත් විස්තර කරල ඇති නැවත පරිඹිලනය කර බලන්වා. තද ගතිය, උඩගු ගතිය, මාන්න ගතිය, නොනැමෙන ගතිය, රෑලි ගතිය, ඉස්මතුවන ගතිය, සියල්ල දැන්න ගතිය, දෙවැනි නොවන ගතිය, මෙහි ස්වභාවය වේ. මේ සියලු තැන්හි මාර සේනාව ගමන වෘකාලයි. නමුන් මේවට ප්‍රිය නිසා, කැමති නිසා, අඛුම් කරන නිසා, හඳුනා ගැනීමට අසිරි වනසේ පහර දෙනි. පහර දෙන බවක් හෝ මාර සේනාව කියා හෝ සිතන්නට වත් නිතේ ඉඩක් නැත. වසා ගත් සිත යනු අපට අයිති නැත. එය මෙහෙය වත්තේ හා හසුරුවන්නේ මාර සේනාවයි. අපට උරුම වත්තේ සසර දුක පමනයි. නිවන යනු වචනයක් පමනක් වනු ඇත. දුර්ලභවූ ලාභයට එරෙහි වී, දුර්ලභ මනුෂ්‍යය පිටිතය දිය කර ගනී. වසර 60 -

70 ක් ජීවත් වෙන අපට මොන ලොකු කමිද? මොන මාන්නද? මොන උඩිගුකමිද? මොන ආධිම්බරකමිද? මේ විදියට හිතන්න පුරුද වෙන්න. පුලුවන්දේ කරන්න. නැති බැර අයට උදිවි කරන්න. ඔබ ආර්ථක තිබාරියෝක් නම්, ගෙදරදි, අම්ම තාන්න විදියට ඉන්න. ඔබ ග්‍රාවකයෝක් නම් විහාරස්ථානයේදී, උපාසක, උපාසිකාවක් වෙන්න. ඔබ හිසුවක් හෝ හිසුනියක් නම්, ඔබට අඛාල, ගෝචර, යෝග්‍ය දේ පමණක්ම කරන්න.

එහෙම තොවී මේ මාර සේනාවෙන් බේරිලා සසර දුක් තිවා ගන්නවා කිම පවා විතිලුවක් වන්නට පුලුවනි. සූන්දර වේශයෙන් ඇවිත් වහ ගන්තම, ඇත්ත පේන්නේ නෑ. මාරයි නේද?

09. “ලාහෝ සිලෝකේ සක්කාරෝ ම්විචා ලද්දේව යෝ යසෝ”

මේ තමයි පිංචතුනි මිළගට පහර දෙන මාර සේනාව ලෙස සම්බුද්ධ මුවින් වදාලේ. ඉහ සත්කාර, කිර්ති, ප්‍රශ්නයා ලබා දෙනව. මේවට අපි හරිම කැමතියිනේ. මේව තුළ හිර කළාම, ඒ කෙනාට නිවන වැහෙනව. කෙමලස් වැයෙනව. කුසල් බැහැර වෙනව. එපමණක් නොවයි, අධාර්මිකව, අසාධාරණව, වරුදි මූලසහගත ලෙස කටයුතු කරන විශාල පිරිවර සේනාවක් ලබා දෙනව කියල වදාල. මේ පිරිස මිත්‍යා සහගතව යසෝරාවය පත්‍රවෙනව කියනව. මෙහෙම වෙවිව කෙනෙකට කිසිදා සිහිය උපදිදී? ඒ කෙනාට

හිතෙන්නේ ලේඛකම ලැබුණ කියල, තමන් මහා බලසම්පන්නයෙක්, මහා වීරයෙක් කියලයි හිතන්නේ

පිංචතුනි, ගිහි වේවා, පැවිදි වේවා, සසරින් මිදෙන්න යම් වෙර් වීර්යයෙක්, දර්න අයට, මේ දස මාර් සේනාව පහර දෙනවාමයි. අවාසනාවක මහත, අද තත්වය නුවතින් හිතල බලන්න. මේ දේවල්ම හඳු යනවා කියන්නේ මාරා වේගයම තොටෙයිද? සද්ධාවෙන්ම පැවිදි වෙනව. මෙන්න සැඩ පහරට හසුවෙලා ගහගෙන යනව. පුදුමේ කියන්නේ ගහගෙන යනව කියලවත්, දන්නේ නැති එකයි.

එදා හිකුත් පිරිසට ගම් දැනවි වැසියෝ අපහාස කලා. නින්දා කලා. පරිහව කලා. දානේ දුන්නේ නැ. මහ සග රැවන කැඳවා බුදුරුන් අවවාද කරනව. මහනෙනි, දැන් මේ ගම් දැනවිවල මිනිසුන්ට මාර්යා ආවේශ වෙලා ඉන්නේ. ඔබලාගේ ගමන වලකාලන්න, කල උප්පර්වැටියක්. මහනුති, නුම්ලා ඒ ගම් දැනවි වැසියන්ට මෙත්තී සිතම වඩන්න. අප්පානා වේතේ විමුක්තිය තුළින් මෙත් සිත පතුරු වන්න. මෙසේ අවවාද කලා. පාප මාර්යා බැලුව මෙහෙම කරල හරියන්නේ නැ. නතර වීමක් පෙන්නේ නැ. හැමෝම එතෙර වෙනව. මේ වේලාවිදි පිංචතුනි, විගාල පිරිසක් අකුසල් රැස්කර ගත්ත. මාර්යා, අවේෂ වී අකුසල් කර ගත්ත පිරිස, කය බිඳීමෙන් නරකයට ගියා.

දැන් මාරුයා කුමය වෙනස් කරනව. ගම් දහවි වැයි ජ්‍යෙ ජනයා හරිම සඳ්‍යාචන්තයි. වැදු වැදු පෙරලි පෙරලී දන් දෙනව. සංගයාගේ ගුණ ගායනා කරනව. ලාභ, සත්කාර, කිරීති, ප්‍රසිංහා වල අඩුවක් නෑ. සම්බුද්ධ නුවතින් සිද්ධිය දැක්ක. සගරුවන රෝස්කරලා අවවාද කරනව. මහත්තානි, මේ මාරුවේෂයක් බව දැන ගන්න. සිහිය උපද්‍රවා ගන්න. ඔබල ලාභ සත්කාර කිරීති, ප්‍රජාංසා වල අවවල ගමන වලක්වාලන්නයි භදුන්නේ. මේ පාඨී මාරුයාගේ වැඩක්. එනිසා මේවට යට වෙන්න එපා. අනිවිෂ ධර්මයම මෙහෙහි කරන්න. මේ ජ්‍යෙ ජනයා කය බිඳී සූගතියේ උපදිනව. බලන්න පිංචතුති අනතුර. මේවා අනතුරු ලෙස තොදුක නිදහස් වෙන්න බැං. දුකෙන් එනෙර වෙන්න බැං. එදා සිහිය උපද්‍රව දෙන්න බුද්ධ සම්බුද්ධිය. අද අපට කවුද සිහිය උපද්‍රව වන්නේ. අපි හරිම අසරනායි. සිහියෙන්, නුවතින් ඉදාම මේව තේරුම් ගන්න ඕනෑම. ගුණාවන්ත, ප්‍රක්ෂේප්‍යාචන්ත. ආය හැර, මේ උතුම නිර්මල, ගාමිනිර දහම අල්ලන්නේ නෑ. එම බවන්නේ නෑ. මේ අනතුරු ලෙස දැක, මාර සේනාව බව දැන ගෙන අනියෙක ගමනක් යන්න උත්සාහ කරමු.

10. “යෝ අන්තානං සම්ක්කංස් පරේව අව ජානතිං”

මේ අවසාහ සේනාවයි. දහවෙති සේනාවයි. දන් මේ දක්වා පහදා දන්න ටික, ටිකක් නුවතින් සිහි කරල බලන්න. සතර අපායෙන්, සසර දුකින්, සසර කතරින්, එනෙර වෙනවා කියන එක,

කියනව වගේ නම් ලේසි නෑ. ඒකහෙ මේ දක්වා සසර් ආවේ. නමුත් සිහිය තුවන, වීරය තියන කොතන ඉන්නවද දැන්නේ නෑ. බොද්ධ තොට්තන් පුලුවනි, ස්ත්‍රීයක් වන්නත් පුලුවනි, පුරුෂයෙක් වන්නත් පුලුවනි. ගිහි පැවිදි හේදයක් නෑ. මේ රික වටහා ගන්නේ, තුවනින් මිස රශපාල තෙමෙයි. හරිම අභියකව, මොක්ත්ම දින්නේ නෑ වගේ, කටයුතු කලොත් ගමනක් යාචි, ඔබට ලස්සන උපමාවක් තියනව. මේක ඔබ දින්නව. නමුත් තුවනින් සිහි කරල, අවශ්‍ය හරය පමණුක්ම ගන්න බලන්න. අපි පොඩි කාල ඉගෙන ගත්ත, ඉඩිබගේ භාවගෙයි කරාව, කවුද දිනුවේ? ඉඩිබ. ඔබ කොහොමද ඉඩිබ දිනුව කියල කිවිවේ? කරාව කලින් අහල තිබුණ හින්ද තේදු? මෙතන හරි සිවුම් තැනක්. තුවනින්ම විමසන්න බලන්න. කරාව අහලා තොත්තුනා නම්, ඔබේ තීර්ණය කුමක්ද? පිස්සුවුක් ඇතැය. ඉඩිබ කොහො දිනන්නද? භාවම දිනනව කියල ඔටුව අල්ලන ඒකක් නැද්ද? එහෙමම තමයි.

පිංචන්නි, ඔය වගේමයි මේ ධර්මය අල්ලන කොනා. හරියටම ඉඩිබ වගේ. සද්ද බද්ද නෑ. බොරු පුරාපේරු නෑ. මොකකම් නෑ. ඇගලිලි නෑ. නමුත් හෙමින් ගමන යනව. හෙමිට හරි දිනුම් කනුවට ගියේ කවුද? එසේ නම් මේ මාර බලය ඉහවහා ගිය කාලයක් බව අමතක කරන්න එපා. ඒ අයගේ ඇස් වහල, පැන ගත්තොත් හැරෙන්න, වෙනත් කිසිදු කුමයක් නැහැ. ඇන් අපි දහවෙනි දේනාවේ බලය කුමක්දයි බලමු.

“අත්තුක්කංසන පරමෙසන”, මේ ලොකුම අනතුරයි. මාරාවීෂයෙන් දැව්වරු පවා එනව පිංචතුනි, ඒ අය වැදුල, මාගී එල ලබා ඇති බව කියනව. සමහරු රහනත් වහන්ස කියල කරා කරනව. දැන් භරිනේ. ගමන ඉවරයි. රැවවුනා, මුලාවුනා, වැනසුනා, පිරිනුණා. නැවතත් සසටටම ඇද වැටුනා. දුර්ලභ ලාභය අහිමි උනාද? නැද්ද? මෙන්න ගමනේ නොදැන්න භා නොපෙනෙන අනතුරු.

මම තමයි දන්නේ. මට වඩා දන්න කෙහෙක් නෑ. ඕනෑම ප්‍රශ්නෙකට උත්තර දෙනන් පුළුවන් කෙනා මම. මම අවබෝධ කරුල තියෙන්නේ. මම මාර්ග එල බඩුල තියෙන්නේ. මේ විදියේ දේවල කියනව. මේව කරවනව කියල තේරේන්නේ නෑ. අන් අයට ගරහනව. දැන් පාරාපිකා ආපත්තියට වැටෙනව. පැරදුනා. ගිහි අයගේ තත්ත්වයටත් වඩා පහලට වැටෙනවා කියල බුදු නුවතින් දැක වදාල. ආර්ය මාගීය වැඩින්නේ නෑ. ගුණයක් දියුණු කර ගන්න බැ. මහන්සි වෙනව. වැඩික් නෑ. ගුණ වැඩින්න නෑ. මේ තමයි අවසානම මාර දිගුල, දැන් හිතල බලන්න, අපි මොන තරම් අසරතුද? සම්බුදු තිමියන් බුදු සසුන පිහිට වූයේ, පාපී මාරයා, දු වරු භා මේ කියපු දස බ්‍රිමිබරක් මාර සේනාව, පරාප්‍රයට පත් කරලයි.

බුදු හිමියන් එක් අවස්ථාවක වදාල මහත්තානි, මේ අධිපති භාවයන් අතරින් අධිපතිම කෙනා මාරයා කියල. “ආධිපංතයියාතම, ආධිපති”.

ඒකල එසේ නම්, මෙකල ගැන කවර නම් කටුද? අපි අපේ තරම තේරේම් ගමු. සසර තේරේන් ගමු. සසර දුක තේරේම් ගමු. සසර හය තේරේම් ගමු. සසර ඕගය තේරේම් ගමු. සසර සැබූ පහර තේරේම් ගමු. බ්ල්ද වචනයට අනුව බුදුරුදන් හඳුනා ගනුමු. සද්ධීර්මයට අනුවම පිළිවෙත් පුරමු. නිවන් මග නිවැරදිව හඳුනා ගනුමු. අහිංසක ලිලාවෙන් නිහඹ ගමනක් යන්නට අධිෂ්ථාන කර ගනුමු. ඉඩ්බාට ලැබුණු ජේ, එදාට අපටත් ලැබෙනවා. ඒක වලක්වන්න බැ.

ඒ සඳහා පිං ඇති, නුවන ඇති, ගිහි පැවිදි සැමටම, මේ උතුම් පුද පඩුර උපකාරක ධර්මයක්ම වේවා. මේ ගොනම බුද්‍යසුනේම නිවී සැනසෙන්නට, දිසබ්මිබරක් මාර සේනාව ජේගන්නට, යෝද බල, යෝද ගක්තිය ලැබේවා. සිහිය, නුවන, වේරය නැමැති මහා ආයුධ වලින් කෙලෙස් වනය නසාලන්නට දෙධ්‍රිය, ගක්තිය, වාසනාව, අති දුර්ලභ ලාභය උදාවේවා !!!

කෙලෙස් දුරුකරන මග

මේ මහා හඳ කල්පයේ සතර වෙති වර්ට ලොවට පහල වී වදාල, අපගේ ගොනම නම් සම්මා සම්බුද්ධ රජාණාන් වහන්සේට, ශ්‍රී සඳ්ධර්මයට හා ආර්ථ මහා සක රැචනට, පලමුව නමස්කාර වේවා !!!

සාදු... සාදු... සාදු... සා..... දු.....

පිංචන්ති,

ඉතාම සුවිශේෂී දහම් පරියායකටයි, මේ පිවිසෙන්න සුදානාම් වෙන්නේ

“ආසවා නං බයං වදාම්”

ආරුව ස්ථය කරන මග හෙවත් කෙලෙස් දුරුකරන මාර්ගයි මේ පහදා දෙන්නේ. අප කෙරෙනි ඉතාම කරදානාවෙන්, සම්බුද්ධ නෙත යොමු වී ඇති බව වැටහේ.

ඉතාමන් වැදගත් දෙයක් මුළුන්ම දේශනා කරලයි ආර්මින කරන්නේ. මේ ගැන හොඳින් අවධානය යොමු කරන්න. සම්බුද්ධ මුවින් දේශනා කරනව මෙහෙම.

මහත්‍යානී, මම ආරුව ස්ථය කරන විදිය පහදා දෙන්නේ, දන්න කෙනාටයි. දකින කෙනාටයි. මහත්‍යානී, කුමක් දන්න කෙනාටද? කුමක් දකින කෙනාටද?

යෝගීනිසේ මානසිකාරය හා අයෝගීනිසේ මනසිකාරය කියන දෙක දැන්න හා දැකින කෙනාටයි.

මෙතන පිංවතුනි, හරිම වැදුගත් තැනක්. පෘතග්‍රේන ලෝකයේ අය මෙහෙම දෙකක් තියනව කියල වත් දැන්නේ නෑ. සම්මතයේ සින්සම කෙහෙකුගේ පිලිතුර වන්නේ, අපි නුවතින් කළුපනා කරු ල තමයි වැඩ කරන්නේ කියාවි. අපි බුද්ධිමත්ව හිතල තමයි තීරණ ගන්නේ කියාවි. නමුත් බුද්ධ රඳන් ව්‍යාල නුවතින් විමසීම ආර්යයෙක් හැරෙන්න දැන්නේ නෑ. දැකින්න බෑ. මේ බුද්ධ වචන, ලොකික ලෝකයට ගෙපන්න කොහොත්ම බෑ. කුමක්ද නුවතින් විමසීම කියන්නේ. කුමටද නුවතින් විමසන්නේ, නුවතින් විමසද්ද කුමක්ද වෙන්නේ. මේවට උත්තර දැන ගන්නත් සිති. සිද්ධාන්ත දේ දැක ගන්නත් සිති.

බුද්ධ මුවින් ව්‍යාල ධර්මයන් නුවතින් විමසීම යෝගීනිසේමනසිකාරයයි. මෙයම ප්‍රමාණවත් නෑ. දැන් බලන්න ඕපනයික ලෙස, තුපන් ආසුව තුපදිනවද? උපන් ආසුව දුරුවෙනවද? කියල. දැන් බලන්න විරාගය, තොඨල්ම, සංසිද්ධීම, ඇතිවෙනවද කියල. මෙන්න මේ රික වෙනව කියල, දැන්න හා දැකින කෙනාට තමයි, ආග්‍රාවයන් බැහැර කරගන්න පූලවත් වෙන්නේ. මේ තුළින් බැහැර වෙන්නේ, “කාමාග්‍රාව”, සැරසැරීමට කැමති, “හවාග්‍රාව”, දක්ඛ ආර්ය සත්‍ය ගැන තොදන්නා, “අව්‍යුත්පාග්‍රාව”, යන ආග්‍රාව තුනයි. මේ සියල්ල අතරේ, අප ඉදිරියේ ඇති අනතුර මෙසේ පහදා දෙනවා

මහතෙනි, සත්පුරුෂ කලපාණායා ගෙන දැන්නේ නැති, සත්පුරුෂ කලපාණායා හඳුනා ගන්න දක්ෂ නැති, සත්පුරුෂ කලපාණා දහම ගෙන දැන්නේ නැති, සත්පුරුෂ කලපාණා දහම හඳුනා ගන්න දක්ෂ නැති, කෙනාගේ යෝතිසේමනසිකාරය හෝ ආගුව දුරු කිරීමක් ගෙන බුදු අසින් තොදකිම්. ඒ කෙනා අසාත්වත් පෘත්තනයෙකි. ආර්ස ධර්මයට දක්ෂ හා ආර්සන් හඳුනා ගෙනීමට දක්ෂ කෙනා ආගුව දුරු කරන්නේය.

එයේනම් දැන් මබට ඉකාම හොඳින් පැහැදිලි වෙන්න ඕනි. අපට ඇති බාඛකය ක්‍රමක්ද කියල. නිවන් දකින්න කැමතේත්ත හෝ ආගාව තිබුනට මඳි. මේ කරඟතු සම්පූර්ණ වෙන්න ඕනි. මේවට හිත නැමිල, පසුබෑම සකස් වෙලා එන්නේ, සසරේ මහා ප්‍රන්ත ලාභයකටමයි. එහෙම නැතුව වෙන්නේ නෑ. තර්ක කර කර ඉන්නවා විනා, මේ ආර්ස ප්‍රහුදාන් වෙනස තේරේන්නේ නෑ. වැටෙහෙන්නේ නෑ. ඒ නිසය මේසා දීර්ඝ සසරක එන්න වුනේ. දැන දැක ගෙනීම යනු වෙන දෙකක් පමණක් නෙමෙයි. මේ තුළ අපට තොපෙනෙන මහා ගාමිනිර අරුධතක් තියනව. මෙය පිටට විද්‍යාමාන නෑ. ආර්ස කෝතායට විද්‍යාමානයි.

දැන් අපි ආගුව බැහැර කරන මගට පිවිසෙමු. මේ බුද්ධ ගාසනයේ කෙළවර නිවනයි. එහෙම නැත්නම් අපි කියනව, රහතන් වහන්සේ කියල. මේ පිළිවෙතේ පරිපූර්ණ තැන එය නම්, එයට අපි කියන්නේ,

ආසවක්ෂය කියලයි. අවසානය එය නම්, ආරම්භය වෙන දෙයක් වෙන්න පුළුවන්ද? කිසියේත්ම බැහැ. එහෙනම් අපි ආරම්භ කරන්න ඕනි ආගුව සඟය වෙන ප්‍රතිපදාවමයි. මේ අපි සියලු දෙනාටම වැරදි ඇති තැනයි. නොදූන් තුවතින් සිහි කරල බලන්න. කුමන දේ කළත්, ප්‍රතිච්චිය විය යුත්තේ, ආගුය දුරුවේමමයි. ඔබ කරන වැඩි පිළිවෙළ තුළ, එසේ වෙනවාදය විමසා බලන්න. එසේ නොවන්නේ නම්, අපි නොයන, අපි පතන, සසර දුකින් මේම යනු සිහිනයකි. එනිසා තමයි, ඔබ ලබාදෙන සිව්පසය හෝ වර්ණානා නොකරන්නේ. වර්ණානාවට ඔබ කැමති බව ඇත්ත. ඒ සසර් පුරුද්ද නිසාය. ඒ තුළ කෙලෙස් වැඩින බව නොදූන්නා නිසාය. දීන්නා අය එසේ නොකරති.

අනුකම්පාවෙන් කරුණු පහදා දී අනුසාසනා කරනි. ඔබ කළ දේට අනුව විපාකය ඔබට ලැබෙනවාමයි. එය ව්‍යුත්තානාවෙන් වැඩි වන්නේ නැත. වැඩිවන දෙයකුත් ඇත. ඒ ඔබ ප්‍රහානය කර ගන්න, වටර විරිය දුරන, ක්ලේෂයෝය. ඒවා වැඩිවීම දක්නී. එය සසරයි. පිංචතුනි, මේ ආර්ය විනයේ, සම්පූර්ණ ආගුව ප්‍රහානාය කරන පිළිවෙළයි, මේ කියල දෙන්නේ. ඔබ අප, කෙරෙහි පතල මහා කරුණාවෙන් තමයි, මේ දේශනාවන් කරලා තියෙන්නේ. එසේ නොවන්නට, ආගුව දුරට කිරීමක් තබා, ආගුව කියා දෙයක් තිබෙන බවත් අප දෙන්නේ නැත.

ඔබට සිහිය, නුවන වීරය, නුවනින් වීමසීම තිබෙනම්, මේ දේශනාවම ප්‍රමාණවත් වේවි. සියලී දුකින් මැදිමට ප්‍රමාණවත් වේවි. ඒ මත්ද යත්, අපට බුද්ධ ගාසනයක කළයුතු, මුල මැද, අග, පරිපූර්ණව මෙහි තිබේ. කළයුතු සියල්ල මෙහි අන්තර්ගතව ඇත. මේ සියල්ල රැඳී පවතින්නේ, යෝනිසෝමනසිකාරය නම් වූ මහා ධර්මය මත බව, ඔබටම වැටහේවි. දැන් අපි බුදු මුවන් වඩාල අයුරින්ම ආගුව දුරු කරන මග හඳුනා ගනිමු.

01. අත්රී ආසවා දැස්සනා පහාතබ්බා
02. අත්රී ආසවා සංවරා පහාතබ්බා
03. අත්රී ආසවා පරිසේචනා පහාතබ්බා
04. අත්රී ආසවා අධිවාසනා පහාතබ්බා
05. අත්රී ආසවා පරිවත්සනා පහාතබ්බා
06. අත්රී ආසවා විනෝදනා පහාතබ්බා
07. අත්රී ආසවා භාවනා පහාතබ්බා

අපි ඔබට නිතර නිතර අනුසාගනා කළා. දැන් ඔබට මේ බුද්ධ දේශනාවත්, නොදටම පැහැදිලි වෙන්න ඕනි. කමක්ද? අද සියලු ආගුව ප්‍රහාණාය කර ගන්න දැගලන්නේ භාවනාවත් නේද? භාවනාව කියන්නේ කුමක්ද කියාවත්, නොදන්නා අයම බහුලයි. බුද්රදන් වඩාල මග වෙනස් කරන්න අපි කවුද? පිංචතුනි, සර්වඟනා කදාණාය, ලොවිතුරා කදාණාය, අනාවරණ කදාණාය, මුලින්ම හඳුනා ගන්න ඕනි. එහෙම නොවුනොත් අපට, මුලම වැරදුනා වෙනව. නිවනක්

గැන මොන කරාද? බුද රඳුන්ගේ සද්ධීර්මයට අනුව පළමු භාවනාව, සද්ධීර්ම ඉවහය. හැබැයි බුද බහම වෙන්න ඕනි. මේ ලෝකේ උපන් සත්වයාට ඉහත ආකාර හතෙන් ආගුව හටගන්නව. ඒ ආගුව ප්‍රධාන වශයෙන් තුන් ආකාර බවට පහත දැන්න.

කාමාගුව, නවාගුව, අවිප්පාගුව කියල. දිරිධාගුව නැත්තේ ඇය කියල ඔබට තින්වී. ඉදිරියට ආගුව විශුහ කරල දෙන විට පැහැදිලි වෙයි. මුලින්ම මෙන්න මේ කරුණ තේරුම් ගන්න. ඉහතින් නම් කල ආගුව වර්ග හතම, ඔබ වෙත ප්‍රගාමිති වන්නේ, දක් ඒසා දැව්වීම් තැවේලි, ප්‍රශ්න, භාද්‍ර ගැටලු ලෙසයි. මේ වංචික ස්වභාවය නිසා ආගුව ලෙස හදුනා ගැනීමට නොහැකි වේ. මේ පිළිබඳව වැටහීමක් ආගුව පැහැදිලි කිරීමේදී එබැවිවි.

“අත්වී ආසවා දේසනා පහාතඩ්බා”

ආගුව කොටසක් තිබෙනවා. ඒවා ද්‍රේගනයෙන් ප්‍රහානය කළ යුතුයි. කුමක්ද? මොනවාද? කෙසේද? කියල අපි බලමු. සම්බුද රඳුන් දේශනා කරනව පිවතුනි, ද්‍රේගනයෙන් ආගුව දුරු කරන්න නම්, සත්පුරුෂ, කළයාතා, ආර්යන් වහන්සේලා හදුනා ගන්න ඕනි කියල. ඒ වගේම දේශනා කරනව. සත් පුරුෂ, කළයාතා, ආර්ය ධර්මයේ හික්මන්න ඕනි. ඒ වගේම, හික්මීම පිනිස දක් වෙන්න ඕනි කියල. එහෙම නොවුනොත් ද්‍රේගනයෙන් ප්‍රහානය කළයුතු ආගුව දුරු කරන්න බැහැ. මේ කරුණු සම්පූර්ණ නැති කෙනාට

කියන්නේ, අසැතවත් පාතග්පනයා කියලයි. මූලිනුත් සඳහන් කලා. මේ කෙනා සිහිකරන ආකාරය මෙහෙති කරන ආකාරය, බුදු නුවතින් දැක ව්‍යාලා. මේ කෙනාගේ දැංශය විපරීතයි. මේ කෙනා සිහි කළයුතු දේ, සිහි කරන්නේ නෑ. සිහි තොකල යුතු දේ සිහි කරනව, කියල ව්‍යාල. ඒ කියන්නේ ආයෝනිසේමනසිකාරයයි. එනිසා සිදු වන්නේ, නුපන් ආශ්‍රාව මත්‍යාච්‍රාව මත්‍යාච්‍රාව විමයි. මෙන්න මේ සිහි කිරීම තුළ ඒ කෙනා දැංශය වල පැටවෙනව කියල ව්‍යාල. මේ පහළ වන දැංශරී දැස වස්තුවක තියත මිත්‍යා දැංශරීයට සමානයි. දැන් මේ කෙනාට වැඩෙන්න දිරිධාග්‍රාව. කය බිඳෙන විටම තිරයේ උපදින බව ව්‍යාලා. මේ අයෝනිසේ මනසිකාරයේ බිභිසුතු අනතුරයි. මේ ස්වභාවයට ලක් වූ අය, පිං පවි පිලිගන්නේ නෑ. පුදු පුජා පිලිගන්නේ නෑ. අම්ම, තාත්ත කියල විශේෂ නෑ. උද්‍යා උපකාර පිලිගන්නේ නෑ. මෙලෙව පර්ලෙව පිලිගන්නේ නෑ. නැවත උපතක් පිලිගන්නේ නෑ. කරීම විපාක පිලිගන්නේ නෑ. ඕපපාතික උපත් පිලිගන්නේ නෑ.

මේ තිසා සමස් ක්‍රියා කරනව. පොදුවේ සිතුව්‍ය ත්‍රියා, වදන් හසුරු වනව. නැමෝම ගෙන එකම විදියට හිතෙන්නේ. නැමෝම කරා කරන්නේ එක විදියට. ගිහි පැවිදි හේදයක් නෑ. කරියුතුත් එහෙමයි. මෙන්න මේ අනතුරට තමයි මේ අය ලක්වෙන්නේ. මෙන්න මේ දුර්කනය තුළ ඉන්න කිසිම කෙනෙකට ආශ්‍රාව ප්‍රහානය කරන්න බැවි. ආශ්‍රාව විසි විම විතරයි වෙන්නේ.

මෙන්න මේ විදියට ආගුව වයි වෙලා කාමයන්ට ඇඳිල යනව කියල පෙන්වනව. පිංචතුනි, ධර්මය මූන ගැසීමට පෝර සියලු දෙනාම ඉන්නේ මේ දුෂ්ධි වල කියන එකට අමතක කරන්න එපා. ධර්මයෙන් තමයි කෙහෙක් වෙනස් වෙන්නේ. ධර්මයට පැමිණිමෙන් තමයි ආගුව හඳුනා ගන්නේ. ඊට පසුවයි බැහැර කරන මග නොයන්නේ. එසේ නොවෙන තාක්, කාමාගුව, හාවාගුව, අව්ප්පාගුව වලට කොටු වෙලයි ඉන්නේ.

කාමාගුව වල ස්වභාවය තමයි, පංච කාමයන් පිළිබඳව කැමැත්ත අති කරල දෙනව. සම්බන්ධතා, ගනුදෙනු හඳුල දෙනව. හිත මූල් බැස ගන්න තැනට කටයුතු සලසු දෙනව. මේ ස්වභාවය තුළ තමයි කාමාගුව වැඩින්නේ. හාවාගුම කියන්නේ, සසරේ සැරීසැරීමට, ආගාව, කැමැත්ත, ගනුදෙනුව, පැතුම, හඳුල දෙන ස්වභාවයටයි.

අව්ප්පාගුව කියන්නේ, වතුරාර්ය සත්‍ය නොදුනීම සම්බන්දව, සියලු ආකාරයෙන් සකස්වන ආගුව ස්වභාවයයි. දැනට මේ ගැන කෙටියෙන් මෙසේ දැන ගැනීම ප්‍රමාණවත්.

නුවතින් විමසීමේදී සිදුවන්නේ, ඉහත ආගුව වගී තුනේ උපන් ආගුව දුරු වීමත්, නුපන් ආගුව නුපදිමත්ය. අනුවතින් විමසීමේදී සිදු වන්නේ, උපන් ආගුව වගී තුන වැඩි දියුණු වීමත්, නුපන් ආගුව තුන ඉපදිමත්ය. මේ බුදු නුවතින් දැක වදාල සිතුවීම්, ඔබට

පහල වේ නම්, තේරුම් ගන්න වැරදිලා කියල. අනුවතින් විමසදී මෙසේ පහල වෙනවෙත. මම කළින් ගිරියද? මම මත ඉපදෙයිද? කවුරු වෙතා ඉත්ත ඇත්ද? කොයි විදියට ඉත්ත ඇත්ද? මගේ රුප සටහන්, වස්තු, මොන විදියට තියෙන්න ඇද්ද? ආදි වශයෙන් තුක් කාලයේම සඳහා සරණාව කියල පෙන්වා දෙනව. මෙහෙම සිහි වෙනව නම්, ඒ අයෝතිසේ මනසිකාරයි කියල තේරුම් ගන්න ඕනි. දැන් ආගුව වැඩෙනව. නූපන් ආගුව උපදිනව. එතකින් නවතින්නේ නෑ. ආත්ම දෘශ්ඨියට බස් ගන්න, මේ මෙහෙති කිරීමම ඉවහල් වෙනව කියල පෙන්වා දෙනව. බුද රුදුන් පහල වෙදීදී, දෘශ්ඨි හැර දෙකක් දරා ගත්තු පිරිස් පහල වුතේ, මෙන්න මේ විදියට විමසීම නිසය කියල පෙන්වා දෙනව. දැන් ඔබට පැහැදිලිය තේද, අපි ඉදිරියේ තියන අනතුර සුලුපටු නොවන බව. මේ දෘශ්ඨි ජාලයෙන් මිදුනු කෙනා ආර්ථ ග්‍රාවකයෙක්. අනතුර ඉවරයි. මේට පෙර ඔබට අනුසාසනා කරල ඇති මේ ගෙන. ද්‍රේශනයට පත් උනා කියන්නේ සේතාපන්නයි. ද්‍රේශනයෙන් බැහැර කළ යුතු ආගුව බැහැර කළා. දැන් තමයි ඇත්ත දැක්කා කියන්නේ. එතක් ලෝක සත්වයා සිටින්නේ, බොරුව තුලයි. ලෝකය තුලයි.

දැන් බලමු සාතවත් ආර්ථ ග්‍රාවකයාගේ මෙහෙති කිරීම, හෙවත් යෝතිස්මනසිකාරය කොයි විදියද කියල. ඉපදීම, ලෙඩවීම, වයසට යෙම, මරණය, ප්‍රිය අයගෙන් වෙන්වීම, අප්‍රිය අය හා එක්වීම, කැමති දේ නොලැබීම, ආදිය නුවතින් විමසනව. මේ නිසා දුක

හටගෙන්න බව දැන ගෙන්නව. කැමති සේ පවතින්නේ නැති, වෙනස්වන, විපරිනාම ධර්ම බව දැන ගෙන්නව. නමුත් දුක ගැන තව බොහෝ දේ තියනව. ගෙවල් දොරවල්, යාන වාහන, ඉඩ කඩම්, ද දරුජවා, ස්වාමී භාරියාවන්, මිල මුදල්, රැකියා මේ දේවලුන් දුක ගෙනත් දෙනව. කැමති විදියට පවතින්නේ නෑ. මෙසේ නුවතින් විමසද්දී ආගුව නුපදිනව. තමන්ගේ වසරයේ පවත්වන්න පුලුවන් කිසිවක් නෑ කියල අවබෝධ වෙනව. කැමති සේ පවත්වන්න කිසිදෙයන් නැති බව දැන ගෙන්නව. දැන් මේ ගාවකයා විමසන්න සූදානම් වෙන්නේ, මේ සියලු දුක් හකුලුවා ගත්, එකම දුක නම් වූ, පංච උපාදානක්ඛන්දා දුක්ඩා කියන දහමයි.

දැන් තිබෙන්නේ එක දුකයි. කලින් දුක් කොට්ටයයි. පංච උපාදානක්ඛන්දා නුවතින් විමසන විට තිබෙනුය අවබෝධය වේ. එහි ඇති වීම, නැති වීම, නුවතින් දකින ගාවකයාට ආගුව බැහැර වේ. නුපත් ආගුව නුපදි. විපරිනාමය, වෙනස්වීම, දුක, ආර්ථ සත්‍යක් සේ දැන දුක ගනී. මේ සමගම පෙර පසු නොවී, දුකේ හට ගැනීම නම්වූ දුක්ඩ සමුදාය ආර්ථ සත්‍යය දැන දුක ගන්නව. දුකට හේතුව තන්හාව බව දැන ගෙන්නව. මේ දුක්ඩ තිරෝධ ආර්ථ සත්‍යය දුක නැති කරන මාගීය, ආර්ථ අශ්ධාංගික මාගීයයි කියල දැන ගන්නව. මේ වතුරාර්ථ සත්‍ය ධර්මයයි.

පිංචතුනි, සතර මහා බාතුවල එල්ලේ සිටින තාක්, අපට උරුම වන්නේ, දැකයි. මෙය දැන දැක ගෙන්න කෙතා, මානයික බැඳීමෙන් නිදහස්. එය දැන්නව, දැකිනව. මොනවාද? දැන්නේ. මොනවාද? දැකින්නේ. යමක් යමක් අසුරුරු කිරීමෙන් ආගුව වැඩිනවද? ඒවා ප්‍රාග්ධාස කරනව. යමක් යමක් අසුරුරු කිරීමේදී ආගුව දුරුවෙනවාද? ඒවා ආග්ධාස කරනව. සේවනය කරනව. අසුරුරු කරනව. එවිට අඳුම ගැටීම, මුලාව, අඩුවෙන බව දැන්නව. දැකිනව. මේ තමයි, ආර්ථ දුක්ම හෙවත් සම්මා දිවිධිය.

මේ ආගුවය ගැන පහදුල ඉවර කරන්න අපහසුයි. මේ කියා දෙන්න හදන වෙලාවෙම, නුවන මෙහෙයවල බලන්නකා. මේ ලෝක් අපි ප්‍රියයි, සැපයි, මධුරයි, සාරයි, ඉෂේධයි, කාන්තයි, මනාපයි, ලස්සනයි, කියල ඇලෙන්නේ, බැඳෙන්නේ, ආගාකරන්නේ, එල්ලෙන්නේ, මුල් ස්වභාවයටයි. මෙක ඔබට තේරේම් ගෙන්න බැරිවෙයි. පිංචතුනි, පැහැදිලි කරන්න වචන නස. අවබෝධයක් ලබන විට ඔබට වැටහෙයි. මුල් ස්වභාවය කිවිවේ, මෙහෙම හිතන්නකා. අලුත් අඛුමක් ගත්ත මුල් ද්වස. අලුතින් වාහනයක් ගත්ත පළමු ද්වස. ඔබේ සහකරුව හෝ සහකාරය ලබුනු පළමු ද්වස. මෙන්න මේ වගේ දේවල් වලටයි, මම මුල් ස්වභාවය කියල කිවිවේ. මෙන්න මේ අවස්ථාවල පළමු ස්වභාවයටයි, ආගාව හටගන්නේ. කැමෙන්ත හටගන්නේ. තෘප්ත්‍යාව හටගන්නේ. ඇය දැකට හේතුව තෘප්ත්‍යාව කිවිවේ. ඇය පිංචතුනි, මුල්

ස්වභාවය එලෙසින්ම පවතිනවද? මොහොතක් මොහොතක් පසාම වෙනස් වෙනවනේ. කැමති සේ පවතින්නේ නැතේ. මේ ඇත්ත ඔබ දැක්කේ නැතෙන. මුල් ස්වභාවයේම, හිත බැස ගන්න කළින්, මේ ඇත්ත ඔබ උකල තිබුන නම්, දක හට ගෙඹිල? තත්තාව හටගන්නේ මුලදිමයි. වෙනස් වන විටදී, ඔබ කැමති සේ නෑ. මේ තමයි අවබෝධ කරගත්තෙකුතු දක. ඔබට මේ රික වැටහුනා නම්, පුදුම ලාභයක් වේවි. වාර ගණානාවක් කියවල හරි, වටහා ගන්න බලන්න. මේ ගුවකයා සම්මා දිවිධියෙන් නතර වෙන්න නෑ. ආර්ය අෂ්ධාරික මාර්ගයන් තුවනින් විමසනවා. සේතාපන්න එලයට සාපේෂ්ඨව, ආර්ය අෂ්ධාරික මාගීය වැඩින බව, දැන්නව. දකිනව. එකින් එක විමසල බලද්ද එකකට එකක් පරිවාර වූ මාගීය, වැඩින බව තමා තුලින්ම දැන දැක ගන්නව. සංයෝජන තුනක් ප්‍රහානයි. සතර අපායන් සඳහටම තිදහස්. පළමු ආගුවයෙන්ම සේතාපන්නයි.

මේ ලැබුණු දුර්ලන ලාභය හිමි කර ගන්නට, වාසනාව, යෙද්ර්ය, ගෙක්තිය, තුවනින් විමසීම නොඅඩුවම ලැබේවා! ගොතම බුද සසුනේම මේ මහා ලාභයට හිමිකරුවේ වෙන්වා! දහම් නැතු පහල වේවා!

“අත්ටී ආසවා දස්සනා පහාතබිබා”

පිංචතුනි, ආගුව වශීයක් තියනව. ඒ ආගුව දුරු කරන්න තියෙන්නේ සංවර වීමෙනුයි. කුමක් සංවර

කිරීමෙන්ද? අස්ස, කන, නාසය, දිව, කය, මතස සංවර කිරීමෙනි. කොහොමද ඒක කරන්නේ? අපි මේ කරා කරන්නේ? අපි මේ කරා කරන සියලුම ආගුව දුරට කිරීමට, සිහිය, නුවන, විරය ඕනි. මේ සියල්ලටම උපකාර පිණිස ඉන්න කෙනා තමයි, යෝනිසේමනසිකාරය. නුවනින් සිහි නොකර කිසිම ආගුවයක් දුරට කරන්න බැ. එසේනම් නොදින් තේරුම් ගතයුතු කරනු වන්නේ, නුවනින් විමසීම යනු අපගේ කලනු මිතුරායි. අපගේ ගමනට පෙරමුණෝම උදුව කරන කෙනායි. මේ ධර්මය ඒ තරමට වටින දෙයක්.

අභාසට රූප පේනවනේ. ඒක වලක්වන්න බැ. අයි? අභාස කියන්නේ පුරානා කර්මයට ලැබුණු ඒකක්. ඒකට විපාකය තමයි පේන එක. ඕනෑම කර්මයකට විපාකයක් නියෙනවනේ පේන, අභාසන, දැනෙන, දැනගන්න, විදින, සියල්ල ඒ ඒ දේට විපාකයයි. අවිද්‍යාව නිසා, නොදන්නාකම නිසා, මුලාව නිසා, අපි ලස්සන මෝඩ වැඩක් කරනව. කුමක්ද ඒ? කර්මයට ලබුණු විපාකය, අපි නැවත කර්ම කරනව. තේරුනේ නෑ නේද? සිය වතාවක් හර කියවල තේරුම් ගන්න බලන්න. පුරානා කර්මයට ලැබුණු අභේ විපාකය තමයි, රූප පේනව. ඕනෑම දෙයක් අභ්‍ය ඉදිරියට ආවම පේනව. මෙක තමයි විපාකය. මේ කියන තැන පිං, පවි, කුසල්, අකුසල් මොකුත් නෑ. අපි කරන ලස්සනම මෝඩ වැඩේ තමයි, ඒ රූපයෝ නිමිති, අනු නිමිති, සටහන් උපාදාන කරගෙන, ඉශේදි, කාන්ත, ප්‍රිය, සැප, මධුර ලෙස අඛලනව. ගැටෙනවා,

මුලාවනව. දැන් විපාකය නැවත කර්ම උනා. ඒ කර්මයට නැවත විපාක පිණිස මතු හවය සකස් වෙනව. මේක තමයි සසර් ගමන කියල කියන්නෙ. අඟත්ත තොදන්නා කම හෙවත් අවිද්‍යා සහගත වැඩපිළිවෙළ කියන්නෙ මේකටයි. මේ අඟත්ත දැන දැක ගැනීමේදී, කර්ම නිරෝධය නම් වූ බුද්ධ සාසනය හමුවෙනව. එදාටයි සසර් ගමන ව්‍යක්ත්වන දුකින් අත්මදෙන, මගට බැසැගන්නේ. එතෙක් සසර් සයේ පහරට හසුවී දුක් විදිනව.

කමෙනුන්, නාසයෙන්, දිවෙන්, කයින්, මනසිනුත්, ඔය විදියටම තුවනින් සිහිකරුගන්න දක්ෂ වෙන්න ඕනි. පරිපූර්ණව දැන දැක ගත්ත ද්‍රව්‍යට, නිවන් දැක්කා කියල කියනව, නිවන් දුකින්නෙ එහෙමයි. දැන් නිතල බලන්න, නිවන් දුකින්න කියල, මෙතෙක් කළ වැඩ පිළිවෙළ, හරද. කියල ඔබටම වැටහේවි වැරදිලා කියල, කර්ම සකස් කරුමින්, නිවන පතනව. කිරී ලැබේවා කියල අගෙන් අදිනව. කවදාවන්ම කිරී ලැබේයිද? ලැබූනොත් තමයි පුදුමේ. ඒ වගේම තමයි වැරදි දෙයක් කරුල නිවන් පැතුවට ලැබේයිද? හේතු නැතනේ. දැක්කාත් දැක්කා විතරයි. ඇහුනොත් ඇහුනා විතරයි. දැනුනොත් දැනුනා විතරයි.

ප්‍රශ්නෙ ඉවරයි. මෙන්න නිවන් දැකළ. දැන් ඔබ බලන්න, ඔබ තුලින් දැකපු දේ, දැක්ක විතරද කියල. ඔබට ඒය නැවත නැවත සිහි වෙනව නම්, නැවත බලන්න නිතනව නම්, වැඩේ වැරදිලා. එතන තමයි

කර්ම සකස් වෙන්න. එසේ සිහිවෙන වාරයක් වාරයක් පාසා, පපුව දාල යනවද බලන්න. මේ තමයි දැක. කන්න බැං. නිදිමත නැ. සිංද අහනව, තනියෙන් කරා කරනව. මේ තමයි රෝග ලක්ෂණ. දැන් බරපතලයි. වහාම බුද උජානුන් වහන්සේගේ ධර්මය නැමැති ඔඟධය පානය කරන්න. එහෙම නොවූනොත් මරණය හෝ මරණයට සමාන දැකකට පත් වෙනවාමයි. සිය දිවි නසා ගැනීම්, ගැටුම්, අර්ගල, ප්‍රශ්න සියල්ලටම මුල ඇඟැ අසංවර වීමයි. තේරේන්නේ නැ වගේ නම්, ඔබට බුද සයුනේ රැකවරණය ලැබේල නැ. වහ වහා අප්‍රමාදීව දහමට පිවිසෙන්න. සත්පුරුෂ, කළුෂානා, ආර්ය ධර්මය ගුවනාය කරල, මේ මහා අනතුරින් අත්මිදෙන්න. අනතුරු ගොඩක් තුරුලු කර ගනිමින්, ඔබ නොයන සතුට හිනයි. ග්‍රාමයයි. අනාර්යයි. මේ සියල්ල අපට පෙන්වා දෙන්නේ, අප කොරේහි පතල මහා කරුණාවෙන් බව, අමතක කරන්න එපා. අපෙන් කිසිවක් ලබන්න නෙමෙයි. අපට නොපෙනෙන අනතුරයි, මේ පෙන්වා දෙන්නේ. ඇඟැ සංවර වුනාම මොකද වෙන්න? කාමාගුව උපදින්නේ නැ භාවාගුව උපදින්නේ නැ. අවිප්පාගුව උපදින්නේ නැ. පේනව, බලන බලා පොරාත්තු නැ. ඇහෙනව, අහන බලාපොරාත්තු නැ. දින්නව දැනගන්න බලාපොරාත්තු නැ. රස දැනෙනව, රස විදින බලාපොරාත්තු නැ. පහස දැනෙනව, පහසවිදින බලාපොරාත්තු නැ. අරමුණු එනව. මෙහෙති කරන බලාපොරාත්තු නැ. මේ නිවන් දැකපු උතුමෙකුගේ ස්වහාවයයි. නව කර්ම සකස් වෙන්න නැ. දැකෙන්

නිදහස්. මේක පැතුමකින් ලබන්න පුලුවන්ද කියල, ඔබම නුවතින් විමසල බලන්න.

මෙතනදී වෙන්න සිති සියල්ලම වෙලා. සීල, සමාධි, ප්‍රයුද්කඩා පරිපූර්ණයි. සත්තිස් බෝධි පාර්ශ්වික ධර්මයන්ම වැඩිනව. මේ ආශ්චර්ය ලාභය, නැවත ඔබබෑයි කියල නම් නිතත්න එපා. පුදුමාකාර වාසනාවකටයි, මේ අවස්ථාව ලැබේල තියෙන්නේ. බලෙන් දෙන්න නම් බැ. සංසාර රෝගය වැලදිලා, පුරීකාර නොගෙන ඉන්නව නම් කුමක් කරන්නද? මේ ලෝකේ හැමෝම පිංවතුනි, දුකින් නිදහස් වෙන්න කැමතියි. පුදුම වැඩි කියන්නේ, දුකින් එතෙර වෙන වැඩපිළිවෙළට කැමති නැ. ලෙඩ් සුව කර ගන්නත් ඕනෑම, කසාය බොන්නත් බැරිලු. හතර්වීරි කථාවක් වගේ නොමැයිද? මේ බේරි පුද්ගලයා හතර දෙනාම කථා කරනව. කියන අයටත්, අහන අයටත් තේරේන්නේ නැ. ඇයි, අහන අයට තේරේන්නේ නැත්තේ? හතර දෙනා හතර විදියට කියන දෙයක්, අහන්නේ කොහොමද? ඒ වගේ ඔබටත් මේ දහම අව්‍යාරේවක් කර ගෙන තියෙන්නේ. අහනව, ඉගෙන ගන්නව, මතක තියාගන්නව, පාඩම් කරනව, තාලට කියනව. බලන්න එහෙමද? නැද්ද කියල. ප්‍රයෝගික කරන්නේ නැ. ඒ තිසා දැනුමක් තුළ නිර වෙනව. අවබෝධයට ඉඩක් නැ. පුදුම අනතුරක් මේක. නුවතින් නිතල බලන්න. දැන් අපි ඇහැ සංවර් කර ගන්නේ කොහොමද කියල බලමු. ඒ අනුසාරයෙන් ඉතිරි ඒව, ඔබ ගලපල ගන්න දැක්ෂ වෙන්න ඕනි. අඇඟට පේන

දේවල් අතර, කැමති අකමැති, හොඳ, නරක, ප්‍රීය, අප්‍රීය, ලස්සන, අවලස්සන, රුසප තියනවනේ. මේතුළ අපට නොදැනීම සිදු වෙන්නේ, අමෙනව හෝ ගැටෙනවා කියන දෙකෙන් එකක්. ඔය දෙක තුළම මුලව තියනව. ඇලුනත් කර්ම. ගැටුනත් කර්ම. ඇලුනත් සසර, ගැටුනත් සසර. ඇලුනත් දැක, ගැටුනත් දැක.

දැන් හොයන්නේ හෝ පතන්නේ, මේවායින් නිදහස් වෙන්න තේද? පේන්නේ නැති තැනකට වෙලා හිටියෝත් ඇහැ සංවර් වෙයි තේද? ඇස් පේන්නේම නැති ඇය නිදහස් තේද?. තිවන් දැකල තේද? නෑ... පිංචතුනි, නොබල හිටියට සංවර් වෙන්නේ නෑ. නොපෙනුනාට සංවර් වෙන්නේ නෑ. අවබෝධ කරලයි නිදහස් වෙන්නේ. මේ ඇහැ සංවර් කර ගන්නත් ඕනි. සංවෘති කර ගන්නත් ඕනි. ඒ කිවිවට තේරුනේ නෑන්. සංවර් කරන වැඩපිළිවෙළේදී, ආගුව වැඩින රුසප නොබලා ඉන්න ඕනි. ආගුව දුරුවෙන රුසප බලනව. ධර්මය මූන ගැහෙන්න කමින්, අපේ ඇහැට අපි නීති බාල නෑන්. සීමාවන් බාල නෑන්. ඕන දෙයක් පෙන්නුව. දැන් එහෙම බෑ. ආගුව වැඩින රුසප පෙන්නන්නේ නෑ. ආගුව දුරු වෙන රුසප පෙන්වනව. මෙන්න මේ වෙලාවෙදී, මේ හොරා සසර පුරුද්දුට හොරෙන් බලනව. නැගිලා බලනව. කැත පුරුද්දක් න්. මොනව කරන්නද? සසර ගතිනෙ.

මෙන්න මේ වෙලාවදි තමයි සංචාරී කරන්නේ. දැන් දකින දේ නිමිති, අනු නිමිති, සටහන් ගන්නේ නඩ. එහෙම නැත්තම්, දැකපු ද්‍රේගනයේ සූත්‍ර සක්සේකාවන් සිහි කර කර ඉන්නේ නඩ. මනෝ රුප සිහිකරුම්න් ඉන්නේ නඩ. ආශ්චර්යයට අනුව කළේපනා කරන්නේ නඩ. ඉතාම වේරයෙන්, නුවනින්, සිහියෙන්, මුලදීම ලොකු කැපකිරීමක් කරන්න වෙයි. ඔබේ වෙනස මම කියන්න ඕන නඩ. ඔබටම දැනෙන්වේ. මේ අභ්‍යන්තර සංචාර වෙලා, පාලනය වෙලා, දමනය වෙලා, කියල ඔබටම දැනෙන්වේ.

කලින් තිබුණු ලෙඩ දැන් සුවයි. දැක්කම නොදැක ඉන්න බැරි, නිතර නිතර සිහිවෙලා දුක උපදේශන, කන්න බැරි, නිදාගන්න බැරි, නිත ද්‍රවා අලු කරන දාහය, මගේ කරගන්න දශෙළන ගති, සුසුම් හෙලීම්, අඩන, වැලපෙන, හැපෙන, පෙර්මෙන සියලු ගති වලින් තිදහස් බව දැනෙන්වේ, ඔබ හොයන, පතන නිවන, ඔබ ලගම තිබිලන් කියල, එදාට දැන ගති.

“අන්වී ආසවා පරිසේවනා පහාතබ්බා”

පිංචතුනි, තවත් ආගුව වගීයක් තියනව. ඒ ආගුව දුරු කරන්න. තියෙන්නේ භාවිතා කිරීමෙන්. භාවිතා කරන විට උපන් ආගුව දුරුවෙන්න ඕනි. මෙකන් නුවනින් විමසලාමයි කරන්න තියෙන්නේ. අපි ආහාර ගෙන්නවතේ. ගන්නේ කුමටද කියල දැන්නේ නැත්තම්, ආගුව වැඩිහෙව, නුපන් ආගුව උපදීනව.

විහෙනම්, දුකින් විතෙර වීමට කැමති කෙනා විසින්, නුවතින් වීමසා ආහාර ගන්න ඕනි. මේ ආහාරය ගන්නේ මදයට තොමෙයි. ප්‍රමාදයට තොමෙයි. ගේරය හඳුවැඩ කර ගන්න තොමෙයි. පෘෂ්ඨීමත් කර ගන්න තොමෙයි. අඩු තැන් පුරුව ගන්න තොමෙයි. නව වේදනා, පරණ වේදනා දුරුකිර ගැනීමටයි. පහසු විහරනය පිතිසයි කිය, නුවතින් සිහි කරල ආහාරය ගැනීමෙන්, නුපන් ආගුව නුපදිනව. උපන්නාවූ යම් ආගුවයක් ඇද්ද, දුරු වෙලා යනව කියල වදාල. මීළුගට වස්තු පරිහරණය කිරීමෙන් ආගුව වැඩිනව. අයි ඇදුම් අදින්නේ. ලෝකට ලස්සන පෙන්නන්ද? තමන්ට වටින හොඳ ඒව තියනව කියල පේන්නද? ලෝකයා වසර කර ගන්නද? ගේර අවයව පුදුර්ගනය කරන්නද? විහෙම නම්, නුපන් ආගුව උපදිනව. උපන් ආගුව වැඩි දියුණු වෙනවා.

සසර දුකින් මිලෙන්න වෙර වීරිය දරණ කෙනාත්, ඇදුම් අදිනව. එය අදින්නේ, මෙන්න, මේ විදියට නුවතින් සිහි කරලයි. මේක මට ගැලපෙනවද? සුදුසුද? මැයි මදරුවන්ගෙන් ආරක්ෂා වෙනවද? සිතලෙන්, පින්නන් ආරක්ෂා වෙනවද? ගේරයේ ලැප්පා තැන් ආවරණය වෙනවද? මෙහෙම සිහි කරලයි, ඒ කෙනා ඇදුම් පරිහරණය කරන්නේ. ඒ නිසා, නුපන්නාවූ ආගුව නුපදිනව. උපන්නාවූ ආගුය බැහැර වෙනව. මේ ගුවනුවන්ත, පුද්දුකුවන්ත අයගේ කාර්යක් මිස, අක්දුකුවනුයාට කළ හඳුන දෙයක් නම් නොවේ. අසාත්වත් පාතර්පනයා සසරම බැඳී සිරින කෙනෙකි.

ඔවුන් මාර සේනාවට අයිති වෙනවා මිස, බුදු පිළිසරණ නොලබති.

මීපුගට තමන්ගේ නිවහන කෙලෙස් වැඩිවෙන සේ පරිහරණය කළ හැකියි. නුපන් ආගුව උපදින සේ පරිහරණය කළ හැකියි. නිවස නිසාම උද්ධාම වී, නිවසටම අරක් ගන්න ප්‍රෝතයෝ බුදු අයින් දැක ව්‍යුතා. මේවා ගිහි පැවිදි හේදයෙන් තොරව ආගුව වැඩින උල්පත් බව හොඳින් තෝරුම් ගත යුතුයි. නිවහන ලෝකයාට මවා පෙන්වන රාගමඩලක් නොවේ. කෙලෙස් උපදාවා ගන්න උල්පතක්ද නොවේ. සිතලෙන්, පින්නෙන්, අව්‍යෙන්, වැස්සෙන් ආරක්ෂා වීමටත්, මැයි මදුරු කරදුර පිඩා භෞර හතුරු උවදුරු වලින් මදිමට හා සසර දුකින් මදිමට උපකාරක වස්තුවකි. කෙලෙස් ගුහාවක් නොව, කෙලෙස් පුහාණාය කරන්න උදවී වන තැනකි. මෙස් නුවනින් සිහි කර නිවස, ආචාරය, සෙහසුන පරිහරණය කරයි නම්, නුපන් ආගුව නුපදියේ. උපන් ආගුව දුරු වී යයි.

බඩ අනුල ඇති සාර්පුත්ත රහතුන්ගේ බාල සොයුරු, රේවන රහතුන් ගැන. මහා කර්කාප දුෂ්කර පතොක් වනයක තමයි, වැඩ හිරියේ. එනිසාම, නම වුනේ, කදිර්වනිය රේවන කියලයි. හිකුතුන් විසි දාහක් පිරවරා ගෙන බුදු උදන් එම ස්ථානයට වැඩිය. ඒ බව දැන ගත් රේවන රහතුන්, විසි දාහම, ආසන පහසුකම්, කුටි පහසුකම්, වැසිකිලි පහසුකම්, මල්වතු, උයන්වතු, පොකුතු ආදියෙන් පර්පුර්ණ මනරම්

සේනාසනයක් සාධියෙන් මැව්වා. මේ විසිදුහ අතර, පෘත්‍රන ස්වාමීන් වහන්සේලාත් වැඩ ඉදුල තියනව. බුද ර්තාණ් වහන්සේ නැවත ව්‍යුහ්නයි සුදානම. පූහුදුන් අයට මේ සෙනසුන දාලා යන්න බැ. නුවනින් මෙනෙහි නොකළ නිසා, ආගුව වැඩින. උපකුම්ඩිල්ව සමහරුන් තමා සතු සිවුරු, පාත්තර, හැරමිටි, ඉනපරි, කුඩා අමතක කරල වැඩිය.

අතර මගදී කියනව, ස්වාමීනි භාග්‍යවතුන් වහන්ස මට අසවල් දේ අමතක වුනා කියල. පිරිසක් කියනව ස්වාමීනි, අපි රික ද්‍රව්‍යසක් එහි වැඩ ඉදුලම එන්හද කියල, තව කෙනෙක් අහනව, නොදැයි. කියල බුද රුදුන් ව්‍යුහනව. මේ අය සෙනසුනට යනව. හැම තැනම නොයනව සෙනසුන නැ. අමතක කරල ගිය දේවල් කැලේ තැන් තැන් වල තියනව. මේ වන් අර්ථ නැවත බුද රුදුන් පසුපස ලුහු බිඳිනව. පෘත්‍රන බාවයේ අනතුර, පැවැදි වුනා කියල නැ. බුද රුදුන් වනයේ එක් තැනක විවේක සුවයෙන් වැඩ ඉන්නව. මහා සග රුදුවන අවට ආර්ය තෘප්තීම්භුත භාවයෙන් වැඩ ඉන්නව. සිවලී මහ රහනුන් ප්‍රත්‍ය පහසුකම් සලසනව. මෙන්න මේ පිරිස මහා ශේෂාවන් මේ තැනට එනව.

මහා අත්හුර දෙයක් උනා කියල පවසන්නටත් පෙර හිස් පුරුෂයෝ, මෝඩි පුරුෂයෝ, ලාමක ආගා ඇති කරගෙන තේද ඉන්න. නඩුලා අන්ධයෝ වගේ වැඩ කලේ. මේ බුද්ධ ගාසනය නුමුලාට බොහෝ දුරයි. නුමුලා මා ලුග නැ. ආදි වශයෙන් නින්දා කළා. දැන් වැටහෙනව තේද පිංචතුනි. ඉන්න තැනට ඇබුනත්,

සසර සකස් වෙනව, දුක සකස් වෙනව, ආගුව වැඩිනව කියල. රේඛගට පිංචතුනි, බෙහෙත් පිරිකර වලට ඇලි ගැලී කටයුතු ක්‍රමාන් නුපන් ආගුව උපදිනව, උපන් ආගුව වැඩිනව. පැවිදි පිරිසට බෙහෙත් පිරිකර මොනවාද කියල ඔබ දන්නව. නමුත් ඔබේ බෙහෙත් පිරිකර මොනවාද කියල තොදුන සිරියෝත් ආගුව වැඩි දියුණු වේ. බෙහෙත් වලට ඔබ පරිහරණය කරන්නාවූ ගොජද වගේම, සඩන්, දන්බෙහෙත්, තෙල්, ආදිය අයිති, පරිශ්කාර වලට ඇද, පුට, මේස, අල්මාර, කබඩි, රේඛියෝ, රේවී, සේටප්, දුරකථන ආදී සියල්ලම අයිතියි. දැන් ඔබ නුවතින් සිභිකරුල මේව පරිහරණය කරන්න. අන් අයට කරදරයක්, පීඩාවක් තොවන ලෙසත්, නුපන් ආගුව නුපදින ලෙසත්, උපන් ආගුව දුරුවෙන ලෙසත් පරිහරණය කරන්න, ඔබ දැක් වෙන්න ඕනි. ආර්ය ගුවකයෙක් හැරේන්න, මේව කරන්න පුළුවන් අය ඉදිවිද කියලත් සැකයි. නමුත් ලක්ෂයකට කෙනෙක් හෝ මේ නිවී සැහැසෙන මග අනුගමනය කරල සඳහනුනොත්, මගේ මහන්සිය, කාලය අපතේ තොයාවේ.

රාග, ද්වේෂ, මෝහ වලින් පිරි පවතින ලේකයේ අගල් දෙකක් දුරකථනයත් ඔබගේ සිත නසනවා නම්, තවත් කවර කරාද. රාගය අවස්සන සිංද, කෙලෙස් පෙරිරි පිරිල. ඒ කියන්නේ රේ. වී, මේව අද අයට නැතුවම බැරේ දේවල් වෙලා. කිසිම නිර්කිතක් නැතුව, අම්මල, පුතාලා, දුවලා වටවෙලා, කටවල්

අඡරගෙන කොලස් කනව. නිවන් දුකීදා?. කාටද දැයියන් බන කියන්නේ. නිය සිල පස් ස්වල්පය වගේ. එච්චරදි.

“අත්මී ආසවා අධිච්චනා පහාතබ්බා”

මිළගට වදාලා තවත් ආගුව වර්ගයක් නියනව කියල. ඒ ආගුව දුරු කරන්න නියන්නේ නුවතින් විමසා ඉවසිමෙනුයි. ඒ මොනවාද කියල බලමු. මෙතනදී උපමාවකින් පහැදිලි කරනව. අපට තේරේම් ගැනීමේ පහසුව පිණිස. හම ගලවපු එළඳෙනක් ඉන්නවලු මේ එළඳෙනට දැන් බේරේන්න කුමයක් නැතුව දුවනවලු. මැස්සන්, මදුරුවන් වැනි කාම් සතුන් පිඩා කරනවලු. දුවල බේරේන්න හඳුද්දී, ඉගිලෙන සතුන් පිඩා කරනවලු. වතුරට බැස්සාම මාලී පිඩා කරනවලු, කැලේදී කටු අකුල් වලින් පිඩා වෙනවලු. මේ විදියට කිසීම පිළිසරණක් නැති ගවදෙන සේ, මේ ඉවසිමෙන් දුරුකරන කොලස් නිසා පිඩා එනව කියල. පෙන්වා දෙනව. ස්පර්යය නිසා දුක හටගන්නවා කියන කරනා මෙසේ පහදා දෙනව. මෙහිදී ඉතාම ඉවසිමෙන්, නුවතින් විමසා දුරුකළයුතු ආගුව ගැන මෙසේ පහදා දෙනවා. සිතල ඉවසන්න දැක් වෙන්න ඕති. උතුසුම ඉවසන්න දැක් වෙන්න ඕති. පින්න, අවිව, වැස්ස, මේවා ඉවසන්න දැක් වෙන්න කියල වදාල. එහෙම නොවුනොත්, ආගුව වැඩින බව පෙන්වා දෙනවා.

ඒ වගේම බඩින්න, පිපාසය, මැහි මදුරා කරදුර ඉවසන්න පුරුදු වෙන්න කියල වදාල. විෂගෝර ස්ථානයන් දුටු තැන ඉවසීමෙන් මගහරින්න කියල වදාල. නපුරු, කර්කෘත, දරුණු වචන ඉවසන්න කියල වදාලා. මීපුගැට මේ කයේ හටගන්න වේදනාවන්, කය බිඳෙන තරමේ උචන්, ඉවසන්න දැක් වෙන්න කියල වදාල. මේ අපි කොරේහි අනුකම්පාවෙන්මයි දේශනා කරන්නේ. එහෙම ඉවසන්න බැරි උනොත් අපි පරාදයි. නැවතත් සසරටම වැටෙනව. ඇයදි? එහෙම වෙන්නේ? මේ නිසාම තුපන් ආගුව උපදිනව. ඉපදුණු ආගුව වයි වෙනව. මෙයයි සසරට වැටෙන්න හේතුව වන්නේ, අපට ඇ වචනයක් කියන්න බැ කිපෙනව. උනක්, හෙම්බිරස්සාවක් ඉවසන්න බැ. කොට්ඨර දුර්වල වරිතද කියල, නුවතින් හිතල බලන්න.

එදා නොකළ වර්දන උල තියදේදී පවා. සදේද නඩ. ගමන කොටවර කලේ එහෙමයි. කකුල් දැක කොටිය කදේදී, ධර්මය තුල නිටිය. ගමන කොටවර කලා. දිනස් කුඩා කරගනත් ගමන කොටවර කලා. ඇද මෙහෙම අය ගෙන අහන්නවත් තියෙනවද? අපි නිවන නොයනව. මොනවාදේ කරනව. හරියට අදුරේ අත පත ගාන අන්ධයෝ වගේ.

“අත්ටී ආසවා පර්වත්සා පහාතබ්බා”

තවත් ආගුව වර්ගයක් තියෙනව. මේ ආගුව දුරු, කරන්න තියෙන්නේ මිශ හැරීමෙනුයි. මොනවද

අපට මග ඇරුම දුරු කරන්න කියපු ආගුව කියල බලමු. මෙතනදී පිංචතුනි, ධර්මයේ හැසිරෝන ග්‍රාවකයා තොමග යටත ආගුව තියනව. හිතට ලෙස මාන්නයක් එනව. මම තමයි දැන්න කෙනා. මට අනතුරක් වෙන්නේ නෑ. කාටවත් කරදර පිඩා කරන්න බැ. මේ වැදියට හිත වැහුවම, තමන්ම දැන්නේ නෑ මොකද්ද උත් කියල. එනිසා කැලේ කොට නෑ කියල, කිසිම වෙළවක හිතන්න එපා. අවසානය දැක්වාම අනතුර අපි පූග තියන බව, බුදු නුවනින් දැක ව්‍යාලා

කැලේ හෝ අපි අවට පරිසරයේ දරුණු අම් අභ්‍යන් ඉන්නව නම්, ඒ සත්තන් මගහරලා යන්න ඕනි. දරුණු අශ්වයන්, මග හැරලා යන්න ඕනි. දරුණු, නපුරු කුලම්මන් මග හැරල යන්නලු. නපුරු සුනබයන් මග හැරල යන්න කියල දේශනා කරනව. බොහෝ විට සිදු වන්නේ අපි මෙන්සින වඩන අය කියල උද්ධාම වෙනව. ගෙදර ඉන්න බල්ලගේ උනත් දත් ගිනින්න යන්න එපා. අනතුර කොතනද කියල අපි දැන්නේ නෑ. විෂගෝර සර්පයෝ මග හැරල යන්න ඕනි. බුරුල් වී තිබෙන ගස්, ගල්, මග හැරල යන්න ඕනි. කටු සහිත ප්‍රදේශ මග හැරල යන්නලු. මධ වෙළවල් මග හැරල යන්නලු. මේ සැම තැනම ආසුව වැඩින අගෝචර ස්ථාන බව, බුදු නුවනින් දැකලයි දේශනා කරන්නේ. අදුරු සහිත, පාලු, භුද්‍යකලා මාගී කෙටි උවත් මහ හැරල යන්නලු. සුදු පිටි, සුරාසැල්, ස්වාමියා මල වැන්දුම් නිවස, කාන්තා නාන තොටුපළ, නෙගෙන් සිටින තැන්, ගණිකාවන් සිටින ස්ථාන, අසිංචර

කාන්තාවන් සිටින ස්ථාන, ලාමක ගති පැවතුම් ඇති අය, පාප මිතුදින් සිටින තැන්, ආදි අගෝචර තැන් මගහැරීමෙන් ආගුව දුරු කළ යුතුයි කියල වදාල. මේ සෑම තැනම ගිහි වේවා, පැවිදි වේවා, උපන් ආගුව වැඩිනව. නුපන් ආගුව උපදිනව. පැවිදි අයට නම් විනය ගිසා ලෙස ම මේවා පනවලයි තියෙන්නේ. මේවා මග හැරීමෙන් දුරුකළ යුතු ආගුව ලෙස පෙන්වා දෙනවා.

“අත්මී ආසවා විනෝදනා පහාතබිබා”

තවත් ආගුව වර්ගයක් තියනව. මේවා දුරු කිරීමෙන්, බැහැර කිරීමෙන් කරුණන්න ඕනි. මේ සෑම අවස්ථාවකම නුවනින් විමසාමයි දුරු කරන්නේ. දැන් ඔබට පැහැදිලි වෙන්න ඕනි කරුණුක් තියෙනව. කුමක්ද ඒ කරුණා. ආසවක්ෂය දක්වාම උපකාරක ධර්මය වෙන්නේ, නුවනින් විමසීමයි. නැත්තම්, යොනිසේමනසිකාරයයි. නමුත් ආගුවයෙන් ආගුවයට විමසන ආකාරය එකින් එකට වෙනස්. එහෙනම් කෙලෙස් ස්වභාවය අනුව නුවනින් විමසීම පවා වෙනස් බව ඔබට වැටහෙන්න ඕනි. මේව වැටහෙන්නේ ප්‍රවීපදාවට බැස්සමයි.

දැන් බලමු බැහැර කළයුතු, දුරුකළයුතු ආගුව මොනවාද කියල. හිතට පහල වෙයි රාග සිතක්. මේක බැහැර කරන්න ඕනි. ඉවසන්න එපාලු. දුරු කරල, බැහැර කරල, නැති කරල, නැත්තටම නැති කරල

දාන්න කියල දේශනා කරනව. නොවුනොත් ආගුව වැඩිනව. තුපන් ආගුව උපදිනව. මීළගට තරහ, වෙටර, පලිගෙන්න, ද්වේෂ හිතක් පහල උනාම, මේක ඉවසන්න එපා. සිහිකරන්න එපා. දුරුකරන්න. බැහැර කරන්න. නැති කරන්න. නැත්තටම නැති කරල දාන්න කියල වදාල. මේව ඔබට නිතර දේශනා වල පැහැදිලි කරල දීල තිබෙන නිසා විස්තර කරන්න යන්නේ නය.

මීළගට හිසා ජීඩා කරන සිතක් පහල වුනාම, මේ සිත්විල්ල ඉවසන්නේ නය. සිති කරන්නේ නය. දුරු කරලා, නැති කරල, බැහැර කරල, නැත්තටම නැති කරල දාන්නලු. පාලි වචන වලින් නැතුව, ඔබට තෝරුන සරල සිංහලෙන් පැහැදිලි කළේ, ඔබේම පහසුවටයි. මේක පෙල දහමට බාල බැලුවාත් හරියටම ගැලපිලා ඇති. දැන් ප්‍රායෝගික කරගන්න උත්සහ කරන එක තමයි තියෙන්නේ.

“උප්පන්නානං කාම විතක්කං..... වයාපාද
විතත්කං..... විහිංසා විතක්කං..... නාදිවාසේති,
පදනති, වෙන්දේති, බ්‍රහන්තිකරෝති, අනඛාවං
ගමෙති”

මේ තමයි දුරු කරන වැඩි පිළිවෙළට වදාල ආකාරය. මේ ලැබුණු ද්‍ර්ය්ලන මොනොත අත නොහැර ප්‍රයෝගන ගන්න බලන්න.

“අත්තී ආසවා හාවනා පහාතබ්බා”

මෙතෙක් විස්තර කළ ආකාරයට ආගුව සඡය කළ පසු ඉතිරිවී ඇති ආගුව යමක් ඇද්ද? එය ප්‍රහාණාය කළ යුත්තේ හටනාවනි. දැන් ඔබට වැටහෙනව තේදු? අපි මොන තරම් මුලාවකුද හිරියෙ කියල. මොන තරම් රැවටීමකුද හිරියෙ කියල. මොන තරම් අන්ද වෙළාද හිරියෙ කියල. ඉල්ලන්නෙම හාවනාව. අපි පවි කියල හිතෙනවද? තවම හිතිල නෑ. මේ රික කර ගන්න පිංවතුනි. හිවන් ලැබෙන හැරී ඔබටම අවබෝධ වෙයි. කාගෙන් වත් අහන්ත දෙයක් නෑ. කාටවත් මග්ලිල දෙන්න බෑ. සහතික වලින් ගන්න බෑ. මුදලට ගන්න බෑ. මේ රික තේරේම ගන්න බැරි කොපමතා පිරිසක් ඉන්නවද? අදින්න අයත් ඕන තරම් ඉන්නව, අන්දවත්න අයත් ඕන තරම් ඉන්නව.

මහ පොලුවේ පස් වලින් නිය සිල පස් ස්වල්පය වගේ අතලොස්සක් තමයි, දහම නිවැරදිව අල්ලන්නේ. ඒ බව බුද තුවනින් දැකළමයි වදාලේ. දැන් හාවනාව. විවික නිශ්චිතං, විරාග නිශ්චිතං, නිරෝධ නිශ්චිතං, ඔස්සග්ග පරිනාමී.....

සති සම්බාප්ප්‍රංගය වඩන්න.

ධම්ම විෂය සම්බාප්ප්‍රංගය වඩන්න.

විරිය සම්බාප්ප්‍රංගය වඩන්න.

ප්‍රති සම්බාප්ප්‍රංගය වඩන්න.

පස්සද්ධි සම්බාජ්පේරුගය වඩන්න.

සමාධි සම්බාජ්පේරුගය වඩන්න.

ලංකා සම්බාජ්පේරුගය වඩන්න.

මෙන්න සත්ත බොජ්පේරු නවනාව. විවේකය අසුරුද කරගෙන, විරාගය අසුරුද කරගෙන, නිරෝධය අසුරුද කරගෙන, නිවනට හිත පිහිටුවා ගෙන, නිවනට නැමුණු සිතින් බොජ්පේරු වඩන්න.

දැන් ඔබ මුල සිට (ආරම්භයේ සිට) දුරු කළ ආගුව තුළ, යම් සතියක් තිබුනාද, එය සති සම්බාජ්පේරුගයයි. ඒ ආගුව දුරු කිරීමේදී යම් නුවනින් විමසීමක් තිබුනාද, එය ධම්ම විජය සම්බාජ්පේරුගයයි. ඒ ආගුවයන් දුරු කිරීමේදී, යම් විරායක් තිබුනාද, එය විරාය සම්බාජ්පේරුගයයි. ඒ ආගුව දුරු කිරීම තුළ, යම් ප්‍රිතියක් ලැබුනාද, එය ප්‍රිති සම්බාජ්පේරුගයයි. ඒ ආගුව දුරු කිරීමේදී, යම් කායික මානසික සැහැල්ලවක් ලැබුවාද, එය පස්සද්ධි සම්බාජ්පේරුගයයි. ඒ ආගුව දුරු කිරීමේදී, යම් හිතේ එකග බවක් ලැබුවාද, එය සමාධි සම්බාජ්පේරුගයයි. ඒ ආගුවයේ දුරු කිරීම තුළ අභ්‍යාමෙන්, ගැටීමෙන් අතමිදුණු මනසක් සකස් වුවාද, එය උපේක්ඛා සම්බාජ්පේරුගයයි. මේ රික ඔබම නුවනින් දකිනව. එකගවු සිතින් බොජ්පේරු නාවනාව කළා. අඩුවක් තිබේ නම්, එයද ඔබ නුවනින්ම දැන ගන්නව. වැඩි අත්තම් (දියුණු වී) එයද ඔබ නුවනින් දැන ගන්නව.

මිලගට ආර්ස අෂ්ධායාගික මාර්ගය භාවනා කරන්න කියල, දමිසක් සූත්‍රයේදීම දේශනා කළා.

තං බෝ පනිදු දුක්ඛ නිරෝධ ගාමිනී පටිපදා අරියසවිව භාවෙනබිභන්ති. මේ හික්ඛවේ, පුබිඩේ අනුත්සන්සු ධම්මෙසු.....

මේ පෙර නොඅසු විරුද් දහම තුළින්, ආර්ස අෂ්ධායාගික මාර්ගය භාවනා කළයුතු කාලයයි. පෙර පරිදීම සම්මා දිවිධියේ පටන්, සම්මා සමාධි දුක්වා, නුවනින් විමසා බලනව. නිවැරදිව වැඩුවා නම්, ආගුව ප්‍රහින වෙලා නම්, එයද දැන ගන්නව. සම්මා කුඩානා භා සම්මා විමුක්ති ලැබෙන දෙකක්. “දස භංගේහි සමන්නාගතේ අරහාති වුව්වති...” මෙතනයි ප්‍රාර්ථනා කරපු පර්ජාර්ණ වූ නිවන තියෙන්නේ. පිංචතුති, ආගුව අඩු වන විට, කෙලෙස් සංසිද්ධනව. එවිට,

පාමොප්පේ පායනි - ප්‍රමෝදය ඇති වෙනව.

පමුදිතස්ස ප්‍රීති පායනි - මිලගට ප්‍රීතිය ඇති වෙනව.

ප්‍රීති මනස්ස කායෝ පස්සම්බති - මිලගට කය සංසිද්ධනව.

පස්සද්ධ කායෝ සුබං වේදේති - සංසිද්ධනාම සැපය ලැබෙනව. යුතින්න, පතන්න දෙයක් නෑ.

සුබිනෝ විත්තං සමාධියති - නිත කය දෙකම දැන් සංසිද්ධිලයි නියෙන්නේ. මට සමාධිය ලැබේවා කියල පතන්න දෙයක් නෑ කියල බුද මූලින් දේශනා කරනව.

සමාජීතේ වින්තේ යටු නුවරු පත්‍රානාති - සමාධිමත් එකග වූ සිනට ඇත්ත වැටහෙනව. කරන්න දෙයක් නෑ. ඒකේ හැරේ එහෙම තමයි. ඇත්ත ඇති සැටියෙන් ප්‍රෝනව.

යෙටාහුරු ප්‍රජානමන් නිබුවීන්දති - මේ පර්ම සත්‍ය දැකින විටයි, කළකිරීම ඇති වන්නෙ. ලොකුම බොරෑව තුළ නිර් ලෝකයටයි කළකිරීන්නෙ. මේ කිසිවක් පාර්පිනාවෙන් බඩන්න බැං.

නිඩ්බින්දු විරෝධීකති - කලකිරීම නම් වූ අවබෝධය නිසා නොඅරුම් සකස් වෙනව. අරෙලන්නෙ නෑ. අඳුම් ඉවරයි. ප්‍රහාණයි. විරාගා විමුවිජති - නොඅරුම් නිසා මැදීම සකස් වෙනව. ඇඳුමෙන් මිදෙන්න මුලුදීම බැ. මොනවයින්ද මිදෙන්නේ. ජාති, ජරු, ව්‍යුධි, මරණ, ගෝක, පරිදේව, දුක්ඛ, දේශමනසස්, උපායාස වලින් මිදෙනව. සියලු දුකෙන් මිදෙනව. සසර දුකෙන්ම මිදෙනව.

විමුන්තස්මීං විමුන්තමිනි කුඩාත්‍රා ගෝති - මිදුනාම මිදුනා කියල දැන ගන්න නුවනක් ලැබෙනව. මේ ආස වක්ෂයේ කුඩාත්‍රායයි. ආගුව ඉතිරි නැතුව දුරුක්කලා කියල, තමන්ම දැන ගන්නව කුඩාත්‍රායෙන්. දහ්න්

කවුරුත් සහතික දෙන්න ඕනිදි? එහෙම දෙන්න පුලුවන් බුදුරජානාන් වහන්සේටම පමණයි. පිරිසිදුව නිවන් මග තිබියදී, ඒක වහගෙන ගතර වට්ටි දුවනව. එසේනම්, මේ නිර්මල පිවිතුරු නිවන් මග තුළින්, සසර දුක් නිවා සැනසේන්නට, ආගුව දුරු කරන මගට පිවිසේමු. මේ සඳහා, සිහිය, නුවන, වේරිය, පහල වේවා! දුර්ලභ වූ භාග්‍ය උදාකර ගන්නට සෑම සියලු දෙනාටම, දෙධ්‍රීන, ගක්තිය, වාසනාව, නුවතාස පහල වේවා.....යි,

සාද සිතින් ආගේවාද කරමි.

ධාතු දාතු නානත්වය

බොහෝ දැනෙකුගේ ඉල්ලීමකට ධර්මානුකූල පිළිතුරක් සැපයීමටද මේ සූදානම. මේ තුළින් ගිහි පැවේදි කිසිද කෙනෙකුගේ, ඉඳිකටු තඩක තරම්වත් සින් රිදීමක් නොවේවා !!! අප ගොතම සම්මා සම්බුදුන් ලොව පහල වී, මුල්ම රාහතන් වහන්සේලාට මෙසේ ඇමතුව. “වර්ථ හික්බවේ වාරිකං බහු ජන හිකාය, බහු ජන සුඛාය, අත්තාය, හිතාය සුඛාය දේව මනුස්සානං”

“මා ඒකේනදේව ආගමිත්ව දේසේට්. දේව කලයාතාං මප්පේ කල්සතාං, පරියෝශාන කලයාතාං”

මා මේ දේශනා කළ දහම, මුල මැද අග තුන්තැනම පිරිපුන්වූ දහමකි. පරිපුර්ණ වූ දහමකි. මේ දහම වෙන වෙනම මාගී වල ගොස්, දෙවි මිනිසුන්ගේ හිත සුව පිණිස, අර්ථ සිද්ධිය පිණිස, දේශනා කරන්නැයි වදාලා.

පිංචතුනි, ඉතාම දීර්ණ කාලයක් අනත්ත අප්‍රමාතා සසරේ, අනේක විධ දුක් ගැහැට විදිමින්, දුකයේ අවබෝධකල දහමය මේ. බොධි මූලයේදී පහලවූ සිත, අපගේ සින් කම්පාකර්න සුලුයි. මම මේ දහම දේශනා කරන්නෙ නං. කාම ලෝකයේ එරි, ගිලි සිටින මිනිසුන්ට මේ දහම එලක් නං. දේශනා කිරීමට යෙමෙන් වන්නේ, මම වෙහෙසට, විඩාවට පත්වීම

පමණුයි. එනිසා අවබෝධ කළ දහම දෙසන්නට, උකටලී සිතක් සම්බුද්‍ර රඳන්ටත් පහල වුනා. කස්සප බුද්‍ර සුදුන් සහක නැමැති අනාගාමී හිසුව, සහම්පති නමින් මහා බුහ්මය වෙලා. බුද්‍රදුන්ට පහලවේ ඇති විතර්කය තම සිතින් පිරිසිද දැන, භැකිලු අතක් දික්කල සැතින්, සම්බුද්‍ර අනියස පහල වුනා. තුන් වරක්ම වැදු නමස්කාර කරමින්, ධර්මය දේශනා කරන ලෙස ඉල්ලා සිරිය. ස්වාමීන්, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එසේ නොසිතනු මැනවේ. මේ ලෝක මේ ගාමිනිර දහම අවබෝධ කරන්න දික්ෂ අය ඉහ්නවා. ප්‍රයුෂ්කා ප්‍රාසාදයට නැග බලන සේක්වා! දි ආරාධනා කළා. එවිට බුද්‍ර තෙතින් ලෝකය බලන සේක. තෙලුම් විලක පොහොටුව යම් ආකාරයෙන් හට ගනිද? එලසින්ම ලෝකය දක්නා ලදී. බුහ්ම රාජයා ආරාධනාව පිළිගත් බව දැන, අතුරුදහන් විය.

පිංචතුනි, එසේ පහලවේ ධර්මනාවයක්. ලෝකයේ පහල වන සැම බුද්‍ර වරයකුටම එසේ පහල වන බව ධර්මයේ සඳහන් වේ. ලොවට පහල වන, සද්ධාධික වේවා, වීර්යාධික වේවා, ප්‍රයුෂ්කාධික වේවා, පෙරැම් පුරාගෙන එන කාල සිමාව තුළම, එකම පැනුමක් තිබේ. එනම්, සියලු ලෝක සත්වයන් සසර දුකෙන් එතර කරනවා කියන, තීර්මල, අතිංසක පැනුමයි. සම්බෝධියට පත්වූ සැතින් අවබෝධ වෙනව, එක කරන්න බැ කියල. බුද්‍ර කෙනෙක් පහල වුවා කියල, සියලු දූනා සසර දුකින් මුද වන්න බැ. මෙනත තියෙන්නේ, හිතාගන්න බැරි දෙයක්. පේන දෙයක්

නොමෙයි. ලබාකට විද්‍යාමාන නෑ. අවිෂය රුප වගේ. මේකට කියන්නේ, “ඩාතු ඩාතු නාහත්වය” කියලයි.

ඡබට මේ වචනය මීට පෙර ඇහිල තියනවද දැන්නේ නෑ. එක් දිනක් ගිෂ්කලී පවිවේ වැඩි ඉන්න බුද රුදන් හික්ෂුන් අමතා මෙසේ වදාල. මහණුනි, අර ඇත බලන්න. සරුගුන්, මුගලන්, මහා කස්සප, ආනන්ද, අනුරුද්ධ, උපාල ඡබට පේනවද? එහෙමයි ස්වාමීනි කියල පිළිතුරු දුන්න. බුදුරුදන් විමසා සිරිනව, ඒ ඒ අය වටා ඒකරුයි වූ හික්ෂුන් වහන්සේලාත් ඡබට පේනවද? එහෙමයි ස්වාමීනි. මහණුනි, ඔය ඒ ඒ අය වටා ඒකරුයි වෙලා ඉන්න හික්ෂුන්, තම තමන්ගේ දැක්ෂතා, කුසලතා මතය ඇදිල යන්නේ. ඔය සාර් පුත්ත වටා ඉන්න පිරිස, ප්‍රග්‍රේක්ඛාවන්ත පිරිසක්. මොග්ගල්ලාන වටා ඉන්න සාධිමත් පිරිසක්. කස්සප වටා ඉන්න දුන්ගඩාරී පිරිසයි. අනුරුද්ධ වටා ඉන්න, දිවයේලානි පිරිසයි. ආනන්ද වටා ඉන්න, බාරණ ගක්තියෙන්, මතක ගක්තියෙන්, ස්මෘති ගක්තියෙන්, යුතු ධර්මදුර පිරිසයි. මහණුනි, ඡබට දේවදත්ත හා ඔහු වටා ඉන්න පිරිසකුත් පේනවද? එහෙමයි ස්වාමීනි, ඒ තමයි දුස්සීල, පාපි, අසත්පුරුෂ පිරිස, මහණුනි, මේකට කියන්නේ, ඩාතු ඩාතු නාහත්වය කියලයි. දැන් අර්ථය වැටහෙන්න ඇති කියල හිතෙනව. මේ අසහායව ගොතම බුදුරුදන්ගේ සාසනයේ උරුමය ලබන්න, අපි මොන තරම වාසනාවන්ත වුනාද? මෙය ඉඩීමක්මයි. වාසනාවක්මයි, ලාහයක්මයි, එසේ තොවන්නට, අපි

අද දේවදුන්ත පරපුරට අයිති අයයි. එනිසා මේ ලාභය අනිමි වෙන්න කලින් බුදු පිළිසරණ බැංහ්නට, වහ වහා වෙර වීරය වඩමු. උත්සහ ගනිමු. අප්‍රමාදීව බ්‍රමයේ හැසිරමු.

අපි මේ ඉගෙන ගන්න බාතු බාතු නාහත්වය පළල් පරාසයක විහිදුනු දෙයක්. අපට පේන්නේ නඩ. අල්ලන්න බෑ. අවිෂයයි. දහම් ඇසට, පරියාපන්නයි. ගෝවරයි. ඔබ අහල ඇති සාර්පුත්ත රහතුන් ලග පැවේදී වුන පන්සියක් පිරිස, දේවදුන්ත අරන්, ගය ඕර්ෂයට ගියානේ. උවටගනයි ගියේ. මේ පන්සියටම නිවත් දකින්න පින තියනව. ඒබව විද්‍යාමාන නඩ. පේන්නේ නඩ. පිටින් බලන්න බෑ. දැන් ඉතිං මේ පිරිසට සකහෙන කාලයක් ලග තියාගෙනම බන කිවිව. මොකුත්ම වෙනසක් වෙන්නේ නඩ. බුදුරුදුන් වදාරනව, සාර්පුත්ත, මොග්ගල්ලාන, අර පිරිස ගැන සංවේගයක් නැද්ද? ගිහිං බේරගෙන එන්න කියල වදාල. මේ අගසවි දෙනම වඩිදී, දේවදුන්ත පිරිසට බනා කියමින් හිටියේ.

දේවදුන් හිමි මෙහෙම කියනව. අන්න බලවී මහණෙනි, ගොතමයා අතහැර අගසවි දෙනම මා කරා වඩිනව. ඔය විදියටම අනෙක් පිරිසත් තොබෝ දිනකින් මං කරා පැමිනෝවී. එන්න සාර්පුත්ත, දකුණු පැන්තෙන් වයඹ ඉන්න. එන්න මොග්ගල්ලාන වම් පැන්තෙන් වයඹ ඉන්න. දැන් දේවදුන්ත බුදු රදුන් සේ රුගානව. මේ

හිසු පිරිසගේ නිවරත්‍ය පහවෙලයි නියෙන්නේ. සාර්පුත්ත මේ පිරිසට ධර්මය දේශනා කරන්න. මගේ පිට විකක් ගිලන් වෙලා. මම විකක් ඇලවෙනව කියල භාන්සි වුනා. ඇල තමයි ඇල ගග වුනා. නොදුටම ගොරව ගොරව නිදි. පොඩි වෙලාවයි ධර්මය දේශනා කළේ. පන්සියම සෝතාපන්න වෙනව. දැන් අගසට් දෙනම වඩිනව. මව් එළදෙනක් පසු පස පැටවා යන්නේ යම් සේදු? මේ පන්සියම අගසට් පසුපසින් වඩිනව. රචනාගෙන යනවද? නං නං. ඇත්ත දැකළ. දහම් ඇසු පහල වෙලා. දැන් රචනිතන්න බං.

කොකාලික බලනව කිසීම සඳුදායක් නං. බලදුදී අත්ත වඩිනව. දේවදිත්ත තවම ගොරවනව. කොකාලිත දෙවිදත් ගේ පුපවර වැලමිටෙන් පහරක් දෙනව. දෙවිදත් අවදි වෙනව. කො මගේ හිසු පිරිස? කියල අහනව. ආන් වඩිනව කියල කොකාලික පෙන්නනව. දරා ගන්න බං. ලේ වමනය වෙනව. එදා ඉදාල පූජානීපයි. බුද වරිතය රශ්ඨපාලා දෙවිදත්, මහා නිර්යට අදා වැටෙනව. දැන් ඔබට නුවතින් වීමසන්න අවස්ථාවකුයි මේ පාදාල දුන්නේ. කතන්දිර නම් ඕනෑ තරම් දුන්නවනේ. දැන් හරවුව ගන්න බලන්න. අර හිසුන් වහන්සේලා පන්සියට දෙවිදත් හිමි කිවිවෙන් බණුමයි. වර්පන ඉල්ලවෙ, පිරිස තමන්ට නමා ගන්න මස, වෙන දේකට නොමයි. කිවිවෙ බුද බණුමයි. ඇයි මොකත් නොවුනේ. සාර්පුත්ත හිමි පොඩි වෙලාවක් බණ දැසුව. සෝතාපන්න වුනා. ඒත් බුද බණුමයි.

ඔන්න ඔතන තමයි, අර කියපු නොපෙනෙන දේ තියෙන්නේ. බාතු බාතු නාහත්වය. හිත, කය කියන්නේ දෙකක්. කය මහන ව්‍යුනාට, හිත මහනවේලා නැත්තම්, ගැටළීවක් තමයි. හිත මහන වෙලාද නැදුද කියල කොහොමද බලන්නේ. බලන්න කුමයක් ලෝකය තුළ නෑ. දහම් ඇස පහලවූ සැකින් දැන ගන්නව. එහෙනම් ලොකු අනතුරක් අපි ඉදිරියේ නැදුද? කවුරු කියන්නේත් බුද බනනේ. කොහො කියන්නේත් බුද බනනේ. අපි වදින්නේ සිවුරටනේ. එහෙම නම් දෙව්දත් කිවිවේ බුදුබණානේ. වැඳපු අයත් වැඳුල තියෙන්නේ සිවිරටනේ. ඇයි ඒ අය හතර අපායට ගියේ. නුවහින් විමසන්න. දික්ෂ නැති වුනොත් අනතුර අපි ලගත් තියෙනව.

පිංචතුනී, කය මහන තොටුනත් කමක් නඩ. ගෙම්පත්, දාරුවේරිය, සුද්ධේදන, ගාමිණී, ජයසේන මේ අයට කය මහන කරන්න වුතේ නඩ. නිදහස් වුනානේ. සම්මතයට පිටුපාන්න එපා කියල වදාලනේ. ඒ නිසා කය පැවිදි කළට කමක් නඩ. නමුත් රැකවරණය නියෙන්න කය පැවිදි කළට නෙමෙයි. හිත පැවිදි කර ගන්න ඕනි. මෙන්න මේ කියන දෙකම කර ගන්න කෙනාට තමයි බුද රජාණන් වහන්සේ හිස්සුවක් කිවිවේ. එහෙම තොටුනාත්, වේචරඛාරි කියලයි වදාලේ. හැබැයි, මේ හිතෙන් කයින් දැකෙන්ම පැවිදි වූන කෙනත් කියන්න බුදුබිතා. කයින් පමණක් පැවිදි උන කෙනත් කියන්න බුදුබිතා. එතන වෙනසක්

නෑ. වෙනස තියෙන්තේ අහන අයටයි. කය පමණක් පැවිදි වී ඉන්න අය, මොන තරම් බුදු බණ දෙසුවත්, අහන අයට මොකුත් වෙන්තේ නෑ. හිතය කයයි දෙකම පැවිදි වූ අය දෙසන බුදුබණා වැටහෙනව. ඇතුලට යනව. පොඩි වෙනසක් වෙනව වගේ දානෙනව. නමුත් අර නොයෙක් දැංච්‍රී වල හිරවෙලා හිටපු නිසා, තවම මධ්‍ය හිටවපු ඉනි වගේ. එහෙටත් වැනෙනව. මෙහෙටත් වැනෙනව.

මෙතනදී ඔබ භෞදින් තේරුම් ගන්න ඕනි කරුණක් තිබේ. කය පමණක් පැවිදිවූ, කියල කියදුදී, දැංච්‍රී වලට බැස ගන්න එපා. පන්සල්, ආරණ්‍ය කියල ඔබට හිතෙන්න පුලුවන්. එහෙම නෑ. ආරණ්‍යය වුනත් කය පමණක් පැවිදි වූ අය ඕන තරම් ඉන්නව. පන්සල් වල අපේ ගොරවනිය ස්වාමීන් වහන්සේලා, මොන තරම් කැපවීම් කරනවද? ඔබ වරදවා තේරුම් ගන්න එපා. කය පමණක් පැවිදිවූ අය කිවිවෙ, සාසනයේ මුවාවෙන් වැරදි දේ. අයහපත් දේ. නරක දේ. අකැප දේ, නොකළ යුතු දේ, කරන අයයි.

උඩින් එකයි, යටින් එකයි. දෙබිඩි පිළිවෙත් පුරුණ අය ගැහයි මේ කිවිවෙ, හිකුතුව, හිකුතුවගේ වරිතය තුළ හිටිය නම් ප්‍රශ්නෙ ඉවරයි. රැකියා කරන්න, දේශපාලනේ කරන්න, නිදන් භාරන්න, ගුරුකම් කරන්න, හිකුතුවකට කැප නැහා. තහනම් කරල විනය පනවලයි තියෙන්තේ. ගිහි අය ඒව කළාට,

ගිහි විනයට පුරුෂනයක් නෑ. හිතක් රදුනානම් සමාවෙන සේක්වා. ඇත්ත ටිකක් තිත්තයිලුහෙ. අපි නිතරම අපි දැස හරේ බලමු. දහම ඕපනයිකයි තෙ. තමන්ට ගලපල බලන්න පුරුදු වෙමු. සමාජයක්, ගමක්, ප්‍රලාභක්, රටක් හඳුන්නට අපට බැරවෙයි. ඒකට කමක් නෑ. අපි අපි තනි තනිව හැඳුමු. එවිට රටම හැඳුනාව. අද අපට වැරදිලා තියන තැන් ටික තමයි, මේ මතුකරුල පෙන්වන්නේ. පිංචතුනි, මේ මාරාවේෂයක් කියලමයි මම නම් දැකින්නේ.

අපි රට හඳුන්නනේ දැගලන්නේ. පුදුම අනුකම්පාවක් තමයි පහල වෙන්නේ. මේ කරුණාවක්, අනුකම්පාවක්, ලෙසින් තමයි පහල වෙන්නේ. මේ කරුණාව, අනුකම්පාව තමන්ට සළසා ගන්න කියලය බුදු රදුන් වළාලේ. තමන්ට ආදරේ වෙන්න කිවිවනේ, ඉස්සෙල්ලම. අපි අනුත්ට ආදරේ කරන්න යනව. එතනම වැරදිලානෙ. නමුත් ඒක වැටහෙන්නේ නෑනේ. මහ පුදුම දෙයක් නේද? පිංචතුනි, මේ තරම් බණ අභෙන රටක් ලෝකේම නෑ. ඒත් බැලු බැලු අත ගිහි අරන්නේ. බණ කියන අයත් ගිහි ගන්නව, අහන අයත් ගිහි ගන්නව, කො හොයන නිවන. කොහො හො වැරදිමක් තියෙන්න ඕනිද? නැද්ද? කාලයක් තිස්සෙ යමක් අභ්‍යරු කරන කොට මොනව හරි වෙන්න ඕහි නේද? රාග, ද්වේෂ, මෝහ, අයු වීමක් හරි වෙන්න ඕහි නැද්ද?

දැන් බලන්න, දහම සිපනයිකයිනේ. තමා තුවින් බලන්න අඩුද? වැඩිද? කියල. අඩු නැත්නම් පශ්චාත්‍යක් තියනව. බුද නිමි වැඩ සිටි අවධියේ, කිසිම හොතික සම්පත් වල අඩුවක් තිබුනෙ නෑ. අවාසනාවට, අද මෝක්කය පිළිගෙන්නේ නෑ. අද දියුණුයිල. තාක්ෂණික මෙවලම් වලටද දියුණුව කියන්නේ. මේ තමයි අවිද්‍යාව. නමුත් තිතාගෙන ඉන්නේ විද්‍යාව කියල. පිංචතුනි මේව පිරිගෙන දේවල් කියල දැකින්න තරම් වත් අපේ මහස දියුණු නෑ. බුද නිමියන්ට දස දහස්සි මෝක බාතුවට පවා ඇහෙන්න, දහම් දෙසන්න පුලුවන්නේ. ඒ මහා විද්‍යාජ්‍යයා සරණ ගිහිං තියෙන්නේ කියන් කිදෙනාද?. එසේ හැකියාව තිබූනත්, මේ මෝකට වත් ඇහෙන්න දහම් දෙසුව කියල ඔබ අහල තියෙනවද? එහෙම බණ දෙසුව නෑ. පා ගමනින් හෝ වැඩිල සුදුසු කෙනා බලල දහම් දෙසුව.

අදය ඒ? මෝකම අය නිවන් දැකින්නේ නෑ කියල බුදරුන් දන්නව. බැර දේවල් කලේ, බුද වෙන්න කලින්. බුද වෙලා කලේ කලයුතු දේ හා සුදුසුම දේ පමණුයි. එදා ඒ මහා මාධ්‍ය ජාලය තුළ බන දෙසුව නම්, ධර්ම ගොරවය නැතිවෙන බව, බුද නුවතින් දැක්ක. මෝකයාට නම් අර්ථ පුදුම දෙයක් වේවි. මොකද තරගයක් නැනේ. එකම එක මාධ්‍ය ජාලයයි. එය ගොතම බුද රුදන්ගේ සිර සඳහම් සේවාවයි. එහෙම කලේ නැන්ද?. ලාභ සත්කාර, කිරීති, ප්‍රසංසා, ප්‍රසිද්ධිය, බලාගෙන උත්තමයෝ එහෙම කරන්නේ නෑ.

අන් ඉතිං, මේ දහම අවබෝධ කරන්න පුලුවන් අය කොහො හෝ ඇති නේ. ඒ අයට මේ දහම ඇහුණාත් සසරින් මිදෙයිනේ.

එහෙම නිතෙන්නේ කෙමෙස් බිරින අයට. ධ්‍රීමය තුළ ඇත්ත දුකපු නැති නිසා. බුදු රඳුන් වදාල වංචික ධ්‍රීම, කසල වේෂයෙන් එන, අනුකම්පා වේෂයෙන් එන, ධ්‍රීම හඳුනා ගන්න බැරේ උනාත්, සසරම තමයි. මහපොලාවට පස් වලින්, නිය සිලට පස් ස්වල්පයක් අරන් උපමා රාජියක් වදාල. ඉන් එකක් තමයි, මේ ධ්‍රීමය අල්ලන්නේ නිය සිල පස් වගේ ස්වල්ප දෙහෙක් බව. එහෙනම් තරගට බන කියල හරියන්නේ නෑ. ලෝකට බන කියල හරි යන්නේ නෑ. ජන මාධ්‍යතුල ප්‍රසිද්ධ වෙලා හරියන්නේ නෑ. ඉල්ලම්නිසා, කිර්නිය නිසා, ප්‍රසිද්ධිය නිසා, ලාභ සත්කාර නිසා, පිරිවර නිසා, තමනුත් පිරිහෙනව, බුදු සසුනත් පිරිහෙනවා.

මේ කියන දේට, 99% ක්ම එකග නැති බව මම හොඳින්ම දන්නව. ඒ ගෙන පුදුම විය යුතු නැහැ. මේ ගෙනත් නුවනින් මධ්‍යස්ථාව සිත්තන්න. මේ තුන් ලෝකයේම ප්‍රබලම තරංගය, විත්ත තරංගය බව රහස්‍යක් නොවේ. මේ විත්ත තරංගය දෙවැනි කරන්න බලයක් තුන් ලෝකයේ නෑ. මේ විශ්වය පාලනය කරන්නත් විත්ත බලයට පුලුවන්, වසගයට ගන්නත් පුලුවන්. විත්ත තරංග එතරම්ම ප්‍රබලයි. ඔබට සිත්වී.

රහතන් වහන්සේගේ විත්තය විතරද කියල. ආර්ථ අට දෙනා වහන්සේගේම ප්‍රබලයි. රහතන් වහන්සේගේ විත්තය අප්‍රමාණව ප්‍රබලයි. බුද රඳුන්ගේ විත්තය අනන්න අප්‍රමාණව ප්‍රහලයි. මෙන්න මේ සිත මුල් කර ගෙනීමින් රාග, ද්‍රවිජ, මෝහදුරු කරන වැඩ පිළිවෙළට බැහැල, එක බන පදනයක් කිවිවත් ගෞෂ්ධේයි.

අන් සියලු තරංග අනිබවා, මේ විත්ත තරංගය අවබෝධයට ආදාරකයි. ඒ නිසයි, ආර්ථයෝ හමුවේදී, සිත නිවී සැහැසුන්නේ. සිත පහන් වෙන්නේ. දාමරිකකම් අඩු වෙන්නේ. වැරදි කරන, අය පවා වෙනස් වෙන්නේ, මේ විත්ත තරංගයේ බලය නිසයි. ගුවන් විදුලියෙන්, ටෙල්විජන් එකෙන් කැසටි පරි, සී. ඩී තැටි, වලින් බන ඇඟුවෙ නැද්දු. පැය විසි හතරම අහනව. ඒවයින් ඇඟුනෙ බන නෙමෙයිද? මොකුත් උනාද? දැනුම් සම්බාරයක් එකතු කරුගෙන නම් ඇති. ඊට වඩා දෙයක් ලැබෙන්න හේතු නෑ. පෝරීල නිමිට වඩාල රික, සිනි කර ගන්න. ඇයි පිංචතුනි, අපිව ඇන්දුවනේ, රුවලුවනේ, මුලා කළානේ. ඒවයින් එන්නේ විත්ත තරංගද? නෑන්. ඒ ගුවන් තරංග වලට අඳ ඉන්න, ආවක්‍රියාත්මක, අංගුලිමාලා, අම්බපාලිල, නන්දුල, දුමනය වෙන්නේ නෑ.

තම තමන්ගේ විහාරස්ථානයේ ඉදින්, සිවිපසයෙන් උපස්ථාන කරන අයගේ, හඳුවනට කරා කරන්නකෝ. මේ විත්ත කිර්තාය, ගුවන් තරංග වලට වඩා කෝරී ප්‍රකෝරී ගුණයකින් ප්‍රබලයි. දැඩ්ඩී වලට

බස නොගෙන මධ්‍යස්ථා සිතින් යුතුව විමසන්න. අපි ලෝකයටම ධර්ම දේශනා කරනවට වඩා, එය අර්ථ සිද්ධිය පිතිසම පවතිනව. නරකය කියල කියනව නොමෙයි. ලෝක සම්මත් එය නොදු ගුෂ්ඨේ දෙයක්. නොදු නරක, පිං පව්, ලාහ සත්කාර, කීර්ති ප්‍රසංසා මේ සියල්ලම ලෝකේ දේවල්හෙ. ලෝකය තුළ ඉන්න ආයට, ඊට එහා දෙයක්, ලෝකයෙන් එතෙර දෙයක්, පේන්නෙ නෑ. අපි නොයන, පතන, නිවන ලෝකය තුවද? ලෝකයෙන් එතෙරද? ලොකිකද? ලෝකෝන්තරද?

මේ බණයක් පමණ ගේර්ය තුළ, අපි නොයන නිවන පනවලයි තියෙන්නේ. කොහොවන් යන්නේ නැතුව මේ ලෝකේ ඉදාන්මය එතෙර වෙන්නේ. මේ ලෝක වැඩ සිටින බුද්‍රදුන් මම එතෙර වුනා. මේ ලෝකයෙන් නිදහස් වුනා, යැයි වදාලේ ඒ නිසයි. පිංචාති අපට පේන, අභෙන, දන්න, දූන ගන්න, දේට එහා ගිය නොපෙනෙන මහා බලයක් මේ ධර්මය තුළ තියනව. අපි ලෝහ, ද්වේෂ, මෝහ දුරු කරන ප්‍රතිපදාවට බස ගත් කළේති, විශ්වයේ අතිත ගක්තිය අපි කරා ඇදිල එනව. ඒ ගක්තිය කිර්ණයක්. අතිතයේ වැඩ සිටි නික්මේ උතුමන්ගේ කිර්ණය ඒ ඇදිල එන්නේ. මේ කිර්ණ, ප්‍රහාෂ්වරයි. සෞම්‍යයි. දිජ්නිමන්. සුද කිර්ණ කියන්නේ මේවාටයි. බුද රුදන්ගේ පවා හඩු මේ විශ්වයේ තියනව කියන්නේ ඒ නිසයි.

- රාජක්ෂයේ නිබුඩාතාම
- ද්වේෂක්ෂයේ නිබුඩාතාම
- මෝහක්ෂයේ නිබුඩාතාම

මෙන්න මේ වැඩ පිළිවෙලේ ඉන්න අයට, අර විශ්ව කිරීත උපකාරක ධර්ම බවට පත්වෙනව. එවිට මේ ලේඛයේ යම් තැනක සිටින තිකුණුවක් වේවා, හිකුණුවක් වේවා, උපාසකයෙක් වේවා, උපාසිකාවක් වේවා, ස්ත්‍රීයක් වේවා, පුරුෂයෙක් වේවා, ලේඛ, ද්වේෂ, මෝහ දුරු කරන උතුමන් ලගට ඇදිනව. ඒක හරියට කාන්දම් වගේ. ඒ තමයි අර වින්ත කිරීත වල, අපට නොපෙනෙන බලය. කියන්න ඕන නෑ. ඉඩීම ඇදිල එනව. ඒ ඇදිල එන්නේ, සසර් මේ උතුම දහම පුරුදු කරන්න මහන්සි වූ, සසර පුරුදු ඇති, සසර පින් ඇති, අය පමණයි. මේ දේවල් බාහිරින් මහින්න බඟ. බාහිරින් දකින්නන් බඟ.

අපි සෑම වස් කාලයකම මහා ආගිර්වාද සහිත වන්දනා කුමයක්, මේ පිංචතුන්ට බ්‍රහ්ම දෙනව. මේක බලාගෙන වන්දනා කරයි කියල සිතාගෙන බ්‍රහ්ම දෙන්නේ. නමුත් ගුවන් කිරීතයට පුරුදු වෙවා. වටිනා වින්ත කිරීත විහිදෙන ආගිර්වාදය පැන්තකට දුමනව. අපට මේ අවින්තය වූ වින්ත විෂය ගෝවර නෑ. එනිසාම ඒ ගැන දේශනා කරලත් නෑ. කියන දේ කරනව නම්, වෙන්න ඕනි දේ වෙනව. ඔබ ඊට දුක් නැත්නම්, අපි මොනව කරන්නද? ඔබට ඕනි දේ නම්

ඔබ කරන්නේ, ඔබ කැමති දේ නම් ඔබ කරන්නේ, අනකිරීම්, බලකිරීම්, නියෝග, බුද්ධාම තුළ නෑ. හේතුවට අනුව එමය. එවිවරයි. මේ රිකවත් තේරේම් ගියාද කියල නම්, සැක සහිතයි.

අපේ ස්වාමීන් වහන්ස, අපි මහන්සිවෙන්න කැමති නෑ. ඕව කියව කියව ඉන්න අපට වෙලාවකුත් නෑ. ඒ නිසා අපි, රේඛියෝවේ යන ලස්සන, සුන්දර, වන්දනාව හයියෙන් දාල, අපි අපේ වැඩක් කරනව. ඔබ ඉන්නේ ඔතහද නැදේද?. දැන් ඔබට, නිවසට, පරිසරයට, අමුණුපා දුෂ්ච වලට, අනවින, කොඩිවින වලට, විහිදෙන්න මොන කිර්ණාද කියල බලන්න. වින්ත ගක්තිය විහිදුව ගන්න නියන වටිනා දේ පෙටිරියට දාල, ගුවන් කිර්ණයෙන් දුෂ්ච නසන්න යනව. ඔබට මේව වැටහෙන්න නෑ. අනුන් කරන කරන දේ කරන්න පුරුදු වුනාමිස, හරි දුයක්, නිවර්දි දුයක්, නුවතින් නිතල කරන්න දන්නේ නෑ. දක්ෂ නෑ. මොනව කරන්නද? පිරිහෙන යුගයේ අදුරු සෙවනාලි, අප කරා පැමිණ ඇත. නොදුන්නා කම නැමැති අවිදු අදුරේන්, අපව වසාගෙන ඇත. මේ දහම නුවනැති, ප්‍රයුෂකාවන්ත පිරිසටයි.

මේ ලැබුණු දුර්ලන මනුස්ස පිවිතය දියකර නොගෙන, නුවතින් වීමසා කටයුතු කරමින්, පට මනස පුලුල් කර ප්‍රයුෂකා ඇස්, දහම් ඇස්, පහල කර ගන්නට, පිංවත් සැමට දුර්ලන වූ භාග්‍ය, වාසනාව, උඩාවේවායි!..... සාද සිතින් ආගේවාද කරම්.

සගවුණු නිවන් මග

පිංචතුනි, මෙතෙක් කාලයක් වටිනා නිවන් මගේ අර්ථය වසාගෙන, ඔබත් මමත් තොපෙනෙහි නිවනක් පැතුව. මේ සූත්දර නිවන් මග අප තුමයි කිවිවට, අපට වැටහුනේ නෑ. මේ බුද්ධ දේශනා සර්ලව ඔබට පහදා දැදේදී, නිවන බොහෝ දුරක තොවේ. අප ලගමයි කියා වැටහේවී. මෙය තොදන්නා නිසාවෙන්ම අපි මේ වටිනාම දුර්ලහ මොහාත දියකර දැමිලා නේද? මෙත්තී බුදු සසුන පතන්න තරම්, අපිව රුවටුව නේද?

ඒ බුදු සසුන ලබන්න තරම්, අපි වාසනාවන්ත නම්, ලක්ෂ ගෙනින් බුද්ධ සාසන මග හැරුණෙ ඇයි. දුෂ්ධාක්ෂණ වලින් මිදිල මේ දුර්ලහ මොහාත ලබන්න අසීරු නිසා නේද? අපි නිතන පතන දේ, ඒලෙසම වෙනව නම්, ප්‍රශ්නයක් නෑ. ඒහෙම වෙන්හෙ නැහැ නේද? “යම්පිවිජං න බෙති තම්ප දුක්ඛං” කියලත් දන්නව. ඒ ව්‍යුනාට ඔහේ පතනව. බලන්න මේ සිත අපිව ර්වටන හැරේ. ඒකයි මේ සිත මායාකාරයෙක් කියල වාදුලේ. අපි බාහිර හැමදේකින්ම බේරේන්න දක්ෂයි. තමන් ලගම තුරුලු කරගෙන ඉන්න, හතුරා තේරුම් ගෙන්න දක්ෂ නෑ. බාහිර කාටවත් වහල් තොවී ඉන්න අපි දක්ෂයි. නමුත් විප්පාකාර තමාගෙම නිතර වහලෙක් වෙලානේ.

හාතිර මොන දේශීන් බේරිලා හිටියන්, නිවන් දැකින්නේ නං. හින් මායාකාරී වැඩපිළිවෙළ අල්ල ගත්ත දුවසර, අපි නිදහස්. මේ තුළ පවතින ඇත්ත දැන ගත්ත දුවසර, ප්‍රශ්නේ ඉවරයි. නමුත් මේ ඇත්ත බාහිරට විද්‍යාමාන නං. බොරුවෙන්, අවිද්‍යාවෙන්, මායාවෙන් වහලයි නියෙන්නේ. මේ අවිද්‍යාව බිඳුලමයි මේ කියන පර්ම සත්‍ය දැන ඇක ගත්ත නියෙන්නේ. මේ ඇත්ත දැකින්න නම්. අවිද්‍යාව නැමැති මහා සත්‍ය පටලය, බිඳ දුමන්න දැක් වෙන්න ඕනි. ඔබ මෙහෙම හිතන්නකෝ. බිත්තරයක් තුළ නියන අර දියාරෑවට, බිත්තර කටුව බිඳින්න බැහෙන්. නමුත් නිසි පරදි මෝර්ල ආප්‍ර දුවසර, නිය සිලෙන් හෝ හොටෙන් මේ කටුව බිඳුගෙන, ඒම්යට එනව තේදු?. අන්න ඒ වගේ, අපි තවම අර්ථ ධේමයට ලාභකයි. බුද්ධ වචනයම, බුද්ධ වචනය විදියට, අර්ථවත්ව රික කලක් අහද්දි, මේ ඉන්දියධර්ම මෝර්ලා එනව. අවශ්‍ය පරදි, සුදුසු ප්‍රමාණයට මෝරද්දි, අවිද්‍යාව බිඳුගෙන, විද්‍යාව උපදා ගත්තව. ආලෝකය, ප්‍රග්‍රැක්ෂාව, ගෘත්‍යාය, දහම් ඇසි, මේ සමගම පහල වෙනව. ඉඛේ වෙන්නේ නං. බිත්තරයට අවශ්‍ය උත්‍යුසුම නොලැබුනාත්, කත්‍රුවෙනව වගේ, අපේ පිවිතයට මේ සද්ධර්මය නොලැබුනාත්, නරක් වෙනවාමයි. නරකය උරුම වෙනවාමයි. මෙන්න මේ අනතුර, අනතුරක්සේ දැකින්න. මේ උත්‍යම් වූ ධේමය දුර්ලහයි. බුද්ධ වචනයක් අහත්ත සිංහල, බොද්ධ වෙලා, සුදුසු මවි කුසකම උපදින්න නොලැබුනා නම්, මේ ලැබුතු මොහාතත් ගිලිහෙනව

නේද? මුස්ලිම් උනානාම්, දෙමල උනානාම්, බරුගේ උනානාම්, මැලේ උනානාම් ඉවටටම ඉවරය නේද?

මේ කිවිවට මේව වැටහෙන්නේ නඩ. වෙන සිනකම දෙයක් වැටහෙනව. මේ කියන දේ නේරේන්නේ නඩ. ජේප් වෙන්න ඔය මොනව හරි කරනව. ඒකට අපි හරිම දක්ෂය නේ. ඔබට පිංචතුනි, මේ දුර්ලත අවස්ථාව ගිලිනිලා, පහළට වැටුනොත්, ආයේ ගොඩ ඒමක් නඩ නඩ. නැවත මනුස්ස ලෝකේ එනවිට තවත් බුද්‍රවරු ගණනාවක් පහල වෙලා, පිරිනිවන්පාලත් තියේවී. අද කරන සූපුරුදු වැඩි රිකම එදාටත් කරල පහලට වැටෙයි. ශික තමයි සසර කියන්නේ. මේකේ හියකරු බව වැටහෙන්නේ නඩනේ. අවිද අදුර එතරම් කළුවරක්. එනිසා බුද මුවින් වඳාලා, අවිද අදුර තරම් තවත් අන්ධකාරයක්, මගේ බුද නුවනට පේන්නේ නඩ කියල. මේ සඳහාම ඔබ සැමට, සිහිය, නුවන, වේරය පහල වේවා!

“පධාන” කියල කියන්නේ, දිවි පරදුවට තබා වීර්‍ය කිරීම කියන එකයි. දිවි පරදුවට තියල වීර්‍ය කලයුත අවස්ථා හතරක් අපට පහදුල දෙනව. මෙතනදීන් භාවනාව හතර වෙනි එක කියල ඔබට වැටහෙයි. අද ඉන්න බොඳුද පිරිසට, භාවනාව පළවෙනි තැන කරගෙන නිසය මතක් කලේ.

- සංවර් පධාන වීර්ස.
- පහාන පධාන වීර්ස.
- අනුරක්ඩණ පධාන වීර්ස.
- භාවනා පධාන වීර්ස.

මේව උච්චාර්තය කරදේදී, “සංවප්පධාන” ආදි විදියට ගෙන්න ඕනි. මේ ඔබ දහ්න දහම් පරියායක් වුවත්, අර්ථය යටපත් වෙලා නිසයි, මතුකරු දෙන්නේ.

මොනාවද තවම ඉපදුනේ නැති අකුසල් කියල බලමු. දිවී දෙවැනි කර සංවර්යෙන් වීර්සය කෙළුයුතු අවස්ථා මොනවාද? පිංවතුනි, නූපන් අකුසල් අප් සිතේ, තියෙනව. ඉපදුනේ නැති උනාට, ලග තියෙවනව. කොයි මොහොතේ උපදිද කියල දහ්නේ නෑ. මෙන්න මේ කියන උගු විෂ සහිත සර්පයන් හොයල අයින් කරන්න ඕනි. එහෙම තොවුහොත්, කුමන මොහොතක හෝ මේ සර්පයන් ද්‍රූෂ්ය කරනව. එඹට මර්ණාය හෝ මර්ණායට සමාන දක්කට පත්වෙන්න සිදුවෙන බව, බුද නුවතින් දැක ව්‍යාලා. රාග සිත, ද්වේෂ සිත, මෝහ සිත යනු, අනාදිමන් සසරේ පටන්, අප අත තොහැර ගිය තිදෙනෙකි. ඉදිරියටන්, කවුරු අතහැර ගියන්, මේ තිදෙනා අප අතහැර තොයනි. මේ කියපු දේ වැටහුනාද? මෙන්න මේ තුන් දෙනා නිසා තමයි, ලෝක සත්වයාට මේ ලෝකය අතහැර ගෙන්න බැරේ. අමාරු, අසිරු, ද්‍රූෂ්කර ඒ නිසයි. මගේ පන, මගේ ඇස් දෙක, මේ ලෝකට

වයෝගිය මම ඔයාට ආදුරෝයි, ඔය නැතුව එක මොහොතක්වත් ඉන්නේ නෑ. ඔයයි මමයි දෙන්නෙක් නෙමෙයි, හෙවතාල්ල වාගේ ඉන්නව කියල, බොරු පොරාන්දු දීපු අය කි කොරියක් ඇඳුදු? එහෙම සූන්දර වදත්, තොඳාල් බස් ලොඩිවල, කවුද, ඔබ සමග ආවේ. කවුද ඒ ආපු කෙනා. එහෙම කෙනෙක් මේ ලෝක ධාතුවේම නෑ. ඔබට ඉන්නවද කියල නං මම දැන්නේ නෑ. හැබැයි මේ අනවරාගු සසරු පුරාවටම ඔබ සමග පැමිණි, ඔබව අත තොහැර එන, තුන්දෙනෙක් නම් ඉන්නව. ඔබ සසරින් මිඳෙන ද්‍රව්‍ය කවදුදු? එතෙක් ඔබව අතහැරල යන්නේ නෑ. කවුද? රාග, ද්වේෂ, මෝහ.

සසරේ එහෙම උදෑවී කළා නම්, එහෙම ඔබ සමග ආව නම්, ලෝසියෙන් අයින් කරන්න පුළුවන්ද? බෑ. ඔක තමයි නිවත් දකින්න අමාරුයි කියන්නේ. මේ තුන්දෙනා අතහැරය නම්, නිවනද නැඳුදු? නිවන. ඒ වුනාට ඉතිං අනත්ත සසරු, හරම දෙනාම බොරු පොරාන්දු දීල බාල යද්දී, දුකට, සැපට, ඕකටත් හිටියෙ මේ තුන්දෙනානේ. කොහොම අතාරින්නද? නේදු?. මෙන්න මෙනහයි, ලෝක සත්වයා හිර්වෙන තැන. ලෝක භ්‍රක්තිය සකස් කරල දෙන, මේ තුන් දෙනා අතහැර ගන්න බෑ. ඔබ කියන්නේ නම්, පින මදිලු. මම කියන්නේ පන මදි කියල විනරදි.

- රාග සඡයේ නිබ්ඩාණු.
- ද්වේෂ සඡයේ නිබ්ඩාණු.
- මෝහ සඡයේ නිබ්ඩාණු.

මේ තුන්දෙනා නැති කළාම තමයි නිවන. ඔබ අපි දුකට අදාළ දුම්මෙ. මේ තුන්දෙනාමයි, සසර ගමන හැඳුවේ. මේ තුන්දෙනාමයි. කර්ම සකස් කලේ, මේ තුන් දෙනාමයි. නමුත් අපට නැතුවම බැරි තුන් දෙනෙක් වෙලානේ. ඔබට මේ දහම ප්‍රායෝගික කරන්න, ලේසි කුමයක් මම කියල දෙන්නමි. ඔබට නැතුවම බැරි, ඔබ ආදරය කරන, වටිනාම, සත්ව, පුද්ගල, දුව්‍ය, වස්තු තියනුවනේ. මොනවාද? හෝනා, දරුවෝ, ඉඩ කඩම්, රන් රිඳී, මුතු, මැණික්, යාහ වාහන, ඔබ මේවට ආදරයි කියන්න එපා. එව වටිනව කියල කියන්නත් එපා. ඒ හැම තැනදීම ඔබ කියන්න, මම රාග, ද්වේෂ, මෝහ වලට ආදරයි. අන් මට රාග, ද්වේෂ, මෝහ හරි වටිනව. රාග, ද්වේෂ, මෝහ නැතුව මට ගැනීන බැං. එහෙම කියන්න. කාලයක් යද්දි සමහර විට තේරෙන්න පුළුවන්. මේ කියපු දේ වුනත් වැටහුනාද කියල නං හිතන්න අමාරුයි.

පිංචතුනි, රාගය කියන දේ, පැවැත්මට ඉවහල් වන රාගයක් තියනව. සසර අපායට අදාළ ගන්න රාගයකුත් තියෙනව. මේව හඳුනා ගන්න ඕනි. ඔබට සම්මතයේ රාගය තියෙන්න පුළුවනි. නමුත්, පියෙකට තම දියනිය කෙරෙනි, මවකට තම පුතු කෙරෙනි,

සහෝදරයෙකුට සහෝදරයක් කෙරෙහි, සහෝදරයකට තම සහෝදරයා කෙරෙහි, රාග සිතක් උපන්නේ නම්, එය තුපදුණු අකුසලය ඉපදිමයි. බලන්න පිංචකුති, බුද නොතින් මේ අනතුරු දැක්වයි අපට පෙන්වා දෙන්නේ. එහෙම නොවන්නට අපි මොනවද දැන්නේ.

මෙන්න මේ කියන අකුසලය අපි තුළ තියනව. නමුත් ඉපදිලා නැතිවෙන්න පූලවනි. නමුත් සසම හිතකම (පෘත්‍රීන) මේ අකුසලය පවතින බව පෙන්වා දෙන්න. මෙන්න මේ කියන තුපන්නාවූ අකුසලය, තුපදාවා ගන්නට, වේර්යක් සිනි කරනව. තීන වේර්යකින් බං. දිවි දෙවැනි කරගත් වේර්යක් සිනි. එහෙම නොවනොත්, දුකෙන් නිදහස් වෙනවා, නිවන් දැකිනවා, කියන්නේ බොරු. මේපු මේ තුපන් අකුසල් භට්‍යන්න තව අවස්ථා බොහෝමයක් තිබෙන බව පෙන්වා දෙන්න. මේ අපේ සිහියට කියන්නේ, දොරටු පාලකයා කියලයි. සිහිය නැති නිසා තමයි, මේ අකුසල් රිංග ගන්නේ. ඒනිසා හිතට රිංග ගන්න කළින්, සිහිය නැමැති දොරටු පාලකයා බලවත් කර ගන්න සිනි. ඔබේ දොරටු පාලකයා දුබල කේඩිස් කෙනෙක්ද කියල විමසලා බලන්න. එහෙම උනොත්, ඕනෑම අකුසලයක් ඇතුළට රිංග ගනීවි.

මේ අකුසල් වල ස්වභාවය මුළුන්ම හඳුනා ගන්න සිනි. වංචනික ලෙස ඔබව ර්වටාවි. කුසල වේගයෙන් ඒවි. හඳුනා ගන්න බැරි උනොත්, ඔබ කෙලෙස් සටනින්

පැරදුනා වේවි. නැවත දුක්ඩිත සසරටම අදා වැරේවි. ඒකෙන් බේරගන්න කාටවත්ම බෑ.

“අත්තාහි අත්රිනෝ නාරෝ
කොහි නාරෝ පරෝසියා”

ඔබ හොයන, පතන නිවන ඔබ ලගමයි. වෙන කෙනෙක් මේ නිවන කෙසේ නම් ලබා දෙන්නද?

දැන් ඔබ බොහෝම උච්චමනාවන්, සද්ධාවන්, ගොරවයෙන්, සිහියෙන්, තුවනින්, වීර්යෙන්, ද්‍රීකින් නිදහස් වෙන්න හිතාගෙන ඉන්නවා කියල හිතන්න. බුද්ධ උපමාවකින් විගුහ කර ගනිමු. දැන් ඔබේ හිත වටිනා කියන රාජධානියක්. පවුරු වලින් වටකරලය තියෙන්නේ. මේ රාජධානියේ ප්‍රධාන වාහල්කඩ ඇති විශාල දොරටුවක් නියනව. මේ දොරටුවේ ගක්තිමත් දොරටුපාලකයෙක් ඉන්නව. මේ තමයි ඔබේ සිහිය. දැන් රාජධානියට ඇතුළු වෙන්න නාහාවිධ පිරිස් එනව. මේ පිරිස් තමයි, ඔබේ හිතට ගෙවෙන එන අරමුණු. දැන් දොරටුපාලයා සෑම කෙනෙක්ම හොඳුන් පරික්ෂා කරලමයි. ඇතුළට යවන්නේ. මෙයාගෙන් බේරිලා යන්න ලේසියෙන් බෑ. මෙයා හොඳ සැකි පරුෂ ගක්තිමත් කෙනෙක්. මේ අතරේ, කෙනෙක් ඉන්නව ඇතුළට යවන්න සුදුසු නෑ. මේ කෙනා බැගේපත් වෙලා යන්න හදනව. දෙන්නෙම නෑ. දැන් මෙයා සැකි පරුෂ විදියට දොරටුපාලයාට බැන වදිනව. මේ වෙලාවදී,

භා යන්න කියල දොර ඇරල දෙනවලු. මේ කියනදේ සමගම එන්න. නොදින් තුවකින් විමසන්න. වටිනාම දහමකි මේ දෙනනේ. තව කෙනෙක් එනවලු. එයාටත් ඇතුළට යන්න දෙනනේ නෑ. මෙයා මොකද කරන්නෙන, සිහි බෝල, ටොපි, බොකලටි රේකක් දීල යාල කර ගන්නවලු, ඊට පස්සේ, භා නොදි යන්න කියල දොර ඇරල දෙනවලු. එහෙනම් එදන් අල්ලස තිබේ තියනව. තව කෙනෙක් එනවලු. මෙයා දොරටුපාලයගේ යාලවෙක්. දන්න කියන කෙනෙක්. කිසිම පරීක්ෂාවකින් තොටව දොර ඇරල දෙනවලු. මේ අතරේ තවකෙනෙක් එනවලු. මෙයා එන්නේ ඇත්ත තියාම වැදුගෙනවා. කරා කරන්නෙම ධර්මයු. දොරටු පාලකයා හිතනවලු. මේ නම් සැබැං කළනා මිතුරේක්, මෙයා පරීක්ෂා කරන්න ඕන නෑ කියල ඇතුළට යන්න දොර ඇරල දෙනවලු. බුද රුදන් පෙන්වා දෙනවා, මේ දොරටුපාලයා දුර්වලයි, හිනයි. රාජධානිය විනාශ කරන මහා භායානක හතුරන් හතර දෙනෙක් කනෙන් රිංගල ගියා. දැන් රාජධානිය නසනවා, විනාශ කරනවා, කියන දේ සිද්ධ වෙන දෙයක්. මක්හිසාද එසේ වන්නේ. දුර්වල වූ දොරටුපාලයා නිසයි.

ඔබට මේ ලැබෙන්නේ ‘මිපනයික’ දහම. “ඡ්‍යෙවං උපසං හරති” කියන බුද වදනට අනුව, ඔබට ගලපල බලන්න. සසර දුකින් එතෙර වෙන්න, හිතාගෙනයි වැඩ කරන්න. නමුත් ඔබේ සිහිය නැමැති දොරටුපාලයා ගෙවීමත්ද? නැද්ද?. ඉහත අකාර හතරන් වගේම,

වංචික ලෙස ඔබේ සිතට අකුසල් රිංගුවාද? දැනටත් රිංගනවාද? ඒ වගේ දේවල් වලට, මමත් අහුණුවාද? අහුවෙන්න බැරද? මේ විදියට තුවනින් සිනි කරල වැඩ කොළඹ්, ගක්තිමත් දොරටුපාලකයෙක් ඔබට නොයා ගත්ත පුළුවන් වෙයි. එහෙම නොවුනොත්, පහලට වැටෙන්න වෙයි. මේ තමයි, සංවර් පධාන වීරය හෝත් තුපන් අකුසල් තුපදිවා ගත්තා වීර්‍ය කියල කියන්නේ.

මේ සඳහා බලවත් වූ කැමැත්තක් තියෙන්න සිනි. ඒ සඳහා බලවත් වූ වශයමක් හෝත් වීර්‍යක් තියෙන්න සිනි. ඒ වගේම, ආරම්භ කළ, පටන් ගත්ත, වීර්‍යකින් ඉන්න සිනි. නිත දැඩිකර ගත්ත සිනි. අධිෂ්ථානය බලවත් කර ගත්ත සිනි. ඕකටයි පධන් වීර්‍යය කියල කියන්නේ. අකුසල් සිතක් පහල වූ විට, මේ ටික කර ගත්ත බැර වුනාත්, අකුසලයට නිත යට වෙනවා මයි. සතුරා ජය ගත්තවා මයි. පහාන, පධන් වීර්‍ය හෝත් මේ නොදන්නා කමින් හෝ ඇත්තාලට දාගත්ත. අකුසල් නැමැති සතුරෝ, දැන් එම්බියට දාන්න සිනි. ඒකට කියනව උපන් අකුසල් ප්‍රහානය කරන වීර්‍යය කියල. මේ අකුසල් හටගන්නේ මේ විදියටයි.

- කෙළුද ගරුභහෝති න සඳ්දමීම ගරෝ
- මක්ක ගරුභහෝති න සඳ්දමීම ගරෝ
- ලාභ ගරුභහෝති න සඳ්දමීම ගරෝ
- සත්කාර ගරුභහෝති න සඳ්දමීම ගරෝ

මෙන්න දැන් අපිම ඇතුලට දාතේතු සතරෝ අපටම පහර දෙනව. මේ කරුණු සතරින් එකක් පවත්වාගෙන ගියද, හිසේ ඇති බරක් බිම දුමන්නේ යම් සේද, කය බිඳුනු සැනින් නිරයේ උපදින බව බුදු මුව්න් දැක වඳාලා. තරහ, වෙටර, තෙක්ඩ, පලිගැහීම් පහල වූ විට, ධර්මයට ගරු කරන්නේ නෑ. ධර්මයට මුල් තැන දෙන්නේ නෑ. මුල් තැන දෙන්නේ අකුසලයටමයි. මේ තමයි අනතුර. අනුන්ගේ ගුණයක් දැකින්නේම නෑ. අනුන්ට ගරහනව. අගුණම කරා කරනව. එය ධර්මයට නෙමෙයි ගරු කරන්නේ. ගුණමකු කමටයි. ලාභයට ගරු කරනව. ධර්මයට ගරු කරන්නේ නෑ. අසාධාරණාව, අයුක්ති සහගතව, වංචා සහගතව වේචා ලාභයට ගරු කරනව. ධර්මයට ගරු කරන්නේ නෑ.

අපි දානගාලාව හදුදීම්, මට එක මහන්තයෙක් ඇවිල්ල කිවිව රු. 500/- ට ඕන තරම් සිමෙන්ති ගෙනල්ල දෙන්නම් කියල. මම ලාභයට මුල්තැන දුන්නේ නෑ. සද්ධර්මයටයි මුල්තැන දුන්නේ. ඔබ මෙව ඔබට ගෙපල බලන්න. ඊළුගට සත්කාරයට ගරු කරනව, ධර්මයට ගරු කරන්නේ නෑ. හැමදේම පැගට දෙන්න ඕනි. පොඩිඩ වරදින්න බැ. පොඩිඩක්වන් ප්‍රමාද වෙන්න බැ. මේව විග්‍රහ කරන්න පොත් ගාහක් ලියන්න වෙයි. ඔබ නුවතින් විමසන්න. අපි හෝටලයට ගිය නම්, මුදල් ගෙවනව නම්, ඉල්ලන දේ දෙන්න ඕනි. කියන දේ කියන වෙලාවට ඕනි. එහෙම නේදු? කවුද

ඒහෙම කිවිවේ. කොහොද ඒහෙම තියෙන්හේ. ඒහෙම හිතෙනව නම්, ඔබ මූල් තැන දිල තියෙන්හේ, ධර්මයට නෙමෙයි, සත්කාරයටයි. ඒහෙම ගලපල බලන්න.

නුපත් කුසල් උපද්‍රව ගන්නා වීර්‍ය හෙවත් අනුරක්ඩගා ප්‍රධාන වීර්‍යය කියල කියන්හේ. ඉපදිලා නැති තවම මත්වෙලා නැති, සමාධි, දියාතා, මාර්ලුව්ල ආදියයි. ඉහත දෙක සම්පූර්ණ වෙද්දී මේව ලැබෙනව. ලැබුනාම ආරක්ෂා කර ගන්න ඕනි. ඒකටත් වීර්‍යක් තියෙනව. මිළගට ඉපදුනු කුසල් වැඩි දියුණු කර ගැනීමේ වීර්‍යය, භාවනා ප්‍රධාන වීරය, ඒ කියන්හේ, ඉපදුණු දියාන, මාගී එල පරිපූර්ණ වීම පිතිස, ආසවක්ෂය වීම පිතිස, කරන්නාවූ වීර්‍යයි. “භාවනාය පාරපූර්ය” භාවනාවෙන් පරිපූර්ණ කර ගැනීම පිතිස, ‘වේපුල්ලාය’ වේපුල බවට පත්කර ගැනීම සඳහා බලවත් වූ කැමැන්තක්, වීර්‍යක් ඇතුළු වීර්‍යක්, හිතේ අධිජ්ධානයක්, පධන් වීර්‍යක් තිබිය යුතුමයි.

මේ තමා, නිවන් දකින්න කැමති වියයුතු කෙනාගේ වීර්‍යය. මේ උතුම් ගුන්රය, හොඳින්, සිතියෙන්, නුවතින්, එකගවු සිතින් වාර ගෙනාවක් පරිශීලනය කරන්වා. අනුපූර්ව නිවන් මග අංක ۵ මෙසේ නිමාවට පත් කරන්නයි මේ සූදනාම් වෙන්හේ. වැඩි උන විටදී මේ පැනිත් තින්තලු.

මේ ලැබුණු ගොතම බුද්ධ රාජ්‍ය තුළ, මිඛ අප
සකම දෙනාටම, මේ උතුම් නිවන් මග නිදුකින් නිමා කර
ගන්නට,

යෝජ්‍ය,
ගක්තිය,
වාසනාව,
අති ද්‍රේශන වූ භාෂ්‍ය

උදාවේවායි! සාදු සිතින් පිළිවෙන් පුරමු! සැමටම
තෙරුවන් සරණාය !!!

මෙයට,
සහුන් ලැඳි,
බලන්ගොඩ සාසන මන්ත නිමි.

පුණුජාහුමෝදනාව

මේ උතුම් ධර්ම පුස්ථිකයට මූල්‍යමය දායකත්වය දරා ධර්ම දානයක් ලෙසින් ඔබ අතට පත් කිරීමට ඇප කැප වූ කටුනායක ගුවන් තොටුපලේ ගුවන් යානා ඉංජිනේරු පින්වත් වන්දිමාල් මලලගම මහතාටත්, රැසිකා සඳමාලි මහත්මියටත් තුනුරුධිවතේ ආක්රීවාදය පුද කර සිටින අතර ඔබ දෙපලගේ පුතුන් දෙනොටත් සත් පුරුෂ ගුණ පිහිටාවා....! ඔබ දෙපලගේ දෙම්විපියන්ටත් මේ මහා කුසලය අනුමෝදන් වේවා....! පිං බලාපොරාත්තු වන සියල්ලෝම අනුමෝදන් වෙත්වා..! මේ ගොනම බුද සහුනේම සසර දක් නිවාගන්නට යෙද්දේ, ගක්තිය, වාසනාව, අති දුර්ලභ වූ ලාභය උඩා වේවා...!

